

Jaar **2006**
Afdeling **2**
Vergaderdatum **1 november 2006**
Publicatiedatum

OPENBARE VERGADERING OP WOENSDAG 1 NOVEMBER 2006.

Aanwezigen: de leden mevr. Alberts (SP), de heer Bakker (SP), mevr. Bergervoet (PvdA), mevr. Bos (PvdA), de heer Van der Burg (VVD), mevr. Burke (PvdA), mevr. Buurma-Haitsma (VVD), de heer Van Dijk (SP), mevr. Van Doorninck (GL), de heer Van Drooge (CDA), de heer Flos (VVD), mevr. Van der Garde (PvdA), mevr. Gazic (PvdA), de heer Geurts (GL), de heer De Goede (GL), mevr. Graumans (PvdA), mevr. Hoogerwerf (D66), de heer Ivens (SP), mevr. Kaplan (PvdA), mevr. Karabulut (SP), de heer Koster (PvdA), de heer Limmen (CDA), mevr. Mahrach (PvdA), de heer Manuel (D66), mevr. Manuela (PvdA), de heer Van der Meer (GL), mevr. Meijer (SP), de heer Mulder (PvdA), de heer Nederveen (VVD), de heer Olij (PvdA), mevr. Ornstein (VVD), mevr. Van Pinxteren (GL), de heer Reuten (PvdA), mevr. Riem Vis (PvdA), de heer Sajet (PvdA), mevr. Sargentini (GL), mevr. Schaapman (PvdA), de heer Straub (PvdA), mevr. Ulichki (GL), de heer Ünver (PvdA), de heer Verweij (VVD), mevr. Willemse (PvdA), de heer De Wit (VVD), de heer De Wolf (PvdA), de heer Van 't Wout (VVD).

Afwezig: geen der raadsleden.

Aanwezig: de wethouders de heer Aboutaleb (PvdA), de heer Asscher (PvdA), mevr. Gehrels (PvdA), de heer Herrema (PvdA), de heer Van Poelgeest (GL), mevr. Vos (GL).

Afwezig: geen der wethouders.

Middagzitting op woensdag 1 november 2006

Voorzitter: mr. M.J. Cohen, *Burgemeester*, alsmede het raadslid de heer Nederveen, *plaatsvervangend Voorzitter*.

Raadsgriffier: mevr. mr. M. Pe.

Verslaglegging: Notuleerservice Nederland.

De **VOORZITTER** opent de vergadering om 13.00 uur.

De **VOORZITTER:** Ik open de vergadering van de Gemeenteraad van Amsterdam.

1
Mededelingen.

De **VOORZITTER:** Ik deel u mee dat er sprake zal zijn van een vergadering in twee dagdelen. De vergadering zit als volgt in elkaar: wij gaan straks eerst hameren.

Daarna volgen de mondelinge vragen, dan de interpellatie en vervolgens de eerste termijn van de Raad over de Algemene en Financiële Beschouwingen. Vanavond gaan wij aan het begin van de vergadering verder met het antwoord van het College daarop. Wij besluiten de vergadering met de overige agendapunten en de beraadslaging daarover.

2

Notulen van de raadsvergadering op 18 oktober 2006.

De notulen worden goedgekeurd.

3

Onderzoek geloofsbrieven en beëdiging van een nieuw benoemd raadslid.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Van der Garde voor het onderzoek van de geloofsbrieven.

Mevr. **VAN DER GARDE**: De Commissie tot Onderzoek van de Geloofsbrieven, ingezonden door de heer A.H. van Drooge, benoemd verklaard tot lid van de Gemeenteraad op 16 oktober 2006, heeft de eer de Raad mee te delen dat zij de geloofsbrieven en de verder bij de Kieswet gevorderde stukken heeft onderzocht en dat zij deze in orde heeft bevonden, terwijl haar niet is gebleken van het bestaan van uitsluitingsgronden of van een onverenigbaarheid. De commissie adviseert de Raad, op grond hiervan, tot toelating van de heer A.H. van Drooge als lid van de Gemeenteraad.

De **VOORZITTER**: Ik verzoek de Griffier om de heer Van Drooge de raadszaal binnen te geleiden.

Mijnheer Van Drooge, ik heb begrepen dat u, omdat u doopsgezind bent, de belofte aflegt.

Ik verklaar dat ik, om tot lid van de Raad benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik verklaar en beloof dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk, enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van het Gemeentebestuur naar eer en geweten zal vervullen.

De heer **VAN DROOGE**: Dat verklaar en beloof ik.

De **VOORZITTER**: Dan bent u hiermee geïnstalleerd als lid van de Gemeenteraad. Ik feliciteer u daarmee en ik wens u veel succes bij uw werkzaamheden.

Applaus.

De **VOORZITTER** schorst de vergadering.

De **VOORZITTER** heropent de vergadering.

4

Vaststelling van de agenda.

De **VOORZITTER**: Ik neem u mee door de agenda.

5

Mededeling van de ingekomen stukken.

De **VOORZITTER**: Met betrekking tot de ingekomen stukken zijn er geen verzoeken om die anders af te handelen dan voorgesteld is.

1° Notitie van het raadslid mevr. G.A.M. van Doorninck van 12 oktober 2006 getiteld: Nieuwe kansen voor hervorming van de Amsterdamse seksindustrie. (Gemeentebld afd. 1, nr. 523)

Besloten is, deze notitie in handen te stellen van het College van Burgemeester en Wethouders om preadvies.

2° Raadsadres van mevr. A. Schellekens van 27 september 2006 inzake de vervanging van buslijn 23 door buslijn 62 en de daarmee samenhangende gewijzigde (ingekorte) route.

Besloten is, dit raadsadres in handen te stellen van het College van Burgemeester en Wethouders ter afdoening en een afschrift van het antwoord te zenden aan de leden van de Raadscommissie voor Verkeer, Vervoer en Infrastructuur, Dienstverlening, Volkshuisvesting en Monumenten.

3° Raadsadres van de heer R. Kahlman van 26 september 2006 inzake blootstelling aan schadelijke stoffen van burgers door giflaboratoria in Nederland.

Besloten is, dit raadsadres in handen te stellen van het College van Burgemeester en Wethouders ter afdoening.

4° Raadsadres van mevr. J. Koningh en de heer P. Sertons, oud-bestuurders van het stadsdeel Oost-Watergraafsmeer, van 4 oktober 2006 inzake de notitie van 5 juli 2006 van de heer Asscher en de heer Van Poelgeest, getiteld: Van ongeduld naar actie: voorstellen voor versnellen.

Besloten is, dit raadsadres in handen te stellen van het College van Burgemeester en Wethouders ter afdoening en een afschrift van het antwoord te zenden aan de leden van de Raadscommissie voor Algemene Zaken, Openbare Orde en Veiligheid, Integraal Veiligheidsbeleid, Bestuurlijk Stelsel, Bestuursdienst, Regelgeving en Handhaving, Juridische Zaken en Communicatie.

5° Schrijven van wethouder Vos en wethouder Asscher van 3 oktober 2006 inzake het onafhankelijke onderzoek naar gang van zaken rond schip de Probo Koala.

Dit schrijven is voor kennisgeving aangenomen.

6° Raadsadres van mevr. drs. J.L. Gils van 30 september 2006 inzake onduidelijkheid over de toepassing van de Kieswet met betrekking tot de zetelverdeling.

Besloten is, dit raadsadres in handen te stellen van het College van Burgemeester en Wethouders ter afdoening en een afschrift van het antwoord te zenden aan de leden van de Raadscommissie voor Algemene Zaken, Openbare Orde en Veiligheid, Integraal Veiligheidsbeleid, Bestuurlijk Stelsel, Bestuursdienst, Regelgeving en Handhaving, Juridische Zaken en Communicatie.

7° Raadsadres van de heer J.W. Bergmeester, namens Theatercafé Blincker van 12 september 2006 inzake de toekomstige parkeergarage op het Rokin.

Besloten is, dit raadsadres, in handen te stellen van het College van Burgemeester en Wethouders ter afdoening en een afschrift van het antwoord te zenden aan de leden van de Raadscommissie voor Verkeer, Vervoer en Infrastructuur, Dienstverlening, Volkshuisvesting en Monumenten.

8° Schrijven van Burgemeester Cohen van 17 oktober 2006 inzake beantwoording van vragen van raadsleden Ivens en Manuel stemmen in willekeurige stemlokalen.

Dit schrijven is voor kennisgeving aangenomen.

9° Raadsadres van de heer W.T. van den Berg, voorzitter van de Stichting Vrije Recreatie van 2 oktober 2006 inzake meer mogelijkheden voor vrije recreatie.

Besloten is, dit raadsadres in handen te stellen van het College van Burgemeester en Wethouders ter afdoening.

10° Schrijven van Wethouder Herrema van 20 oktober 2006 inzake de brief van wethouder Herrema aan de Minister van VROM van 19 oktober 2006 over het nieuwe huurbeleid.

Dit schrijven is voor kennisgeving aangenomen.

11° Schrijven van de heer Limmen, fractievoorzitter van het CDA, van 26 oktober 2006 met het verzoek om de heer Van Drooge te laten benoemen in verschillende commissies, de heer Denissen als lid te benoemen in de commissie voor Kunst en Cultuur, Lokale Media, Sport en Recreatie, Bedrijven, Deelnemingen en Inkoop en de heer Limmen als plaatsvervangend lid in de commissie voor Financiën, Economische Zaken en Lucht- en Zeehaven.

Besloten is, dit schrijven te betrekken bij agendapunt 3 Onderzoek geloofsbrieven en beëdiging van een nieuw benoemd raadslid.

De punten **6**, **6A**, **7A** en **7B** worden even aangehouden.

8

Voordracht van het College van Burgemeester en Wethouders van 19 september 2006 tot beschikbaarstelling van een krediet ten behoeve van de verbouwing van het hoofdkantoor van de Stadsbank van Lening (Gemeentebld afd. 1, nr. 517).

De voordracht wordt zonder discussie en hoofdelijke stemming goedgekeurd; de Raad neemt mitsdien het besluit, vermeld onder nr. 517 van afd. 1 van het Gemeentebld.

De punten **8A**, **9**, **10** en **11** worden even aangehouden.

12

Voordracht van het College van Burgemeester en Wethouders van 20 juni 2006 inzake intern gemeentelijke overdracht van het schoolgebouw aan de Fred. Roeskestraat 94 A-B aan het Ontwikkelingsbedrijf Gemeente Amsterdam (Gemeentebld afd. 1, nr. 521).

De voordracht wordt zonder discussie en hoofdelijke stemming goedgekeurd; de Raad neemt mitsdien het besluit, vermeld onder nr. 521 van afd. 1 van het Gemeentebld.

12A

Voordracht van de Burgemeester 20 oktober 2006 tot bekrachtiging van de Noodverordening ter voorkoming van wanordelijkheden voorafgaand aan de eredisiewedstrijd AFC Ajax - ADO Den Haag (Gemeentebld afd. 1, nr. 525).

De voordracht wordt zonder discussie en hoofdelijke stemming goedgekeurd; de Raad neemt mitsdien het besluit, vermeld onder nr. 525 van afd. 1 van het Gemeentebld.

Aan de orde zijn de **benoemingen**.

De **VOORZITTER** nodigt de leden Van der Burg, Ivens en Manuela uit, met hem het bureau van stemopneming te vormen.

De **VOORZITTER** schorst de vergadering.

De **VOORZITTER** heropent de vergadering.

Ingeleverd werden 43 stembiljetten.

Benoemd worden tot:

Nr. 522

Lid van het Presidium (nr. 522): de heer A.H. van Drooge.

Plaatsvervangend lid van de Regionale Brandweer Amsterdam en omstreken (nr. 527): de heer A.H. van Drooge.

Lid van de Regioraad (nr. 528): de heer A.H. van Drooge.

Lid van de Commissie voor Financiën, Economische Zaken en Lucht- en Zeehaven: de heer A.H. van Drooge.

Plaatsvervangend lid van de Commissie voor Financiën, Economische Zaken en Lucht- en Zeehaven: de heer M. Limmen.

Lid van de Commissie voor Ruimtelijke Ordening, Grondzaken, Waterbeheer en ICT: de heer A.H. van Drooge.

Lid van de Commissie voor Zorg, Milieu, Personeel en Organisatie, Openbare Ruimte en Groen: de heer A.H. van Drooge.

Voorzitter van de Commissie voor Verkeer, Vervoer en Infrastructuur, Dienstverlening, Volkshuisvesting en Monumenten: de heer A.H. van Drooge.

Leden van de Commissie voor Kunst en Cultuur, Lokale Media, Sport en Recreatie, Bedrijven, Deelnemingen en Inkoop: de heer A.H. van Drooge en de heer J.A.T. Denissen.

Allen zijn met algemene stemmen benoemd.

De **VOORZITTER**: Mijnheer Van Drooge, het kon minder.

6

Mondeling vragenuurtje.

1° Vragen van het raadslid mevrouw Meijer inzake de mogelijke versobering van de A9.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Meijer.

Mevr. **MEIJER**: Het kabinet onderhandelt met de regio, waaronder de gemeente Amsterdam en het stadsdeel Zuidoost, over een sobere variant van de A9. Dat behelst een verbreding van zeven in plaats van naar acht rijstroken en slechts een gedeeltelijke verdieping en overkapping. Als dit plan doorgaat, laten we de bewoners van Zuidoost volledig in de kou staan. Nu al hebben zij heel veel last van geluids- en stankoverlast. Door de verbreding neemt die overlast nog veel verder toe. Nu snap ik dat onze minister van Financiën voor een dubbeltje op de eerste rang wil zitten; daar is hij immers minister van Financiën voor. Van een roodgroen College mogen we echter toch verwachten dat het hier niet mee akkoord gaat en pal staat voor zijn burgers. Daarom wil ik u de volgende vragen stellen:

Het Parool meldt dat Amsterdam zoekt naar bezuinigingsmogelijkheden en noemt

vervolgens de opties: verbreding naar zeven rijbanen en gedeeltelijke ondertunneling. Klopt het dat het College deze zogenaamde Zalmvariant tot de mogelijkheden rekent?

Deze variant komt nog een beetje dichterbij doordat gisteravond in de Tweede Kamer een motie is aangenomen waarin deze variant ook naar voren wordt gebracht. Daarbij moeten afspraken gemaakt worden met de regio over de verdeling van de kosten. Hebt u al nagedacht over de consequenties voor de bewoners van Zuidoost als deze variant wordt uitgevoerd? En zo ja, wat is dan uw conclusie? En zo nee, waarom niet?

Volgens de SP is deze Zalmvariant het slechtst denkbare alternatief. Het heeft een verkeersaanzuigende werking, zonder dat er maatregelen voor de omwonenden worden genomen. Minister Zalm zegt dat Amsterdam zelf moet meebetalen aan de ondertunneling. Bent u hiertoe bereid? En zo ja, waar denkt u het geld vandaan te halen?

Als laatste wil ik u vragen: als Amsterdam niet kan of wil meebetalen aan maatregelen voor de bevolking, bent u dan bereid om varianten die een verslechtering voor deze mensen inhouden van de hand te wijzen?

De **VOORZITTER** geeft het woord aan wethouder Herrema.

Wethouder **HERREMA**: Dit wordt een maandelijkse discussie, begrijp ik, afhankelijk van de stand van de ontwikkelingen. Het goede nieuws is dat de Kamer op de laatste zittingsdag nog met een grote meerderheid een motie heeft aangenomen waarin ondubbelzinnig voor de stroomlijnvariant gekozen is. Het kabinet liet onduidelijkheid bestaan over de verbreding van de A9, maar de Kamer heeft die duidelijkheid inmiddels wel verschaft en het kabinet opgeroepen om dat als uitgangspunt te nemen. U interpreteert de Zalmvariant volgens mij op een verkeerde manier. Die variant hield namelijk in: doe maar de helft en daarbij laten we het; dat is lekker goedkoop. Vervolgens loopt alles echter vast op de overige wegen. Dat was voor ons volstrekt onacceptabel. Wij hebben gezegd: als je de verbinding tussen Almere en Amsterdam wilt aanpakken, dan moet je het hele wegennet aanpakken en niet een stukje en het daar vervolgens bij laten. Daarom is die Zalmvariant heel slecht voor de regio en al helemaal voor de bewoners van Zuidoost. In die variant zou namelijk helemaal niets gebeuren aan de huidige slechte situatie van de Gaasperdammerweg. De stroomlijnvariant heeft volgens mij in het verleden uw steun gehad. Het verbaast mij daarom dat u daar nu zo nadrukkelijk afstand van neemt. De ideeën van het kabinet daarover bevielen ons niet en daarom hebben wij een voorstel voor een gedeeltelijke overkluizing ingediend. Het onderzoek naar de verdere inpassing is er nadrukkelijk op gericht om te kijken of het versoberd kan worden, of het slimmer en dus goedkoper kan. Dat mag echter nadrukkelijk niet ten koste van de leefbaarheid van de bewoners van Zuidoost gaan. Ik ben het helemaal met u eens dat zij niet het kind van de rekening mogen worden van de compromissen die hierbij gesloten kunnen en moeten worden. Die leefbaarheid is voor ons een cruciaal onderdeel van welk plan dan ook. Daar mag u ons ook aan houden. Ik wil niet vooruitlopen op de onderzoeken die allemaal gedaan gaan worden. Volgens mij zijn die studies net begonnen en het lijkt me niet verstandig om op de consequenties ervan vooruit te lopen. Maar met name de leefbaarheid van de mensen in Zuidoost is voor ons een belangrijk criterium bij de variant die uiteindelijk op tafel zal komen.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Meijer.

Mevr. **MEIJER**: Ik ben erg blij dat de wethouder zegt dat het College niet akkoord zal gaan met maatregelen die ten koste gaan van de leefbaarheid van de bewoners. Het

bevreemd me wel dat er gisteravond een motie in de Tweede Kamer is ingediend waarin expliciet stond dat ervoor gezorgd moest worden dat de overlast voor mensen in Amsterdam-Zuidoost niet toe zal nemen als gevolg van de A9. Daar heeft uw PvdA-fractie tegen gestemd. Ik wil daarom graag van de wethouder horen of hij afstand neemt van het standpunt van zijn eigen Tweede Kamerfractie. Verder noemt de wethouder een heel breed aangenomen motie. Volgens mij heb ik die hier ook voor me liggen. Daar staat duidelijk in dat er wordt gedacht aan eenvoudige overkappingen. Wij weten inmiddels dat dergelijke overkappingen zorgen voor meer stank- en lawaaioverlast. Als laatste overweging staat daarbij dat er gekomen moet worden tot een kostenoptimalisatie en dat er met de regio afspraken gemaakt moeten worden over een rechtvaardige verdeling van de kosten. Volgens mij blijkt hier duidelijk uit dat Amsterdam hieraan zal moeten gaan meebetalen. Daar concludeer ik dan ook uit dat wij dus geld moeten gaan opbrengen om de overlast voor de mensen in Zuidoost te verminderen. Bent u daartoe bereid? Verder zegt u dat wij afstand nemen van de stroomlijnvariant. Daar wil ik u graag op antwoorden. Nee, dat doen wij niet. Wij nemen wel afstand van de beweringen van het kabinet over de A9. Volgens ons gaat het daarbij om een duidelijke verslechtering.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan wethouder Herrema.

Wethouder **HERREMA**: Wij willen de stroomlijnvariant met een goede inpassing in Zuidoost, met een goed leefbaarheidspakket voor de mensen daar. U stelt dat een overkapping geluidsoverlast oplevert. Die overkapping beperkt de geluidsoverlast juist. Als je gaat verbreden, dan moet je dat daar nadrukkelijk bij betrekken en ervoor zorgen dat er een goede inpassing in de stedelijke structuur kan plaatsvinden. Als het mogelijk is om dat te combineren met woningbouw, dan kunnen we altijd nog kijken of we daar een bijdrage aan leveren, maar de inpassing van rijkswegen vind ik in principe de verantwoordelijkheid van het Rijk. Daar hoort die verantwoordelijkheid ook te liggen. Dat is onze insteek, welke studie de komende tijd ook op tafel zal komen. Ik heb mijn Tweede Kamerfractie niet aan een lijntje, net zoals u ook uw fractie hopelijk niet aan een lijntje hebt. Misschien hanteert de SP overigens andere rituelen.

(De **VOORZITTER**: Is dat een vraag, mijnheer Herrema?)

Dat is meer een open vraag, zal ik maar zeggen, over de cultuur van de SP. De motie waar u het over had, ging alleen maar over de leefbaarheid van Zuidoost en ging ervan uit dat er geen verbreding van de A9 mogelijk zou zijn. Dat is wat anders. De meningen in de Tweede Kamer waren op dat punt verdeeld. De Kamer heeft ervoor gekozen om het hele pakket aan wegen aan te pakken en niet alleen dit stukje.

De **VOORZITTER**: Andere leden? Zo niet, dan gaan wij naar de volgende vraag.

2° *Vragen van het raadslid de heer Sajet inzake eventuele fraude of misstanden in de gegevens van de Gemeentelijke Basisadministratie van de Dienst Persoonsgegevens.*

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Sajet.

De heer **SAJET**: Als Amsterdammer die over de hele wereld heeft gereisd, heb ik veel te maken gehad met de Dienst Persoonsgegevens. De laatste keer ging ik voor vijf jaar alleen naar Nigeria. De Dienst Persoonsgegevens vroeg een toestemmingsbrief van mijn vrouw en alleen daarmee kon ik terug naar ons huisadres. Aan de procedure ligt het

dus blijkbaar niet. Toch maken wij ons zorgen nadat in het programma Netwerk werd gezegd dat ruim 100.000 Amsterdammers, 15% van de inwoners van onze stad, niet woont op het adres waarop men ingeschreven staat bij de Dienst Persoonsgegevens. De Dienst Onderzoek en Statistiek heeft in opdracht van de Dienst Persoonsgegevens een meting verricht naar de feitelijke kwaliteit van de Gemeentelijke Basisadministratie. Dat rapport bevestigt de inhoud van het programma Netwerk. Dat rapport is op 30 oktober 2006 naar de Commissie voor Algemene Zaken, Openbare Orde en Veiligheid, Integraal Veiligheidsbeleid, Bestuurlijk Stelsel, Bestuursdienst, Regelgeving en Handhaving, Juridische Zaken en Communicatie gestuurd. Namens de fractie wil ik het College de volgende vragen stellen:

Sinds begin 2006 zijn allerlei maatregelen getroffen om het voor de burger meer makkelijk te maken om zich te registreren. Toch zijn er geen kwalitatieve verbeteringen zichtbaar bij de Dienst Persoonsgegevens. Dit baart de PvdA zorgen. Wat gaat het College hieraan doen?

Vanaf 1 januari 2007 zouden de meeste instanties verplicht gebruikmaken van de Gemeentelijke Basisadministratie. Deze instanties zijn voorlopig niet van plan hun bestanden aan die van de Gemeentelijke Basisadministratie te koppelen. Weet het College wanneer deze verplichting wel ingaat? Wat is de reden voor de vervuiling van de administratie van de Dienst Persoonsgegevens? Hebben 100.000 Amsterdammers verkeerde informatie opgegeven of ligt er ook een probleem bij de Dienst Persoonsgegevens?

Als er een probleem bij de Dienst Persoonsgegevens is, hoe denkt het College dit probleem op te lossen en dergelijke problemen in de toekomst te kunnen voorkomen?

Applaus.

Het Presidium wordt overgedragen aan de heer **Nederveen**.

De **VOORZITTER**: Ik feliciteer de heer Sajet met zijn maidenspeech.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan Burgemeester Cohen.

De **BURGEMEESTER**: Mijnheer Sajet, u zegt op de eerste plaats dat de afgelopen tijd de Dienst Persoonsgegevens het meer gemakkelijk heeft gemaakt om je te registreren. Dat klopt. We zijn begonnen met de elektronische mogelijkheden daartoe. Dat maakt het meer makkelijk om je te registreren, maar daar kun je nog niet uit afleiden of er wel of niet sprake is van kwalitatieve verbeteringen. Allereerst wil ik zeggen dat de burgerzakenprocedures in Amsterdam correct worden uitgevoerd. De kwaliteit van de Gemeentelijke Basisadministratie Personen wordt regelmatig getoetst door het Ministerie van Binnenlandse Zaken. Die audits leveren al jarenlang een goed resultaat op. Wat dat betreft is er niets aan de hand en dat wordt ook regelmatig gecontroleerd.

We hebben de afgelopen tijd wel gekeken in hoeverre de feitelijke situatie klopt met de informatie in de Gemeentelijke Basisadministratie. Daar zijn we een tijd geleden al mee begonnen, onder andere door via huiscontroles te kijken of de gegevens kloppen. Op basis van de gegevens die toen binnenkwamen, leek het dienstig om te kijken of afwijkingen die nogal eens bij die feitelijke controles voorkwamen iets zouden zeggen over de situatie in de stad als geheel. Het is niet zo eenvoudig om dat te controleren. Je kunt wel bij alle huizen aanbellen, maar de Raad heeft daarvoor nog lang niet het benodigde geld gegeven. Ik zie eerlijk gezegd ook niet gebeuren dat dat er ooit van zal

komen. Daarom was het van belang om dat op een andere manier te doen en hebben wij onderzoek laten doen door het Bureau Onderzoek en Statistiek. U zei het al: de resultaten daarvan zijn naar de commissie gestuurd en het programma Netwerk heeft zich op dat rapport gebaseerd.

De constatering dat het in 100.000 gevallen niet klopt, kun je niet uit dat rapport afleiden. Dat rapport zegt, op basis van schattingen die gemaakt zijn, dat het best eens zo zou kunnen zijn dat in 15% van de gevallen datgene wat in de Gemeentelijke Basisadministratie staat, niet klopt. Dat is op verschillende manieren berekend en die vindt u ook in dat rapport terug. Ik kan me voorstellen dat we dat in de Commissie voor Algemene Zaken, Openbare Orde en Veiligheid, Integraal Veiligheidsbeleid, Bestuurlijk Stelsel, Bestuursdienst, Regelgeving en Handhaving, Juridische Zaken en Communicatie nog eens grondig met elkaar doornemen. Er is namelijk een interessante exercitie gehouden. De conclusie ervan is natuurlijk ook niet goed. Die toont aan dat er in veel te veel gevallen sprake is van afwijkingen tussen de feitelijke situatie en wat er in de Gemeentelijke Basisadministratie is opgenomen. Daar is een aantal redenen voor. Bijvoorbeeld het feit dat er in Amsterdam zo'n 70.000 verhuizingen per jaar plaatsvinden. Die mobiliteit betreft vaak studenten, binnenlandse of buitenlandse studenten, nieuwkomers, starters op de woningmarkt en bewoners van wisselwoningen. Het is heel goed mogelijk dat veel van deze verhuisbewegingen niet opzettelijk niet helemaal goed doorgegeven worden aan de Gemeentelijke Basisadministratie. Dat kan een belangrijke verklaring zijn. Daarnaast is het ook heel goed mogelijk, en soms ook lucratief, om niet duidelijk te maken waar je woont, omdat je daar op allerlei mogelijke manieren voordeel van kunt hebben. We weten niet hoe groot die verschillende categorieën zijn. Dat kun je ook niet uit het onderzoek halen. Het is voorbarig om nu te roepen dat er sprake is van grootscheeps gesjoemel of iets dergelijks. Dat haal ik niet uit het rapport. Ik haal uit dat rapport dat er naar alle waarschijnlijkheid een forse discrepantie is tussen de feitelijke bewoning en datgene wat er in de Gemeentelijke Basisadministratie staat.

Ten slotte vraag u wat we daaraan gaan doen. Dit rapport en de publiciteit eromheen is erop gericht om alle goedwillende inwoners van Amsterdam die niet goed geregistreerd staan te laten weten dat ze misschien niet goed geregistreerd staan, waardoor ze dat wel goed opgeven. Mensen die zich vanaf nu aanmelden, zullen door personeel van Bevolkingszaken goed bevraagd worden om ervoor te zorgen dat er zo min mogelijk fouten gemaakt worden. We zullen ook door middel van voorlichting wijzen op het belang van juist geregistreerd staan en op de consequenties van inschrijving op een onjuist adres. We maken het meer makkelijk doordat het mogelijk is om verhuizingen digitaal door te geven. We zoeken samenwerking met instanties als woningcorporaties en universiteiten, opdat die dat zelfstandig gaan doorgeven. We gaan door middel van workshops aan loketmedewerkers instructie geven om bij registratie van adreswijziging beter te kunnen beoordelen of burgers ook feitelijk wonen waar ze zeggen te wonen. Er komt verwijzing naar de Gemeentelijke Basisadministratie door andere gemeentelijke instanties. Zo dadelijk ga ik daar nog iets meer uitvoerig op in. En ten slotte gaan we het aantal feitelijke controles uitbreiden. Nu vinden er jaarlijks ruim 20.000 adrescontroles plaats op basis van signalen van bewoners en afnemers van de Gemeentelijke Basisadministratie. We kijken daarbij in het bijzonder naar die gebieden waar je de grootste afwijkingen tussen de feitelijke situatie en datgene wat er in de Gemeentelijke Basisadministratie zit, kunt aantreffen. Op basis van dit onderzoek kun je dat tamelijk aardig beoordelen.

Ten slotte het grote belang hiervan. Dat is tweërlei. In de eerste plaats is het Rijk bezig om een wet te maken die ervoor gaat zorgen dat de Gemeentelijke

Basisadministratie dé basisadministratie wordt voor tal van diensten, gemeentelijke diensten, maar ook allerlei andere diensten. De Rijksdienst voor het Wegverkeer, om maar eens iets te noemen. Daarvoor is het van groot belang dat die Gemeentelijke Basisadministratie op orde is. Dat is mede een reden om hier veel aandacht aan te besteden. Daarnaast hebben we in de vorige periode gezegd dat we willen dat die Gemeentelijke Basisadministratie het enige persoonsgegevensbestand is voor de hele gemeente. Daar gaan ook andere diensten gebruik van maken, zoals de Belastingdienst, de Dienst Werk en Inkomen, de Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling, de Bestuursdienst, het Ontwikkelingsbedrijf Gemeente Amsterdam en wat er verder allemaal aan diensten is. Dat is nu in ontwikkeling. De bedoeling was dat die wet 1 januari 2007 in werking zou treden, maar hij is nog niet eens ingediend. Dat wordt dus later. Als die wet er eenmaal is, dan is er een overgangperiode voordat je verplicht bent om er gebruik van te maken.

De **VOORZITTER**: Het is een waardevol en uitgebreid antwoord, maar de reglementen schrijven voor dat u niet meer dan drie minuten hebt.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Sajet.

De heer **SAJET**: U zegt dat het Ministerie van Binnenlandse Zaken audits levert die een goed resultaat te zien geven. Ik zie niet zo goed de correlatie tussen de genoemde 15%, ongeveer 100.000 Amsterdammers, en de audits waaruit een goed resultaat zou blijken. Is het een goed resultaat dat we weten dat het om 15% gaat? Of is er verbetering?

De **VOORZITTER** geeft het woord aan Burgemeester Cohen.

De **BURGEMEESTER**: De audits hebben betrekking op de procedures. Die zitten goed in elkaar. Als mensen zich echter niet of verkeerd aanmelden, dan kun je daar zonder controle niet zoveel aan doen. Daar hebben die audits geen betrekking op.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Reuten.

De heer **REUTEN**: De Burgemeester gaat uitgebreid in op een aantal maatregelen dat hij zal treffen, maar ik hoor toch erg weinig over de gevolgen die een onjuiste administratie bijvoorbeeld heeft voor de veiligheid. Mijn fractie is hier eerlijk gezegd toch wel van geschrokken. Kunt u daar nog iets meer over zeggen, want dat is een van de zaken die in de reportage van Netwerk uitgebreid aan bod kwam. Ook de commissaris van Politie heeft daar wat over gezegd.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan Burgemeester Cohen.

De **BURGEMEESTER**: Er is dus ook alle reden om ervoor te zorgen dat de basisadministratie een zo goed mogelijke afspiegeling is van de werkelijke situatie. Er is alle reden om daar flink op in te zetten. Ik hoop ook dat de Raad zich dat goed realiseert als wij daar extra geld voor vragen.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Limmen.

De heer **LIMMEN**: Kan de Burgemeester zeggen wat hij daarbij als ambitie

formuleert? De veiligheid is een punt waar terecht aandacht voor wordt gevraagd. Maar ook vanuit andere perspectieven is een goede administratie belangrijk. U hebt zelf al uitkeringsfraude genoemd. Wat is de ambitie waar Amsterdam naar zou moeten streven op dit punt? En in hoeverre hebt u het gevoel dat dit gebeurt met wat u al hebt genoemd?

De **VOORZITTER** geeft het woord aan Burgemeester Cohen.

De **BURGEMEESTER**: Door de koppeling van allerlei andere bestanden en andere diensten aan die basisadministratie wordt het voor steeds meer mensen van belang om goed geadmistreerd te staan. Als je straks niet meer goed geadmistreerd staat en je vraagt een uitkering aan of je moet iets met je auto, dan krijg je dat niet. Dat zijn allemaal incentives om ervoor te zorgen dat je goed geadmistreerd staat. Zover zijn we nog niet en daarvoor is nodig dat die Gemeentelijke Basisadministratie zo goed mogelijk in elkaar zit. Naast de maatregelen die we hebben genomen, is dat een stimulans die ertoe leidt dat die administratie steeds beter in elkaar gaat zitten. U vraagt naar de ambitie; voor mij is de ambitie dat de feitelijke woonsituatie zo goed mogelijk overeenkomt met wat er in de Gemeentelijke Basisadministratie is opgenomen. Ik vind het heel moeilijk om dat in percentages te zeggen, maar ik denk dat je toch zeker in de bovenste helft van de 90% moet zitten.

De **VOORZITTER**: Andere leden? Dan sluit ik deze mondelinge vraag af.

3° *Vraag van het raadslid de heer Ivens inzake de brede wens van Amsterdammers om de stadsdeelraden op te heffen.*

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Ivens.

De heer **IVENS**: Uit een enquête op AT5.nl blijkt dat nog geen kwart van de Amsterdammers de stadsdelen prima vindt werken of wil behouden. De overige Amsterdammers vinden het opheffen van de stadsdelen een goed of zelfs een briljant idee. Dat moet het College toch aan het denken zetten. VVD-minister Remkes heeft zich populair gemaakt in Amsterdam met zijn pleidooi om de stadsdelen op te heffen. Helaas voor de VVD betaalt dit zich nog niet uit in de verkiezingsprognoses, maar aan Remkes zal dat niet liggen. Mijn gratis campagneadvies aan de VVD is dan ook om Remkes massaal in te zetten in Amsterdam. Of denkt de Amsterdamse VVD-fractie anders over dit punt? De SP was aangenaam verrast door de uitspraken van Remkes. Al langer was duidelijk dat hij de bestuurlijke chaos wil aanpakken, maar het verheugt ons dat hij zich bereid toont om een stukje van het SP-programma over te nemen. Is het College net zo enthousiast over deze ideeën van de minister van Binnenlandse Zaken?

Het programmakkoord van PvdA en GroenLinks sluit duidelijk niet aan bij de perceptie van de Amsterdammers met de passage: "Het huidige stelsel van veertien stadsdelen en daarnaast een centraal gemeentebestuur functioneert goed." Is het College bereid deze mening te herzien nu de Amsterdammers hier anders over denken, evenals de regering? Of blijft het College standvastig aan zijn eigen gelijk vasthouden?

Er ligt nu een plan van Asscher en Van Poelgeest om een nieuw bestuursakkoord te sluiten. Dit plan sluit niet aan bij de nieuwste bevindingen en krijgt bovendien veel weerstand vanuit de stadsdelen. Wat is de stand van zaken bij de besprekingen van het nieuwe bestuursakkoord in de stadsdelen? En is het College bereid om dit akkoord terug te trekken en met een nieuw voorstel te komen dat beter aansluit bij de wensen van de

Amsterdammers?

Natuurlijk deel ik de opvatting dat een onderzoek onder 1916 mensen op AT5.nl niet sluitend is. Misschien is het College bereid dit eerst eens beter in de stad te onderzoeken. Dan moet het natuurlijk wel bereid zijn lessen te trekken uit deze bevindingen. Is het College bereid om de bestuurlijke spaghetti samen met de Amsterdammers aan te pakken? Of blijven we vanuit de Stopera liever steken bij onze eerder ingenomen standpunten?

Tot slot: wij gaan proberen in kaart te brengen hoeveel mensen echt van de stadsdelen af willen. Daarom wil ik graag de Burgemeester, als hij echt de Burgemeester van alle Amsterdammers is, uitnodigen om als eerste zijn handtekening te zetten op de website www.wegmetdedeelraden.nl.

(De **VOORZITTER**: Ook voor de raadsleden geldt een maximum van twee minuten.)

De **VOORZITTER** geeft het woord aan Burgemeester Cohen.

De **BURGEMEESTER**: Wat dat laatste punt betreft, u begrijpt natuurlijk dat ik nooit mijn handtekening zet onder iets wat ik niet gelezen heb. Ik moet eerst eens kijken wat er staat. Eerlijk gezegd nodigt de titel van de website nu niet uit om onmiddellijk een handtekening te zetten. Ik ben wel erg blij met uw constatering dat een onderzoek onder 1916 mensen niet echt sluitend is. Dat ben ik erg met u eens. We hebben de afgelopen tijd natuurlijk ook het nodige onderzoek gedaan. We hebben de afgelopen periode zelf het stelsel geëvalueerd. In het evaluatierapport Beter presteren voor Amsterdam hebben we gezegd dat het nuttig is om nog eens goed te kijken of ons bestuurlijk stelsel goed in elkaar zit. Om dan meteen te zeggen: we gooien het hele stelsel overboord en daarbij vergeten we welke goede elementen daarin zitten, is een beetje snel. U weet dat het College ideeën heeft om samen met de stadsdelen te kijken hoe we op een aantal punten de zaken beter kunnen aanpakken. En u hebt gelijk dat we proberen dat door middel van een bestuursakkoord vorm te geven. Ik denk dat we het straks bij de Algemene en Financiële Beschouwingen nog wel verder over dat bestuursakkoord zullen hebben. Misschien is dat ook het beste moment om daarover te praten. U begrijpt dat je op basis van een niet-sluitend onderzoek niet onmiddellijk gaat roepen dat je van standpunt verandert. Ik kan me tenminste niet voorstellen dat u dat zou doen. Wij doen dat ook niet. Kortom: volgens mij is het op dit ogenblik niet nodig om daar nu onderzoek naar te gaan doen. Dat hebben we gedaan en we gaan op basis van die onderzoeken in overleg met de stadsdelen en in overleg met de Raad en de stadsdeelraden kijken hoe we dit systeem kunnen verbeteren. Dat moet er vanzelfsprekend toe leiden dat we daarmee als gemeentelijke overheid beter presteren voor de Amsterdammers.

De **VOORZITTER**: De heer Ivens stelde ook een vraag aan de VVD-fractie. Daarom geef ik voor de beantwoording daarvan het woord aan de heer Van 't Wout.

De heer **VAN 'T WOUT**: Gezien de peilingen ben je geneigd om campagneadviezen van de SP heel serieus te nemen. Toch doen we dat maar even niet. U weet dat de VVD Amsterdam niet aan de leiband van het kabinet loopt. Wij houden vast aan ons eigen verkiezingsprogramma en blijven er dus bij dat het aantal stadsdelen gehalveerd zou moeten worden.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Ivens.

De heer **IVENS**: Het standpunt van de VVD klinkt mij in elk geval een stuk ambitieuzer in de oren dan wat ik van het College hoor. Het centrale punt van de vraag is eigenlijk dat wat wij hier in de Stopera bedenken en wat we bestuurlijk aan onderzoek doen - ik noem onder andere het rapport Beter presteren - niet aansluit bij de perceptie van de Amsterdammers. De Amsterdammers zijn uitermate kritisch over de deelraden. Dat is een conclusie die we volgens mij wel degelijk kunnen trekken, ook op basis van dit kleine onderzoek. Dat er 320 deelraadsleden en 51 bestuursleden zijn wekt enige verwarring. Ik vind het daarom jammer dat de Burgemeester niet toezeft om met de Amsterdammers te gaan kijken hoe we dit beter kunnen doen. Ik constateer dat er hier sprake is van een groot verschil tussen wat er bestuurlijk gebeurt en wat er in Amsterdam leeft. Ik wil de Burgemeester daarom vragen om toch eens na te denken over een onderzoek onder de Amsterdammers.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan Burgemeester Cohen.

De **BURGEMEESTER**: Ik heb er daarnet al wat over gezegd. Volgens mij is van belang dat we een dergelijk onderzoek niet gaan herhalen, maar dat we ervoor zorgen dat we verbeteringen aanbrengen. Die verbeteringen zijn in de rapporten die er liggen aangegeven en daar gaan we mee aan de slag. Ik heb goede hoop dat we met datgene wat we van plan zijn om nu te gaan doen aanzienlijke verbeteringen tot stand kunnen brengen en dat de Amsterdammers dat ook zullen merken. Ik vind het daarom ook jammer dat er niet gekeken is naar wat de stadsdelen wél goed doen. Dat is het nodige. Ik las laatst nog een ingezonden brief van een van de notoire tegenstanders van stadsdeel Centrum. Hij zei: "Als je ziet wat er de afgelopen vier jaar in Centrum in bestuurlijk opzicht is gebeurd, dan is dat aanzienlijk meer dan wat er daarvoor is gebeurd." Dat is er maar eentje, dat ben ik met u eens, en 1 is nog minder dan 1916, maar het zijn toch geluiden waar je rekening mee moet houden.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Olij.

De heer **OLIJ**: Ik heb een vraag aan de heer Ivens. Als 1916 mensen op een website zeggen dat de Gemeenteraad opgeheven moet worden, steunt u dat pleidooi dan ook?

(De heer **IVENS**: Elk signaal dat er uit Amsterdam komt, zullen wij serieus nemen. Dat vraag ik ook aan de Burgemeester. Ik vraag de Burgemeester nadrukkelijk niet om nu onmiddellijk de stadsdelen op te heffen. Ik vraag hem hier rekening mee te houden. Mijn vraag is: trekt de PvdA zich wel wat aan van 1916 mensen? Of negeert de PvdA dat liever?)

De **VOORZITTER**: Andere leden? Dan sluit ik hiermee deze mondelinge vraag af.

4° Vragen van het raadslid de heer Manuel inzake stemmen in een willekeurig stemlokaal.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Manuel.

De heer **MANUEL**: Amsterdam doet op 22 november 2006 mee aan het stemmen in een willekeurig stemlokaal, een initiatief van voormalig minister Alexander Pechtold. Dit

betekent dat het voor kiezers meer makkelijk wordt gemaakt hun stem uit te brengen. Hiermee wordt het ook mogelijk om extra stemlokalen te plaatsen. Ook hier doet de gemeente aan mee. Op zes plekken wordt een extra stemlokaal ingericht. Twee bij V&D, bij de Dienst Wonen, bij een tuincentrum, bij de Vrije Universiteit en bij het Infocentrum Amsterdam-Zuidoost. D66 is blij met deze extra stemlokalen, maar is van mening dat er meer geplaatst moeten worden om de kiezers tegemoet te komen. Vooral voor werkende mensen zijn deze locaties nauwelijks een verbetering. Voor hen zouden locaties bij stations en/of in kantoorgebieden een uitkomst zijn. Op basis hiervan stellen we u de volgende zes vragen:

Op basis van welke overwegingen is de keuze voor de locaties van de zes extra stemlokalen gemaakt?

Wat zijn de kosten voor het plaatsen van een extra stemlokaal?

Deelt het College de mening van D66 dat juist kiezers met drukke agenda's, zoals fulltime werkenden en vooral forenzen, tegemoet kunnen worden gekomen met een stempas in combinatie met extra stemlokalen?

Deelt het College de mening van D66 dat dit kan worden bereikt door extra stemlokalen te plaatsen op plekken waar werkende mensen langs komen of zich bevinden, zoals treinstations, P+R-voorzieningen en kantoorparken zoals de Zuidas?

Is het College bereid extra stemlokalen te plaatsen op treinstations zoals het Centraal Station, Amsterdam-Zuid/WTC, Sloterdijk, Rai, Amstel en op plekken zoals de Zuidas?

Gaat de gemeente Amsterdam extra aandacht schenken aan de mogelijkheid van stemmen in een willekeurig stemlokaal in combinatie met de extra stemlokalen zodat de Amsterdammers op de hoogte zijn van deze mogelijkheden?

De **VOORZITTER** geeft het woord aan Burgemeester Cohen.

De **BURGEMEESTER**: Mijnheer Manuel, uw eerste vraag is naar de overwegingen voor de locatiekeuze voor de zes extra stemlokalen. Dat is gebaseerd op het advies van de afdelingen Burgerzaken van de stadsdelen. De indeling in stemdistricten en stembureaus gebeurt door die afdelingen. Daarnaast hebben we informatie van de gemeente Den Haag gebruikt. Den Haag heeft al eerder als experiment vier extra stembureaus ingezet en de ervaring was dat met name de bureaus in de winkelstraten veel aanloop van kiezers hebben getrokken.

De kosten van een extra stemlokaal bedragen ongeveer 1000 euro. Dat zijn dan kosten voor stembureauleden, drukwerkkosten en transportkosten.

Uw derde vraag is of kiezers met drukke agenda's speciaal tegemoet kunnen worden gekomen met een stempas in combinatie met extra stemlokalen. Ja, die extra stemlokalen zijn er ook voor bedoeld om het die kiezers zo gemakkelijk mogelijk te maken.

U vraagt vervolgens of je dat niet speciaal moet doen bij treinstations, P+R-voorzieningen en kantoorparken. We zijn nu een experiment aan het doen. Dat gaan we natuurlijk evalueren en bij de verkiezingen voor Provinciale Staten in 2007 zullen we daar rekening mee houden. Ik voeg daaraan toe dat Amsterdam in vergelijking met andere steden meer stembureaus inzet. Zo had Den Haag bij de vorige verkiezingen gemiddeld 1 stembureau op elke 1430 kiezers. In Amsterdam is dat 1 op 1160. Verder zijn er stembureaus in de meeste stadsdeelnkantoren en in het stadhuis. Daar is de Dienst Wonen aan toegevoegd en er kan gestemd worden op de universiteiten. Daar zijn drie bureaus. Verder kan het winkelend publiek of kiezers die daar in de buurt wonen of

werken ook nog terecht in de V&D's in de Kalverstraat en in Noord, in het Informatiecentrum Zuidoost en het Tuincentrum Osdorp. Dat zei u ook al.

Zijn wij bereid extra stembureaus te plaatsen op treinstations? Dat gaat voor de verkiezingen van 22 november 2006 niet meer lukken. Er is overigens overwogen om dat bij het Centraal Station wel te doen. We hebben daarvan afgezien in verband met de verbouwing en de moeilijkheden die er zouden optreden om daar plaats voor in te ruimen.

Gaan wij extra aandacht schenken aan de mogelijkheid van stemmen in een willekeurig stemlokaal in combinatie met die extra stemlokalen? Ja, wij zullen nog uitvoerig gaan voorlichten over de introductie van de stempas, waarbij ook dit aan de orde komt. Aan alle kiezers wordt ook nog apart een brief gezonden waarin het gebruik van de stempas, ook in relatie tot die extra stemlokalen, wordt toegelicht.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Manuel.

De heer **MANUEL**: Ik ben blij dat er extra aandacht komt om de stempas te promoten onder de Amsterdammers. Dat op de eerste plaats. Verder begrijp ik het antwoord van de Burgemeester echter niet zo goed. U zegt dat we ons georiënteerd hebben en gekeken hebben bij andere gemeenten waar al eerder is gewerkt met stemmen in een willekeurig stemlokaal. Als je als Amsterdammer overdag op 22 november 2006 in een tuincentrum of in een winkelcentrum kunt rondlopen, dan kun je ook thuis om de hoek in de school even gaan stemmen. Juist als je 's morgens vroeg de stad verlaat omdat je in Den Haag of waar dan ook gaat werken en je komt pas 's avonds laat terug, dan heb je een probleem om op die dag te gaan stemmen. Ik snap werkelijk niet waarom u deze keuze hebt gemaakt en waarom u niet na deze korte discussie alsnog bereid bent om op een aantal stations nog een paar van die relatief goedkope stembureaus in te richten.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan Burgemeester Cohen.

De **BURGEMEESTER**: Ik heb niet zo heel veel meer aan mijn vorige antwoord toe te voegen. Ik heb net gezegd dat het niet meer lukt om dit voor de verkiezingen van 22 november 2006 te doen. Alles daarvoor is al klaar. We hebben dit nu zo gedaan. Het is opgezet als experiment. We gaan dat evalueren en op basis daarvan zullen we kijken wat we met de verkiezingen voor Provinciale Staten gaan doen.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Van 't Wout.

De heer **VAN 'T WOUT**: Ik ondersteun het pleidooi van de heer Manuel zeer. De Burgemeester zegt: "Het kan niet omdat we dit nu eenmaal zo gedaan hebben." Is het nu echt onmogelijk, is er een wettelijke barrière of zo, om voor 1000 euro op station Zuid/WTC een stembureau in te richten? Of kan dat praktisch niet meer? Daar wil ik wel iets meer over horen, want ik denk dat we hier een kans laten liggen.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan Burgemeester Cohen.

De **BURGEMEESTER**: Nee, dat is praktisch onmogelijk. Daarvoor zijn de voorbereidingen in een te vergevorderd stadium.

De **VOORZITTER**: Andere leden? Dan sluit ik daarmee deze mondelinge vraag

af.

5° *Vraag van het raadslid de heer Van Dijk inzake de Amsterdamse bingolokalen.*

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Van Dijk.

De heer **VAN DIJK**: Dit voorjaar kwamen de bingolokalen in het nieuws. Er hebben invallen plaatsgevonden in bingolokalen in Gelderland en Zeeland. In Amsterdam kondigde de Burgemeester een onderzoek aan. Deze berichten hebben voor de nodige ongerustheid gezorgd bij de Amsterdamse bingolokalen. Zonder de risico's uit het oog te verliezen, vervult het bingospel in de ogen van de SP een belangrijke sociale functie voor de spelers, waaronder veel vrouwen, alleenstaande ouderen en allochtonen, vooral van Surinaamse en Antilliaanse herkomst. Onderzoeker Arjen Leerkes heeft namens de bingolokalen een brief gestuurd naar het College met voorstellen voor regulering. Nu valt het bingospel onder de Wet op de kansspelen, maar de gemeente heeft natuurlijk wel een eigen positie in verband met Amsterdamse bingolokalen en doet ook onderzoek.

Wat is uw oordeel over de brief van Arjen Leerkes van 9 mei 2006 met voorstellen voor regulering van bingospelen?

Hoe staat het met het onderzoek naar de Amsterdamse bingolokalen? Wat is de vraagstelling en de doelstelling van dat onderzoek en wanneer worden de uitkomsten gepresenteerd?

Deelt u de mening van de SP dat het bingospel met name voor vrouwen en alleenstaande ouderen een belangrijke sociale functie heeft en dat het bijdraagt aan de integratie, gezien de verschillende etnische bevolkingsgroepen die deelnemen aan het spel?

Bent u bereid om afspraken te maken met de Amsterdamse bingolokalen over het prijzengeld, de ontwikkeling van een bingokeurmerk en over de instelling van een vast overleg tussen de bingolokalen en hulpverleners?

Bent u bereid om eventueel met andere gemeenten bij de landelijke overheid aan te dringen op verbetering van de wetgeving rond bingo, de Wet op de kansspelen?

Tot slot: bent u in het algemeen bereid om met de Amsterdamse bingoorganisaties te overleggen over een verbetering van hun situatie? U bent meer dan welkom bij hen, heb ik mij laten vertellen.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan Burgemeester Cohen.

De **BURGEMEESTER**: In de eerste plaats mijn oordeel over de brief van de heer Leerkes. Ik ben natuurlijk ook op de hoogte van de sociale functie die het bingospel kan hebben. Die is er; dat lijkt mij buiten kijf. Tegelijk moet je ook constateren dat zich een trend lijkt voor te doen naar een zodanige vercommercialisering van een deel van de bingoactiviteiten dat die niet passen binnen de huidige wetgeving en dat die strijdig lijken te zijn met de doelstelling van de wet. U hebt dat ook een beetje omfloerst gezegd met de zin: zonder de risico's uit het oog te verliezen. De risico's zijn natuurlijk dat het hier gaat om forse commerciële bedrijven die, als ik het goed begrijp, zo nu en dan ook echt commercieel te werk gaan. Dat is dus in strijd met de wetgeving. Daar zit dus ook het probleem.

Mede in verband met die twee tegenstrijdige aspecten ervan heb ik begrepen dat de minister van Justitie van plan is om de Wet op de kansspelen te wijzigen, waarbij er

onder voorwaarden enige ruimte kan komen voor meer grootschalige bingospelen dan tot nu toe is toegestaan. Bij die voorwaarden moet onder andere worden gedacht aan de afdracht van geld aan goede doelen en de omvang en frequentie van de bingo. Ik heb ook begrepen dat commerciële bingo's in de omvang en frequentie zoals die nu in het land voorkomen in de nieuwe regeling niet zullen worden toegestaan. Ik heb ook begrepen dat de heer Leerkes door de minister van Justitie daarvan op de hoogte is gesteld.

U vraagt hoe het staat met dat onderzoek. Dat is nog lang niet klaar. Daar zijn we nog mee bezig en de vraagstelling ervan ligt voor de hand: is het in overeenstemming met wet- en regelgeving? Ik kan u nog niet vertellen wanneer de resultaten van dat onderzoek naar buiten komen.

Op uw derde vraag heb ik al antwoord gegeven. Ik deel uw mening dat bingo zeker een sociale functie kan hebben.

Ben ik bereid om afspraken te maken met de vier Amsterdamse bingolokalen? Het antwoord daarop is 'nee'. Dat valt onder een rijkswet, dus ik kan daar geen afspraken over maken. We moeten ons houden aan de regels die er zijn. Verder zal dat afhangen van hoe de nieuwe regeling eruit zal gaan zien.

Ben ik bereid om bij de landelijke overheid aan te dringen op verbetering van de wetgeving rond bingo? Daar heb ik net iets over gezegd. De minister is daar zelf mee bezig en ik kan me daar wel iets bij voorstellen.

Op korte termijn overleg met Amsterdamse bingo-organisaties. Daarvan zie ik op korte termijn niet de zin van in, gegeven wat ik u net gezegd heb.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Van Dijk.

De heer **VAN DIJK**: Dank u wel voor de beantwoording. De Burgemeester zegt dat hij wil afwachten, als ik het zo mag samenvatten. Dan wil ik nog wel weten wat het oordeel van het College is over het bingospel in het algemeen vergeleken met andere spelen waar prijzen gewonnen worden, zoals Lingo. Daarnaast worden er krasloten verkocht en er zijn casino's. Die casino's vormen natuurlijk een mooie vergelijking. Die zijn wel legaal en het bingospel is niet legaal. Ik heb vernomen dat dat nu net is waar de bingo-organisaties tegen aanhikken. De verslaving van mensen aan het bingospel is ook vele malen lager, is 0,7%, dan bij mensen die in casino's gokken. Hoe kijkt u daartegen aan? En nogmaals: bent u bereid om dit bij de landelijke overheid aan te kaarten? De minister van Justitie overweegt om de Wet op de kansspelen te verruimen.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan Burgemeester Cohen.

De **BURGEMEESTER**: Ik denk dat ik in de eerste termijn al antwoord op uw vragen heb gegeven. Als de minister van Justitie in deze richting denkt, dan ben ik het daar wel mee eens, juist gezien het feit dat bingo een heel nuttige rol kan vervullen. Maar het moet wel passen binnen de bestaande regelgeving. U hebt gelijk: op dit moment mag het niet grootschalig. Ik begrijp dat de minister dat wel wil overwegen, maar binnen bepaalde regels. Als dat kan, heb ik er geen enkel bezwaar tegen.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Van der Meer.

De heer **VAN DER MEER**: Ik wil u vragen of het klopt dat het casino in Amsterdam een staatsbedrijf is. En klopt het dat juist in Zuidoost is besloten om geen casino te vestigen vanwege de regelgeving die de minister daarvoor heeft bedacht, omdat

we gokken in Amsterdam willen beperken? Dat zou ook gelden voor dit soort grootschalige evenementen.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan Burgemeester Cohen.

De **BURGEMEESTER**: Bij mijn weten is het op dit ogenblik zo dat casino's alleen maar overheidscasino's zijn. Als je iets met bingo wilt, moet je dus de regelgeving veranderen.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Limmen.

De heer **LIMMEN**: Wij hebben in het verleden ook vragen gesteld over de bingomaterie. Ik krijg een beetje de indruk dat de SP vindt dat het allemaal wel meevalt. Wij weten dat zo net nog niet. Ik wil daarom van de Burgemeester weten wanneer dat onderzoek klaar is.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan Burgemeester Cohen.

De **BURGEMEESTER**: Ik heb er geen datum bij genoemd, omdat ik op dit ogenblik nog niet kan overzien wanneer het onderzoek klaar is. Ik kan die datum dus nog niet geven.

De **VOORZITTER**: Andere leden? Dan sluit ik de mondelinge vragen af en is het mondeling vragenuurtje voltooid.

6A

Interpellatie van de raadsleden mevrouw Gazic en mevrouw Van Pinxteren inzake stemcomputers.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Gazic.

Mevr. **GAZIC**: De verkiezingen zijn de oogappel van de democratie. Zonder verkiezingen geen democratie. Zonder betrouwbare verkiezingen ook niet. Het stemmen moet controleerbaar, transparant en veilig zijn en het stemgeheim moet gewaarborgd zijn zodat de mensen het stemproces kunnen vertrouwen. Ik kom uit een land waar democratie niet vanzelfsprekend was zoals hier. Ik ben geboren in voormalig Joegoslavië. De eerste democratische verkiezingen na de Tweede Wereldoorlog werden pas in 1991 georganiseerd. Een jaar later viel het land uiteen en brak de oorlog uit. Later, bij de andere verkiezingen, won de oppositie. Toch moesten nog 200.000 burgers twee weken de straat op om de overwinning tot een feit te maken. Gelukkig woon ik al dertien jaar in Nederland. Gelukkig worden hier actiegroepen serieus genomen. En gelukkig nemen de ministers hier wel hun verantwoordelijkheid om de betrouwbaarheid van verkiezingen te waarborgen.

In Nederland is volgens de Kieswet elke gemeente verantwoordelijk voor de organisatie van de verkiezingen. Elke gemeente kan zelf kiezen hoe zij de verkiezingen organiseert, met het potlood of met stembalies. Amsterdam heeft ervoor gekozen om te stemmen met Sdu-computers. Afgelopen maandag bleek dat de stemcomputers van de Sdu niet veilig zijn. Drie weken voor de Tweede Kamerverkiezingen verklaarde de minister

van Bestuurlijke Vernieuwing dat de stemmachines het stemgeheim onvoldoende kunnen waarborgen. Terecht trok hij de goedkeuring van de Sdu-machines in. De gemeente Amsterdam heeft nog drie weken de tijd om de verkiezingen op een andere manier te organiseren. De beslissing van de minister komt niet helemaal uit de lucht vallen. De mensen van 'Wij vertrouwen stemcomputers niet' hebben al eerder aan de bel getrokken over de machines van Nedap die ze van andere gemeenten hadden gekocht. Met de kritiek en de vragen van de actiegroep heeft het College niets gedaan. Kon het College zelf niet vermoeden dat er iets niet goed was? Mijn collega, Daniël Sajet, heeft voor de zomer schriftelijke vragen over de veiligheid van de stemcomputers gesteld. Dat heeft niet geleid tot een serieus onderzoek. Daarom hebben de fracties van de Partij van de Arbeid en GroenLinks de volgende acht vragen over de stemcomputers:

Wat is er mis met de stemcomputers van Sdu?

Is het waarborgen van het stemgeheim de enige reden om de Sdu-computers af te keuren of zijn er nog meer mankementen?

In een persbericht heeft het College kenbaar gemaakt dat in Amsterdam weer met het potlood gestemd gaat worden. Hebben we daar genoeg stembussen en expertise voor?

Door het in gebruik nemen van de stemmachines waren er minder mensen nodig op de stembureaus. Hoe gaat het College ervoor zorgen dat er op 22 november 2006 wel voldoende mensen op de stembureaus zijn?

De betrouwbaarheid van de verkiezingen wordt ook gewaarborgd door de transparantie van de stemprocessen en de stemprocedure. Is er nog voldoende kennis hierover in Amsterdam aanwezig?

Wat zijn de kosten? En wie betaalt dit?

Heeft deze beslissing gevolgen voor de al gehouden verkiezingen? Amsterdam heeft namelijk bij de gemeenteraadsverkiezingen ook al met deze stemcomputers gewerkt.

Wat betekent deze beslissing voor de verkiezingen voor Provinciale Staten van 2007?

Applaus.

De **VOORZITTER**: De Raad feliciteert u met uw maidenspeech.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Van Pinxteren.

Mevr. **VAN PINXTEREN**: Bij de beslissing vorig jaar om met stemcomputers te gaan stemmen, vroeg de Raad om transparantie, om een open source, om een paper trail, een zogenaamd bonnetje. Er werd geantwoord: "Het is allemaal in orde, het is allemaal goedgekeurd door het ministerie en door TNO. Zij kennen de broncode en een bonnetje kan niet." De gemeente is verantwoordelijk voor de organisatie van het verkiezingsproces, maar zij blijkt alles te hebben uitbesteed. We weten niet precies hoe het werkt. We weten niet of de basisprincipes voor democratische verkiezingen nog gewaarborgd zijn. Alle kennis zit bij de leveranciers c.q. in de blackbox, de stemcomputer. We laten zelfs de instructie van stembureau medewerkers over aan de leverancier, inclusief, let wel, de uitleg over de Kieswet et cetera. We hadden geen idee hoe kwetsbaar we waren. Met andere woorden: we hebben de verkiezingen geprivatiseerd. Nee toch, dat meent u niet. U hebt als Burgemeester een eigenstandige verantwoordelijkheid voor een correcte organisatie van het verkiezingsproces. Ik wil nog

van alles van u weten, maar ik mag toch aannemen dat dit nu een beetje onnodig is. U bent toch bereid om opnieuw een discussie met de Raad te gaan voeren over de eisen die wij als gemeente stellen aan stemcomputers? En of we nog wel stemcomputers willen? Wat vinden wij belangrijker: anderhalf uur eerder de uitslag weten die uit een blackbox rolt? Of controleerbare, eerlijke verkiezingen? Ik mag toch aannemen dat u bereid bent belangeloze deskundigheid van buitenaf niet langer af te slaan. En ik mag toch aannemen dat Amsterdam een actieve rol in de discussie met het ministerie gaat spelen. Hoe dan ook: er is nu in Amsterdam in korte tijd een rotklus te klaren. En als u mensen tekort komt voor de stembureaus, ik bied mij aan.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan Burgemeester Cohen.

De **BURGEMEESTER**: Dat laatste neem ik onmiddellijk aan, mevrouw Van Pinxteren. Ik neem niet aan dat u het aanbiedt, maar ik ga er graag op in. Ik zal mijn uiterste best doen om ervoor te zorgen dat u zitting krijgt in een stembureau. Ik hoop trouwens, en dat roept de heer Nederveen al veel langer, dat veel raadsleden u daarin zullen volgen. Ik denk dat ik eerst antwoord geef op uw vragen. Die zijn meer principieel dan de vragen over de uitvoering van mevrouw Gazic. Als het over stemcomputers gaat, zijn gemeenten tot op zekere hoogte aan handen en voeten gebonden. De keuze die gemeenten hebben, wordt gedictieerd door het Ministerie van Binnenlandse Zaken. Dat zegt welke computers er gebruikt kunnen worden en die kun je nemen. Andere smaken zijn er niet. Vervolgens komt de vraag of iedere gemeente zelf nog eens actief moet gaan kijken of die computers het wel of niet doen. Omdat het ministerie hierbij leidend is, vind ik het onjuist om als gemeente daar zelf het nodige in te ondernemen. Het lijkt mij dan ook zeer voor de hand te liggen, en dat gebeurt dus ook, dat de Tweede Kamer zijn controlefunctie ten aanzien van de minister uitoefent. Zo moet het gebeuren. Dat geldt al helemaal bij landelijke verkiezingen, want daarbij moet alles op dezelfde manier gebeuren. Daarom heb ik geen reden gezien om daar zelfstandig onderzoek naar te doen. Als het ministerie, voor wie het een kerntaak is, zegt dat we deze machines kunnen gebruiken en dat ze goed zijn, dan ga ik ervan uit dat we die dingen kunnen gebruiken. Als dat niet zo is, zoals het onderzoek door de minister heeft uitgewezen, dan moet de minister daar zijn verantwoordelijkheid voor nemen. Dat heeft hij ook gedaan en zodra hij ervan wist, heeft hij mij in kennis gesteld. Maandagmorgen om 10.00 uur hing hij aan de telefoon en heeft hij mij gezegd dat wij deze computers niet kunnen gebruiken en dat er op een andere manier gestemd moet worden. Dus nee, ik ben ook in de toekomst niet bereid om daar zelfstandig onderzoek naar te gaan doen. Ik vind echt dat dit een zaak is voor de minister en voor de Tweede Kamer. Als zij vaststellen dat bepaalde computers geschikt zijn, dan ben ik bereid om die te gebruiken. Als de Raad zegt dat die het niet vertrouwt en toch met het potlood wil stemmen, dan kunnen we dat doen. Die keuze is er. Ik voel er niet voor om daar zelfstandig onderzoek naar te gaan doen.

Dan kom ik bij de vragen van mevrouw Gazic. Wat was er mis met de stemcomputers van de Sdu? Ik heb begrepen dat bij die computers externe apparatuur vanaf te grote afstand, veertig meter, in staat is om te kijken wat iemand gestemd heeft. De minister achtte dat te zeer in strijd met de privacy van de betrokkenen en met de geheimhouding die bij verkiezingen gewaarborgd hoort te zijn. Daarom vond hij dat die computers niet gebruikt konden worden. Het waarborgen van het stemgeheim is, voor zover ik het heb begrepen, de enige reden voor de afkeuring van de computers geweest.

Ik heb aangekondigd dat wij weer met potloden gaan stemmen. Wij hebben daarvoor voldoende stembussen en voldoende expertise. Wij vallen terug op oude

draaiboeken. De voorbereidingen daarvoor zijn in volle gang. Het drukwerk is al besteld en er zijn afspraken gemaakt over de inrichting van de stembureaus.

Hebben wij genoeg expertise? Er worden op dit ogenblik 2500 stembureauleden opgeleid, onder andere om met de stempas te werken. Vanaf nu worden die ook geïnstrueerd voor het stemmen met het rode potlood. Het overgrote deel van de stembureauleden heeft ervaring met verkiezingen met het rode potlood omdat die al jarenlang stembureau lid zijn. Voor zover ik weet, zijn er voldoende stembussen. Als dat niet zo is of als er nog andere zaken nodig zijn, dan zal het ministerie daar in principe voor zorg dragen. Er is gisteren overleg geweest met de 35 gemeenten die met een Sdu-computer stemden. In dat overleg is ook gesproken over extra benodigde materialen. Als het nodig is, gaat het ministerie gemeenten ondersteunen om dat allemaal tijdig beschikbaar te hebben.

Zijn er voldoende mensen? De Kieswet bepaalt dat op ieder stembureau drie leden moeten zitten. Amsterdam zet voor de komende verkiezingen vijf leden per stembureau in. En mocht het nodig zijn, dan zullen er om 21.00 uur extra mensen worden ingezet om stembiljetten te tellen.

De betrouwbaarheid van de verkiezingen wordt ook gewaarborgd door de transparantie van het stemproces. U vraagt of daar voldoende kennis voor aanwezig is. Het antwoord is 'ja' en ik heb u net al gezegd waarom dat zo is.

De extra kosten die er zullen zijn, zullen door het ministerie voor zijn rekening worden genomen.

U vroeg ook of dit consequenties heeft voor al gehouden verkiezingen. Voor zover ik dat nu kan overzien, niet. De onbetrouwbaarheid van de machines had te maken met de geheimhouding en niet met de vraag of er wel of niet goed geteld is en of dat beïnvloed kon worden. Ik kan u nog niet zeggen wat we volgend jaar gaan doen bij de verkiezingen voor Provinciale Staten.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Gazic.

Mevr. **GAZIC**: Dank u wel voor uw antwoorden. Ik heb nog twee vragen. Kunt u mij garanderen dat de verkiezingen van 22 november 2006 controleerbaar, transparant en betrouwbaar verlopen? En kunnen wij er hier in Amsterdam van uitgaan dat het stemproces kan worden vertrouwd?

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Van Pinxteren.

Mevr. **VAN PINXTEREN**: Ik snap dat u geen zelfstandig onderzoek wilt doen. Mijn vragen hadden natuurlijk ook te maken met het verzoek van de actiegroep die al deze dingen boven tafel heeft gekregen om onze stemcomputer voor een test ter beschikking te stellen. Dat was zes dagen nadat de minister al had laten weten dat hij inderdaad erg ongerust was over ons model stemcomputer. Een zelfstandig onderzoek is wat anders dan reageren op verstandige deskundige burgers die ons proberen te helpen om bij de les te blijven. U hebt natuurlijk gelijk dat de Raad kan besluiten om het voorstel van de minister voor een stemcomputer al dan niet te accepteren. Ik zou het op prijs stellen als we hier nog met de Raad over kunnen discussiëren. Is dit nu wat wij willen? Zijn dit geprivatiseerde verkiezingen? Waarom zouden wij nog in zee willen gaan met een computersysteem waarbij we niet eens een papieren bonnetje krijgen? Dat is een fundamentele discussie nu we weten wat hier allemaal bij komt kijken.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Olij.

De heer **OLIJ**: De Burgemeester zegt net dat, als het nodig is, mensen na 21.00 uur kunnen komen helpen om de stemmen te tellen. Nu staat mij als oud-voorzitter van een stembureau bij dat je mensen die om 21.00 uur aanwezig zijn in mag sluiten om de stemming te controleren, maar dat die mensen niet mee mogen helpen met het tellen van de stemmen. Om nu te voorkomen dat straks deze verkiezingen om een andere reden afgekeurd worden, wil ik even weten of ik me dat goed herinner. Of mag wat u zegt wel?

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Sargentini.

Mevr. **SARGENTINI**: Ik hoor de Burgemeester zeggen dat er eigenlijk maar een probleem is met de stemcomputer, namelijk dat je tot een afstand van veertig meter kunt meelesen, laat ik het zo maar zeggen. Volgens mij zijn er nog twee andere problemen die u niet genoemd hebt. Je kunt niet hertellen, want je drukt op de knop en er komt hetzelfde uit, maar hertellen is er niet bij. Dat kan bij gebruik van het rode potlood wel. Op de tweede plaats is de telling gebaseerd op software waarvan we de sleutel niet kennen. Het is geen open source. Zolang dat het geval is, kun je ook niet controleren wat er precies gebeurt. Daar wil ik ook nog graag een reactie op hebben.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Ivens.

De heer **IVENS**: Dit is een beetje een voortzetting van het debat dat we op 27 september 2006 hier al over hadden. Toen vroeg ik de Burgemeester of hij een computer beschikbaar wilde stellen. Hij gaf toen een begrijpelijk, maar voor mij teleurstellend antwoord: het ging om landelijke verkiezingen. Even later, toen alle commotie in de media ontstond, gaf een woordvoerder een louter procedureel antwoord. Hij zei: "Het kan niet, want wij huren die machines." Dat vond ik een heel ander antwoord dan de Burgemeester hier gaf en ook een veel minder begrijpelijk antwoord. Ik wil graag het oordeel van de Burgemeester over dit antwoord van die woordvoerder. Volgens mij is het zo dat als je een auto huurt, je onder de motorkap kunt kijken. Als je een stemmachine huurt, kun je ook onder de motorkap kijken. Op de tweede plaats is er altijd een bepaalde fraudegevoeligheid bij verkiezingen. Klachten en twijfels over NewVote zijn er al lang en zijn ook aanhoudend. Heeft het College er spijt van dat het niet eerder geluisterd heeft naar al deze waarschuwingen? Waarom bezit de gemeente die stemcomputers niet gewoon? Ik ben het helemaal eens met mevrouw Van Pinxteren: dit lijkt echt op geprivatiseerde verkiezingen. Daar zou ik graag iets meer over willen horen. Ik ben blij dat we kunnen kijken of we in de toekomst met het potlood willen gaan stemmen of toch met stemcomputers. Het valt me op dat bij de poll van AT5.nl slechts 9,3% van de mensen vertrouwen in de techniek heeft. We kunnen nog stemmen, dus we kunnen de uitslag nog beïnvloeden. Dat slechts 9,3% van de mensen vertrouwen heeft, is wel heel erg weinig.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Reuten.

De heer **REUTEN**: Ik wil aan de Burgemeester vragen of hij achteraf niet heel erg blij is dat, mede op aandringen van de Raad, is besloten tot een leasecontract. Daardoor ontstaat nu ruimte om te kijken naar machines die beter zijn dan de machines die nu door de regering zijn goedgekeurd. Ik hoop ook dat hij daarmee bezig is.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan Burgemeester Cohen.

De **BURGEMEESTER**: Een belangrijk deel van de vragen hangt samen met de vraag of je dit zelfstandig gaat bekijken of niet. Mijn standpunt daarbij is dat ik dat eerlijk gezegd niet van plan ben. Ik wil voortborduren op wat het Ministerie van Binnenlandse Zaken doet. Voor een deel kan dat ook niet anders. We kunnen zelf wel iets verzinnen, maar als het ministerie daar geen vergunning voor geeft, dan kun je doen en laten wat je wilt, maar heeft dat geen zin. De Raad heeft niet voor niets in het verleden nooit geld willen uittrekken om anders dan met het rode potlood te stemmen. Ik weet daarom niet of we nu zelfstandig op zoek moeten gaan naar machines. De Raad kan van mening veranderd zijn, maar dat hoor ik dan graag. Ik vind dat een fundamentele discussie daarover thuishoort in de Tweede Kamer. Die hoort hier niet thuis; die hoort thuis in de Tweede Kamer. Ik vind niet dat we zo'n geweldig groot land zijn dat we dit apart in elke gemeenteraad moeten gaan doen. Volgens mij zitten hier ook genoeg partijen die dat in de Kamer kunnen entameren.

De reden die ik gaf waarom deze machine niet meer gebruikt kan worden, is de enige reden die daarvoor gegeven is. Het klopt dat het niet om opensourcesoftware gaat en dat er geen bonnetjesprinter in zit, maar dat was niet de reden om te zeggen: deze machines voldoen niet. De reden was het feit dat de computer afgeluisterd kon worden.

Ja, mijnheer Ivens, de reden om de stemcomputers toen niet te controleren was wat ik toen heb gezegd. Ik herhaal dat hier ook voortdurend; ik volg op dit punt wat de minister van Binnenlandse Zaken daarin doet.

Ten slotte mevrouw Gazic. Kan ik garanderen dat deze verkiezingen zonder enige fraude verlopen? Het antwoord is 'nee'. Ik kan wel garanderen dat deze verkiezingen net zo verlopen als dat in het verleden het geval was, dat wij ons uiterste best zullen doen om ze zo goed mogelijk te laten verlopen en dat de kans op fraude zo gering mogelijk is.

Mijnheer Olij, ik weet het niet. Ik ken uw geheugen, dus we gaan nog eens heel goed na of we dat goed doen.

De **VOORZITTER**: Gaat de Raad ermee akkoord om hiermee de interpellatie af te ronden? Dat doen we. Ik stel voor dat de vergadering geschorst wordt tot 14.40 uur. Daarna beginnen we met de Algemene en Financiële Beschouwingen.

De **VOORZITTER** schorst de vergadering.

De **VOORZITTER** heropent de vergadering.

Het Presidium wordt overgedragen aan **Burgemeester Cohen**.

7A

Algemene en Financiële Beschouwingen over de gemeentebegroting voor 2007.

7B

Voordracht van het College van Burgemeester en Wethouders van 21 september 2006 tot vaststelling van het jaarplan en de gemeentebegroting voor 2007 (Gemeentebld afd. 1, nr. 516).

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Van der Garde.

Mevr. **VAN DER GARDE**: Achter mij staat een foto waarmee wij willen laten zien dat de Partij van de Arbeid de stad Amsterdam beschouwt als een stad met perspectief. Een stad waarin kinderen de toekomst vertegenwoordigen. In de Burgermonitor van 2006 staat dat 79% van de Amsterdammers vertrouwen heeft in het gemeentebestuur. Dat was overigens in eerdere jaren ook al zo. De roodgroene coalitie die hier nu zit, heeft bij de laatste verkiezingen het vertrouwen gekregen van de Amsterdamse bevolking. Vertrouwen in de visie die deze partijen op de stad hebben, maar vooral vertrouwen in wat deze coalitie kan doen in het dagelijkse leven voor de mensen die in deze stad geboren worden, opgroeien en oud worden.

De afgelopen zeven maanden heb ik als veelbelovend ervaren. In korte tijd heeft dit College laten zien dat Amsterdam ambitie heeft. Amsterdam is de stad die vergezichten zoals Amsterdam Topstad weet te combineren met aandacht voor die Amsterdammers aan wie alle ideeën over een topstad voorbijgaan omdat ze al moeite genoeg hebben om de eindjes aan elkaar te knopen. De wittebroodsweken zijn nu echter voorbij. En belofte maakt schuld. Het gaat nu om het omzetten van uw plannen in de realiteit. Van voornemen naar uitvoering. Kwaliteit in de gemeentepolitiek is het antwoord op het landelijke politieke cynisme. Van ons verwachten burgers geen mooie woorden maar resultaten in de praktijk. Wij zullen het vertrouwen dat de Amsterdammer ons in maart 2006 gaf waar moeten maken. En dat geldt zeker voor de PvdA-fractie. In maart 2006 heeft 40% van de Amsterdammers op ons gestemd. En de komende jaren kan 100% van de Amsterdammers op ons rekenen, in elke fase van het leven. Amsterdammers moeten op ons kunnen rekenen, bij het opgroeien en bij het ouder worden. En ook bij spanningen in de stad of als het kabinet bezuinigt op armoedebeleid en marktwerking introduceert in de zorg.

Ik begin mijn betoog bij de jeugd, de jonge Amsterdammers. Het is toch geweldig om in een stad als Amsterdam op te kunnen groeien. Maar wat betekent het als je zegt: "Kinderen eerst"? Dat is een prachtige campagneleus, maar wat betekent het? Voor de PvdA-fractie betekent het dat kinderen, ongeacht hun achtergrond, zich in deze stad kunnen ontplooiën. Taalachterstand of een niet-optimale thuissituatie is daarbij geen excuus. De jeugd moet op ons kunnen rekenen. Daarom wil het College het aantal brede scholen vergroten, schooluitval voorkomen en de jeugdwerkloosheid terugdringen. Dat zal echter niet gemakkelijk zijn. De realiteit is vaak grillig. Zo kent Amsterdam ruim tweeduizend jongeren tot 27 jaar met een uitkering. Deze jongeren beginnen zo hun loopbaan. Wij mogen hen niet aan hun lot overlaten. Daarom willen wij het College houden aan de ambitie om 80% van de jongeren daadwerkelijk aan de slag te krijgen. En als Kinderen Eerst in de praktijk betekent dat zij het eerste slachtoffer zijn van het falen van de overheid, dan gaat het knagen. Een andere realiteit is namelijk dat te vaak kinderen met problemen verdwijnen in de Bermudadriehoek, die vaak gevormd wordt door de grote hoeveelheid aan instituties. Als de kaartenbakken naast elkaar worden gelegd, blijken ze nergens of juist overal voor te komen. Dat heet 'administratief verdwenen' of een volledig versnipperde verantwoordelijkheid. Dat is onacceptabel. Helemaal onacceptabel als ik vervolgens van het Amsterdams Meldpunt Kindermishandeling te horen krijg dat er nog steeds wachtlijsten zijn. Er zijn toch ook geen wachtlijsten bij de Brandweer?

De komende jaren heeft het dichten van de gaten tussen de hulpverlenende instanties voor de PvdA daarom de hoogste prioriteit. Als je werkelijk meent dat kinderen gelijke kansen moeten hebben, dan zijn er krachtige maatregelen nodig. De Nederlandse

Gezinsraad heeft laten zien dat 15% van de kinderen uit arme gezinnen blijvende ontwikkelingsachterstanden vertoont. En het is bekend dat achterstanden die men op jonge leeftijd oploopt, heel lastig zijn in te halen. In verschillende stadsdelen zoals Slotervaart, Geuzenveld en Noord gaat men langs de deuren om direct hulp aan te bieden. Het is een omslag in het denken, ook voor mijn eigen partij, dat dit soort hulp en de bemoeienis van de overheid tot achter de voordeur reiken. Een goed voorbeeld is het vroegtijdige ingrijpen bij gezinnen, dat al werkt in Rotterdam en waarvoor nu een pilotproject in Noord start.

Ook mensen in het spitsuur van hun leven moeten op ons kunnen rekenen. Het gedoe met kinderopvang, de zorgtoeslag en gemorrel aan het ontslagrecht zal voorbij zijn als de PvdA genoeg wint op 22 november 2006. Tot die tijd moeten we hier in de stad al wat doen. In Amsterdam woont een groot percentage van de gezinnen op zestig vierkante meter. Er zijn veel mensen in Amsterdam die zich terecht zorgen maken vanwege het nieuwe landelijke huurbeleid. Mijn fractie vindt het belangrijk om met een stimulans te komen voor woningen voor starters en grote gezinnen. Het College heeft ons een soort Wehkampcatalogus gestuurd met maatregelen voor het middensegment. Daaruit kunnen wij kiezen. En door ons voorstel voor woningen in maatschappelijk gebonden eigendom bestaat er voor meer mensen in Amsterdam de mogelijkheid om eigenaar te worden van een huis. Juist in het spitsuur van het leven zijn er mensen die langs de kant moeten blijven staan. Economisch gaat het wel wat beter, maar helaas profiteert niet iedereen daarvan. Wij schamen ons collectief voor het bestaan van voedselbanken. Hoelang laten we deze schaamte voortbestaan? De mensen die daar nu komen, hebben een structureel probleem en zij zullen zich als eerste weer melden als de economie een terugslag kent. Bij een bezoek aan een voedselbank sprak ik een man die van een WAO-uitkering leeft. Hij heeft een vrouw en twee kinderen en zijn vrouw was op dat moment zwanger van een drieling. Welke toekomst gaan deze vijf kinderen tegemoet?

In 2005 heeft de PvdA in een amendement het College gevraagd om toegesneden schuldhulpverlening aan te bieden bij de voedselbanken. In het jaarplan 2007 staat te lezen dat dit in voorbereiding is. Dit baart mij zorgen. Wij besteden elk jaar 54 miljoen euro aan armoedebestrijding. Toch lees ik dat er nog steeds 1200 mensen op een wachtlijst staan voor schuldhulpverlening en dat nog steeds een grote groep mensen is aangewezen op de voedselbank. Deze mensen zitten thuis te wachten tot het moment dat de deurwaarder weer aanbelt.

De PvdA-fractie verwacht actie van dit College om ervoor te zorgen dat de wachtlijst voor schuldhulpverlening in 2007 is verdwenen. Ook om te voorkomen dat mensen het dak boven hun hoofd kwijtraken, is de armoedebestrijding van belang. De stevige ambitie om in 2010 alle dak- en thuislozen een zorgtraject aan te bieden is gedurfd, maar noodzakelijk.

Een ander punt waarop we een verschil kunnen maken in het leven van alledag is het ervoor zorgen dat Amsterdammers, jong en oud, zich veilig voelen in hun buurt. Tijdens de campagne is veel gesproken over het vergroten van de veiligheid in Amsterdam. Veiligheid is echter meer dan preventief fouilleren, camera's en blauw op straat. Veiligheid is het gevoel dat Amsterdam jouw stad is, waarin je je medeburgers durft aan te spreken, waar je je geborgen voelt en waar je jezelf kunt zijn. Een stad met vertrouwen en een stad met perspectief.

De afgelopen tijd sprak ik met bewoners op het Krügerplein en in Overtoomse Veld. Zij weten precies wie de overlastgevende jongeren zijn. Zij weten precies waar de dealers en drugsverslaafden zich dagelijks ophouden. Zij leven dagelijks met die overlast. Deze Amsterdammers hebben het gevoel dat de Politie niets doet. Tijdens deze

gesprekken zie je het vertrouwen in het gemeentebestuur, dat nu groot is, verdampen. Op zo'n moment verliest de objectieve meting van de veiligheidsindex het van een echte meting. Natuurlijk juicht ook de PvdA-fractie goede cijfers bij de veiligheidsindex toe. Maar we gaan niet mee in het streven om veiligheid te simplificeren tot alleen maar cijfers. Deze pleinen en wijken moeten weer terug naar de bewoners. Op pleinen horen ouders met kinderen te spelen, jongeren te voetballen en ouderen te genieten op een bankje. En deze bewoners wil ik volgend jaar weer zien en recht in de ogen kunnen kijken.

Een onlangs uitgekomen onderzoek naar radicalisme onder moslimjongeren prees de Amsterdamse aanpak van 'de boel bij elkaar houden'. De eerste aanbeveling was het tegengaan van het wij-zijdenken. Dat sluit goed aan bij de gedachte van de plannen van Wij Amsterdammers. De PvdA is er trots op dat Amsterdam nog steeds bekend staat als de stad waar ze de boel bij elkaar houden. Werd er een jaar geleden nog lacherig over gedaan omdat dit klonk als een minimale ambitie, de praktijk heeft geleerd dat dit al een flinke ambitie is. Op deze plek zei gisteren de koning van Jordanië dat ook hij dit beleid goed vindt. Uit de Amsterdamse Burgermonitor van dit jaar blijkt dat diversiteit en verscheidenheid op nummer 1 staat bij de positieve punten van Amsterdam. En dat is de kracht van Amsterdam. De stad heeft de afgelopen jaren heel wat klappen te verduren gehad. Morgen herdenken we de grootste klap: de moord op Theo van Gogh. Dat was vreselijk, maar grote tegenstellingen tussen bevolkingsgroepen zijn achterwege gebleven. De toekomst blijft echter onzeker.

De stad zal beter weerbaar moeten worden gemaakt. Hier ligt een van de grootste uitdagingen voor ons, voor dit College, voor de komende tijd. Het gaat daarbij om investeringen in onderwijs, veiligheid, werkgelegenheid en armoedebestrijding. Dát zijn de onderwerpen die uiteindelijk leiden tot integratie en goed samenleven. Tot die tijd moet de gemeente de uitwassen aanpakken. Discriminatie op straat, in de sollicitatiebak en op de werkvloer tegengaan. Wij willen respect voor elkaar, op straat en voor het personeel van ambulances.

Iets waar we allemaal, vroeg of laat, jong of oud, mee te maken krijgen, is de zorg. Wij willen de Wet maatschappelijke ondersteuning toegankelijk, kwalitatief goed en betaalbaar organiseren. De plannen lijken voor een groot deel aan deze eisen te voldoen. Totdat je beseft dat de realiteit is dat 25% van de mensen juist die mensen zijn met een zeer complexe zorgvraag. Deze groep vraagt om maatwerk en dat is bij de overheid vragen om problemen. Die problemen kunnen we voor zijn. De mensen die de meeste zorg nodig hebben, kunnen we bij de hand nemen. Zij moeten niet worden geconfronteerd met een veelkoppige overheid die geen maatwerk kán leveren.

Een grote stad kent veel grote thema's, maar ik ga afronden. We hebben prachtige slogans gehoord: kinderen eerst, Wij Amsterdammers, Amsterdam Topstad. Het zijn prachtige termen. Complimenten voor de bedenker, maar de stad is complexer dan in twee woorden kan worden gevat. De realiteit is vaak harder dan twee woorden. Ik vraag dit College om de komende periode voorbij deze twee woorden retoriek te gaan en meer concreet te worden.

Ik noem drie concrete voorstellen waarop we het College zullen volgen. Over een jaar hebben de huidige klanten van de voedselbank een aanbod gekregen voor schuldhulpverlening. Over een jaar hebben alle jongeren onder de 27 een aanbod voor werk of scholing. Over een jaar zien we op de pleinen en in de wijken waar nu overlast is geen overlast meer maar ouders met spelende kinderen, voetballende jongeren en ouderen op een bankje. Alle Amsterdammers moeten immers op ons kunnen rekenen, nu en in de toekomst. In ons Amsterdam zijn er kansen voor iedereen en zijn we solidair. Amsterdam is een stad met perspectief en vertrouwen. Voor de PvdA-fractie zal het

College de komende tijd zijn ambitie en de verwachtingen waar moeten maken: van voornemen naar uitvoering. Concrete voorstellen over de begroting 2007 zult u van mij en mijn collega's in de vorm van amendementen en moties terugzien in de raadscommissies.

Ik wil u graag vragen om mijn collega De Wolf het woord te geven.

Applaus.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer De Wolf.

De heer **DE WOLF**: In aanvulling op wat mevrouw Van der Garde zei, zal ik een paar opmerkingen maken over de gepresenteerde begroting voor 2007. Ik zal me proberen te beperken tot de hoofdlijnen van het voorgestelde financiële beleid, de uitvoering van het programakkoord, de omvang en het gebruik van de financiële ruimte en de presentatie van de begroting. Als er nog tijd over is, zal ik iets zeggen over een aantal resultaatgebieden of elementen daaruit.

Op 27 september 2006 deed het College door middel van een persbericht kond van de resultaten van zijn zogeheten Baakbesprekingen. De begroting 2007 kreeg als motto 'Geld voor kwaliteit en kansen'. Dat is niet verbazingwekkend. Het programakkoord bleek uitgangspunt voor de begroting. Ook dat is niet verbazingwekkend. Het College koos voor kwaliteit van leven in de stad en voor Amsterdam Topstad. Ook dat is niet nieuw. Het College wil zich echter ook kwetsbaar opstellen door op veertig concrete punten afrekenbaar te zijn en ondertussen de oude rekeningen uit vorige bestuursperiodes te voldoen. Die combinatie, de nieuwe onderdelen, de oude onderdelen en ook nog eens kwetsbaar zijn, mag je een ambitieus programma noemen. Daar is niets mis mee.

De begroting heeft uiteindelijk ook de Raad bereikt. De voordruk, waarvoor dank, op 12 oktober 2006 en de definitieve versie, waarvoor ook dank, vlak na het reces. De vertaling van de ambities die in het persbericht met zoveel verve waren gesteld, blijkt moeilijk. Hoewel het College het accres van het gemeentefonds vrij optimistisch neerzet op plus 38 miljoen euro exclusief de Wmo, kan het programakkoord voor 2007 en 2008 niet volledig worden uitgevoerd en er zijn geen garanties voor de periode daarna. Accres, opbrengsten van deelnemingen en Haven in combinatie met negatieve ontwikkelingen bij de Dienst Werk en Inkomen en het overschot van de WWB leiden tot een bijgesteld meerjaren financieel perspectief van 21,8 miljoen euro structureel en 30 miljoen euro incidenteel. De 10%-operatie levert structureel 3,9 miljoen euro meer op, maar loopt zoals we weten incidenteel ernstig achter. De ruimte voor 2007 komt uit op bijna 42 miljoen euro incidenteel en 76 miljoen euro structureel. Voor het programakkoord wordt in totaal 25 miljoen euro structureel en 75 miljoen euro incidenteel opgenomen. Oorspronkelijk was 30 miljoen euro structureel en 83 miljoen euro incidenteel gepland. Het verschil wordt in het verdelingsvoorstel verdeeld over een reeks overige prioriteiten, die in zekere zin de continuïteit van beleid weerspiegelen. Hier bovenop komen dan de ontwikkelingen bij de Noord/Zuidlijn, waarvan de meerkosten van 83 miljoen euro in zes jaartranches worden verwerkt. Dat levert een structurele kapitaalslast op van 0,9 miljoen euro. De kwestie rond de indexering is voorlopig zo opgelost dat structureel een bedrag van 1 miljoen euro moet worden opgenomen. Mijn fractie denkt dat het College op een juiste manier naar een oplossing heeft gezocht om een einde te maken aan de openeindecontracten, maar het beperkt natuurlijk de ruimte voor een verdelingsvoorstel aanmerkelijk en ook meerjarig. Het College komt dan ook tot de conclusie dat nieuw beleid en uitvoering van het programakkoord voor een deel uitgesteld worden tot na 2008. De PvdA vindt dat zorgelijk

omdat uitstel zo nu en dan ook tot afstel leidt. Dat willen wij niet. Als je de begroting doorneemt, lijkt het er soms op dat het College wacht op betere tijden. Wacht tot het moment waarop de uitgaven van het Rijk als vanzelf door de economische groei gaan stijgen en daarmee dus ook de inkomsten uit het gemeentefonds en de verschillende doeltoekenningen. Het lijkt er soms ook op dat het College nog niet in staat is op deze nieuwe situatie te reageren, nieuwe voorstellen te doen, nieuwe ruimte te creëren. In die zin is de begroting 2007 dus een wat afwachterende begroting.

Mevrouw Van der Garde heeft in haar betoog het College al aangespoord om de plannen ook te gaan uitvoeren. Ik zou daaraan toe willen voegen dat vooral ook zo efficiënt mogelijk te doen. Bijvoorbeeld: van ongeduld tot actie, het bestuursakkoord als het gaat om regelgeving, handhaving en dienstverlening, en de financiële verhouding tussen stad en stadsdelen. Drie elementen uit dezelfde begroting. Nauw samenhangende projecten en ontwikkelingen, maar elk met hun eigen voorbereidingstraject, dezelfde spelers en dezelfde betrokkenen. Moet dat nu echt? Is het mogelijk om daar eens naar te kijken en te bezien of je daar efficiënter in kunt opereren? Een ander voorbeeld: het Servicehuis ICT. Met de constatering dat de ontwikkeling daarvan een punt van zorg is, komt het College bij mij niet echt weg. Dat punt was al gemaakt bij de start van het servicehuis. Wat zijn uw voorstellen om die zorg weg te nemen, zonder dat telkens het budget moet worden verhoogd en telkens wordt gezegd dat uiteraard die investering zich in de toekomst zal terugverdienen? Een laatste voorbeeld: als je kijkt naar de stelpost werk en andere stelposten die handig zijn bij de uitvoering en implementatie, dan mag je je afvragen waarom deze stelposten niet worden meegenomen in de afweging tussen volledige in plaats van gedeeltelijke uitvoering van het programakkoord. Wat zijn de overwegingen van het College om cofinanciering te zien als een soort smeermiddel en niet als onderdeel van het project waarvoor die cofinanciering tot stand komt? Kinderen eerst, Topstad, luchtkwaliteit: we moeten oppassen dat dit op zijn best niet alleen getemporeerd wordt, maar in het ergste geval uiteindelijk gewoon wordt afgelast. Ambitieuze plannen kunnen, zeker in de laatste jaren, leiden tot onderbesteding, zegt het College. Dat is een van de redenen waarom tot temporisering wordt overgegaan. Los van de inhoud van de plannen zijn er meer voorstellen in de begroting die voor een dergelijke aanpak in aanmerking komen. Ik noem, bij wijze van voorbeeld, de verhoging van de subsidie tot maar liefst 800.000 euro aan de stichting Marhaba. Die stichting heeft plannen. Ik moet bekennen dat ook ik voor 800.000 euro plannen heb, maar ik mag toch hopen dat u niet alvast de helft aan mij geeft voor de uitvoering en de andere helft beschikbaar stelt om behulpzaam te zijn in de vorm van een haalbaarheidsonderzoek. Ik denk dat voorzichtigheid moet worden betracht bij dat soort uitgaven en ik denk dat er een afweging moet worden gemaakt tussen gelijksoortige initiatieven. Vervolgens moet je kijken of je dan nog steeds je eigen woorden gestand doet.

Het programakkoord en onderdelen daarvan worden deels vervuld door prioriteiten die op een of andere manier moeten worden ondergebracht, elders kennelijk niet ondergebracht kunnen worden en dus op de een of andere manier in de cijfers van het programakkoord worden geschoven. Kennelijk heeft het Baakoverleg tot compromissen geleid, maar die compromissen hebben ook een bepaalde prijs. Als je tot de conclusie komt dat het programakkoord de komende twee jaar niet volledig kan worden uitgevoerd, dan lijkt ons dat geen goede ontwikkeling, financieel noch inhoudelijk. Wat doet het Onderwijsadviespunt radicalisering in Kinderen Eerst? Wat doet het taxikeurmerk ineens in Amsterdam Topstad? Je moet je afvragen of daaraan een andere besluitvorming ten grondslag heeft gelegen. Ik denk dat het College dergelijke kunstgrepen eigenlijk niet zou moeten doen. Ik denk dat het College in dat soort situaties

moet proberen om andere oplossingen te vinden.

Ik wil kort iets zeggen over de presentatie van de begroting. Die is uitgebracht in twee boeken: een beleidsinhoudelijk stuk en de begroting zelf. Doordat het twee boeken zijn, is er in zekere zin een scheiding aangebracht tussen inhoud en beschikbare middelen. Ik mag hopen en aannemen dat geprobeerd is om te voorkomen dat het onoverzichtelijk zou worden. Dat is echter wel het geval. Voor een deel komt dat door de verschillen als je naar de cijfers in beide boeken kijkt. We moeten het er in de Commissie voor Financiën, Economische Zaken, Zee- en Luchthaven nog maar eens over hebben. Ik denk dat het er uiteindelijk niet meer overzichtelijk op is geworden. Misschien kun je beter besluiten om één boek als uitgangspunt te nemen. Dat is dan weliswaar dikker, maar kan uiteindelijk meer overzichtelijk blijken te zijn.

Voor het eerst geeft het College enig zicht op de te bereiken doelen, de prestaties die het wil leveren en hoe dat gemeten kan worden. Wij juichen de pogingen van het College om de resultaten meetbaar te maken toe. De vraag is echter hoe het College omgaat met de aanmerkelijke verschillen tussen de gebruikte prestatie-indicatoren. Wat doet het College als de nulmeting ontbreekt en wanneer de te bereiken meetbare grootheid nog moet worden uitgewerkt? Hoe beoordeelt men de resultaten wanneer alleen zachte doelen worden omschreven? Het oordeel van de Rekenkamer, dat wij vanochtend hebben gekregen, is in dit verband betekenisvol. Van de 40 doelen van het College blijken er 28 afrekenbaar. Maar misschien nog belangrijker: wanneer harde percentages en absolute aantallen genoemd worden, blijken de grote ambities en inspanningen minder op te leveren. Het lijkt erop dat haalbaarheid zwaar heeft gewogen bij de bepaling van wat het te bereiken resultaat is. Een belangrijke vraag voor de Raad en het College is: hoe kunnen we voorkomen dat angstige haalbaarheid regeert waar meer gewaagde en meer risicovolle initiatieven geboden zijn? Mevrouw Van der Garde zei het al: we staan voor grote vraagstukken en armoede, duurzaamheid, kenniseconomie, bereikbaarheid en woningbouw worden echt onhaalbaar als haalbaarheid prevaleert. College, durf te besturen!

Ik noem drie resultaatgebieden. Werk en inkomen is een moeilijk dossier. Het is het prototype van een gebied waar hoge ambities tot veel resultaat hebben geleid, hoewel inmiddels meetbare resultaten naar beneden worden bijgesteld. De uitstroom naar werk is nu vijfhonderd in plaats van duizend cliënten meer dan het landelijk gemiddelde. Er gaat veel geld in om, afkomstig uit doeltoekenningen. Zo'n 85% van de prioriteiten is gehonoreerd. 14 miljoen euro gaat naar de reparatie van de rijksbezuinigingen op het armoedebeleid. Dat is nodig en goed. Wij hebben wel een aantal vragen bij de reserves in dit resultaatgebied. Er vinden nogal wat bewegingen plaats bij de vorming van de conjunctuurreserve WWB die ons niet helemaal duidelijk zijn. Wij willen daar graag in de commissie nog eens op terugkomen om te kijken hoe dat gegaan is en wat dat betekent.

Economie en haven. Hoe belangrijk de haven is, ook voor de inkomsten van de stad, is in dit resultaatgebied goed zichtbaar. Complimenten, er wordt goed ingespeeld op een oplevende wereldeconomie. Minder enthousiast zijn wij over de invulling van Topstad. Daar staan te veel punten die een op werk, kennis en creativiteit gerichte stimulering van economische activiteiten in de weg staan. Wij vinden dat zorgelijk, hoewel we weten dat ook het College zegt nog over de projecten in Topstad te moeten beslissen.

Stedelijke ontwikkeling. Het aandeel van stedelijke ontwikkeling in de totale begroting daalt de laatste jaren. De helft van de aangevraagde prioriteiten wordt gehonoreerd en dat is inclusief het isv. De voorgenomen productie van 20.000 woningen is grotendeels afhankelijk van nog te maken afspraken met de corporaties. De vraag aan het College daarbij is: hoe staat het met deze onderhandelingen? Wat zijn de

ontwikkelingen, en met name de financiële ontwikkelingen? Dat is tamelijk cruciaal in dit resultaatgebied.

Ik sluit af. Voor ons ligt een ambitieus programma, enigszins beperkt door de ongunstige financiële ontwikkelingen voor 2007 en 2008. Het echte werk moet nu beginnen. Dan geldt: van ongeduld naar actie. Het College heeft wat ons betreft nu de politieke leiding over de uitvoering van het programakkoord, over de uitvoering van de begroting. Doel is Amsterdam en Amsterdammers duurzaam weerbaar te maken in een sterk veranderende wereld, door armoede te bestrijden, tweedeling te voorkomen, door hoogwaardige groei en werkgelegenheid te stimuleren, door kinderen en ouders het gevoel van urgentie te geven om te leren en te emanciperen en door sociale cohesie en veiligheid te bevorderen. Deze begroting geeft daar een goede, zij het hier en daar wat voorzichtige, aanzet toe. De PvdA-fractie, Manon van der Garde zei het al, zal in de komende weken ongetwijfeld nog voorstellen doen langs de lijnen die zojuist zijn besproken.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Van der Burg.

De heer **VAN DER BURG**: Voordat ik het met u over de begroting wil hebben, wil ik eerst even stilstaan bij de context waarin wij allen nu een beetje leven. Nog 21 dagen en dan zijn er verkiezingen. De afgelopen tijd kende de meerderheid in deze Gemeenteraad drie vijanden: Balkenende I, Balkenende II en Balkenende III. Volgens de meerderheid van de Amsterdamse Gemeenteraad hebben deze kabinetten weinig tot niets goeds gebracht. Er werd gefocust op de bezuinigingen die nodig waren en die ook niet aan Amsterdam voorbijgingen. Vergeten werden de goede dingen, zoals de invoering van de Wet werk en bijstand die aan Amsterdam heel veel beleidsruimte heeft gegeven en ook heel veel geld voor Amsterdam heeft opgeleverd. Vergeten werd dat veel besluiten in Den Haag vaak met steun van partijen aan de linkerkant werden genomen, zoals bijvoorbeeld de invoering van de Wmo. Alleen onze vrienden van de SP waren daar niet voor. Voor sommige wet- en regelgeving stonden de sociaaldemocraten in vorige kabinetten aan de basis. Vasthouden aan de grote vijand in Den Haag. Dat geeft houvast en zorgt ervoor dat je verantwoordelijkheden kunt afschuiven. Alles wat er op het gebied van de woningbouw in Amsterdam misgaat, komt door Dekker, of nu door Winsemius. Nee, dat komt niet door ons, ook al hebben wij de afgelopen vijftig jaar als sociaaldemocraten de wethouder voor Volkshuisvesting geleverd. Een vijand bindt, een vijand zorgt er ook voor dat je die de schuld kunt geven en niet naar jezelf hoeft te kijken. Nog 21 nachtjes slapen en dan is het zover. Dan zijn er verkiezingen die glorieus gewonnen gaan worden door de Partij van de Arbeid. Daarna komt het eerste kabinet-Bos en worden in de komende vier jaar de fouten die de afgelopen drieënhalve jaar zijn gemaakt niet alleen hersteld. Nee, we gaan zelfs verder, dan wordt er een stevige stap voorwaarts gezet om na de linkse lente in Amsterdam de linkse zomer in Nederland te krijgen. De gelden uit Den Haag zullen als manna uit de hemel op Amsterdam neerdalen. Als je zo denkt, dan hoeven we het eigenlijk al niet meer te hebben over de begroting 2007. Wouter gaat immers alles voor ons regelen. Of is dat toch niet het geval? Landelijk is er een strijd losgebarsten tussen Bos en Balkenende. En als de opiniepeilingen een beetje kloppen, het zijn dagkoersen, mijnheer Aboutaleb, maar toch, als de opiniepeilingen een beetje kloppen, dan krijg je met een stem op Balkenende of een stem op Bos ze alle twee in het kabinet. Een kabinet dat niemand wil. Ook in deze Raad hoopt iedereen op een ander kabinet dan een kabinet CDA/PvdA. Maar welk kabinet er ook komt, of we nu kiezen voor terug naar de jaren zeventig met een linkse coalitie, stilstand

met een kabinet van CDA en PvdA of doorgaan met het huidige kabinet, er zullen goede dingen uit Den Haag komen en slechte dingen. Zoet en zuur zullen samengaan. En wij, de Gemeenteraad van Amsterdam, de hoofdstad van dit land, de grootste stad van dit land met een begroting van 5 miljard euro, zullen daarin onze eigen verantwoordelijkheid moeten nemen en aan de slag moeten gaan. Samen met welk kabinet dan ook zullen we de problemen moeten aanpakken. Dus niet vechten tegen het zittende kabinet, maar samen met het kabinet vechten voor een beter Amsterdam. De VVD-fractie steekt de komende jaren niet alleen haar handen uit de mouwen, maar ook haar handen uit naar iedereen die ons wil helpen Amsterdam mooier, beter en veiliger te maken.

(De heer **LIMMEN**: In de eerste plaats complimenten voor het begin van uw speech.)

Dank u.

(De heer **LIMMEN**: Ik voel me echter toch wel een beetje uitgedaagd. Ik wil een statement maken namens het CDA. Als wij nadenken over de komende verkiezingen, en dat doen wij in het christendemocratische kamp vaak, dan wil ik toch duidelijk maken wat ik al eerder in deze Raad heb gezegd: wij buigen niet naar links en wij buigen niet naar rechts. Als u zegt: "Niemand wil een CDA/PvdA-kabinet", dan spreekt u in ieder geval niet namens de CDA-fractie.)

Waarvan akte.

Ik had meteen aan het begin van mijn betoog willen komen met een motie, de motie-Van der Garde. Manon van der Garde zei op haar weblog namelijk dat zij het vervelend vond dat de wethouder voor Financiën namens het College de begroting presenteert via een persbericht en een persconferentie waarin alle zoete dingen prominent worden genoemd. Daarna duurt het weken voordat de Raad een voordruk krijgt. En de uiteindelijke begroting kregen we pas afgelopen vrijdag. Ook de VVD vindt dat niet goed. Dat is niet goed voor het debat. Dat is ook niet goed voor het gesprek met de Amsterdammer die ook niet eerder dan dit weekend kennis heeft kunnen nemen van de begroting in haar geheel en de reacties daarop van de politiek pas vandaag kan horen. Daarom deed Manon van der Garde op haar weblog het voorstel om dat te gaan veranderen. Vandaar dat wij dachten: wij komen met een motie-Van der Garde. De SP heeft echter een initiatiefvoorstel ingediend dat we straks gaan bespreken en waarin een lightvariant wordt opgenomen van wat de VVD voor ogen staat. Wij zullen daar straks nog op terugkomen, maar ik wil u nu alvast onze wens duidelijk maken. Wat ons betreft, voeren we in Amsterdam een soort Prinsjesdag in. De tweede woensdag van oktober vertelt de Burgemeester ons wat zijn College het komende jaar van plan is, waarna de wethouder voor Financiën de begroting aanbiedt aan de voorzitter van het Presidium. De volgende dag zijn de Algemene Beschouwingen. Dat kan ook, want de Raad heeft onder embargo de stukken in het weekend daarvoor gehad. Geen gouden koetsen, geen erewachten, maar wel een plechtig moment waarop het nieuwe beleid wordt gepresenteerd en besproken in plaats van de start van een debat via een persbericht.

Als wij in de coalitie hadden gezeten, dan waren wij begonnen met een compliment aan dit College, en dan met name aan wethouder Asscher. Ik vind het trouwens jammer dat hij er vandaag niet is en een plaatsvervanger stuurt, maar dit geheel terzijde. De begroting is voor de Raad een van de belangrijkste instrumenten om onze wensen in daden om te zetten. Daarom is het goed dat het College van start gaat met een lijst met indicatoren waar het ook op af te rekenen is. Ook als veel indicatoren nog verder uitgewerkt moeten worden of niet ambitieus genoeg zijn. De Rekenkamer heeft vandaag een rapport gepubliceerd dat behoorlijk kritisch is en op het eerste gezicht steun van de

VVD kan krijgen. Ik merk het overigens ook bij collega-raadsleden. Het College heeft echter wel een goede eerste stap gezet. De PvdA zegt ook dat het niet altijd even ambitieus genoeg is. Ik kan u nu alvast zeggen dat de VVD de drie voorstellen steunt die mevrouw Van der Garde aan het eind van haar betoog deed over armoede, jongeren en pleinen. Daarmee heeft het College zijn eerste opdracht van een raadsmeerderheid al te pakken.

Ik zei: een compliment als we in de coalitie hadden gezeten. Maar ook een groot compliment nu we in de oppositie zitten, want het doet er niet toe wie het voorstel doet en welke rol wij daarin hebben. Als iets goed is, dan is het gewoon goed. Het maakt voor ons het oppositiewerk een stuk meer makkelijk. Ze komen bij ons aan de muur te hangen en we hoeven alleen maar te vinken. We zijn uiteraard wel erg benieuwd naar de manier waarop het College zijn doelstellingen wil halen. Wij zullen dat kritisch blijven volgen en zo nodig voorzien van commentaar of alternatieven. Het opstellen van goede indicatoren zorgt er nog niet voor dat de problemen worden opgelost. Daarvoor zijn niet alleen goede plannen nodig maar vooral ook een goede uitvoering. Dat hebben we de afgelopen 8 maanden, er zijn al 8 van de 48 maanden voorbij, nog nauwelijks gezien. Het lijkt de VVD dan ook goed dat we als Raad en College twee keer per jaar stilstaan en de balans opmaken. Geen woensdag gehaktdag, maar woensdag balansdag. Dat kennen velen van ons op het gebied van lijnen inmiddels ook. Een dag waarop we zien hoe het gaat met de ambities, wat de indicatoren ons kunnen vertellen en wat ze ons niet vertellen. Een dag waarop we de stand van het gewas bespreken.

De roodgroene coalitie en het roodgroene College zitten inmiddels een halfjaar. Een halfjaar waarin we een wethouder hadden die na het autootje pesten in botenbezitters nieuwe slachtoffers dacht te vinden. Een halfjaar waarin we tot onze treurnis een stenengooiende wethouder zagen. Een halfjaar waarin de pasgetrouwde Lodewijk Asscher opnieuw verliefd werd. Jildau hoeft zich echter geen zorgen te maken. Het ging niet om de liefde voor een andere vrouw maar om de liefde voor een ander land. Te pas en te onpas kregen we China als voorbeeld. Zo werken ze daar erg hard en erg snel. De arbeidsvoorwaarden zijn daar een stuk beter. Dat laatste zei hij niet, maar voor het overige moesten we toch erg geloven dat China eigenlijk onze toekomst is. We kregen zelfs fortunecookies op zijn verjaardag.

Het was echter ook het halfjaar van de gifschandalen, en dat is wat serieuzer. Een terugkerende Otapan en als dieptepunt de Probo Koala. Over dit laatste schandaal is gisteren een brief naar de Tweede Kamer gestuurd met een vertrouwelijke bijlage die we dus niet kennen. Die ziet er echter slecht uit als we Diederik Samson van de Partij van de Arbeid mogen geloven. Het lijkt er toch op dat we in Amsterdam meer hadden kunnen doen. We kennen het feitenrelaas nog niet, maar het feit dat het niet openbaar wordt gemaakt met als argument dat het bijvoorbeeld onderzoek van het Openbaar Ministerie kan doorkruisen, is weinig hoopgevend. Het was ook een halfjaar met de nodige excuses. Wethouder Vos: klasse over diezelfde Probo Koala. En wethouder Aboutaleb niet alleen aan minister Verdonk maar ook aan dak- en thuislozen.

Genoeg echter over het afgelopen halfjaar. Ik wil vooruitkijken en dat past typisch bij de VVD. Altijd proberen om huidige en toekomstige problemen op te lossen en aan te pakken en kansen te benutten. Liberalen zijn niet conservatief; liberalen zijn vooruitgangsoptimisten. Liberalen willen niet stilstaan of besluiten terugdraaien maar progressie boeken. Amsterdam Topstad is dan ook een motto dat bij de VVD en bij het liberale gedachtegoed past. Door de concurrentiepositie van Amsterdam te verbeteren, door meer Amsterdammers te laten participeren, door Amsterdammers kansen te bieden op een goede toekomst, door alle Amsterdammers trots te laten zijn op Amsterdam. En

ook door het in stand houden van een sociale springplank. De echte sociaal zwakken in Amsterdam horen verzekerd te zijn van een fatsoenlijk sociaal minimum, maar vooral ook van een toekomstperspectief met werk, scholing en participatie. Niet thuis hoeven wachten op de deurwaarder, maar door werk je leven kunnen verbeteren. Voor de VVD geldt dat we Amsterdam beter willen voorbereiden op de toekomst. We willen dat Amsterdam een stad is waar iedereen iets van zijn leven kan maken, waar je je veilig voelt, waar ouderen kunnen genieten van een welverdiende oude dag en waar het prettig is om te vertoeven. Als bewoner, ondernemer of als toerist. Om dat te bereiken moeten de plannen van het College snel concreet worden en daadkrachtig worden uitgevoerd. Anders staat Amsterdam stil. En stilstand is in de huidige tijd, waarin er een zware internationale concurrentiestrijd bestaat tussen steden, zonder meer achteruitgang. Dat verdient Amsterdam niet en dat verdienen de Amsterdammers niet.

Om duidelijk te maken welke kant de VVD met Amsterdam op wil en wat de verschillen met het College zijn, heb ik u de vorige keer op de fiets meegenomen door Amsterdam. Nu wil ik met u via een ander vervoermiddel een doorkijkje naar de toekomst maken en daarbij steeds terugkeren naar de begroting die nu voorligt. Beeldt u zich in dat we in 2020 leven. Mohammed Yunis en zijn vriendin Marianne Dekker nemen u mee in een bootje door Amsterdam. De vorige keer kreeg een deel van het College een fiets aangeboden; dat gaan we nu in ieder geval niet doen. Dat laten we even achterwege. Mohammed is 28 jaar en Marianne is 26. Beiden zijn afgestudeerd aan de pabo en werken op het nieuwe Calvijn en Junior College in Slotervaart, waar ze elkaar ook hebben leren kennen. Mohammed verdient inmiddels een bovenmodaal lerarensalaris omdat hij in zijn eerste jaren heeft laten zien dat hij een excellente docent is die een bonus bovenop zijn basissalaris verdient. Dat is voor ons een van de maatregelen die in de Amsterdamwet voor onderwijs moet komen te staan. U weet het, drie wetten zijn voor ons belangrijk: de Wet werk en bijstand, de Wmo en de Amsterdamse Onderwijswet. Die Amsterdamse Onderwijswet kan het mogelijk maken dat we slagvaardig kunnen opereren, zoals dat ook met de twee eerdergenoemde wetten het geval is. Nu is het gebruikelijk dat bij de formatie van een kabinet allerlei organisaties en organen het kabinet en vooral de formateur gaan adviseren. Ik zal zo een motie indienen waarin wij het College zullen oproepen om bij de kabinetsformatie sterk te gaan lobbyen voor die Amsterdamwet, juist om ervoor te zorgen dat we slagvaardig en krachtig aan de gang kunnen gaan in de vier grote steden.

We keren terug naar 2020. De school van Mohammed en Marianne staat bekend als een uitstekend beroepscollege. Dat komt doordat de directie er bewust voor heeft gekozen om flink in het management te snijden en met extra geld van de gemeente bovengemiddelde docenten aan te stellen. In een supermodern onderwijsgebouw, de eerste stappen daartoe zijn nu gezet, is onderwijs ook weer onderwijs geworden. De leraar geeft les. En de ouders van de leerlingen op dit college zijn niet langer de onzichtbare ouders maar nemen volop deel aan het schoolleven in ouderraad, commissies of zijn zelf leraar op school. Mohammed en Marianne zijn blij met hun bootje en vinden het leuk om met bekenden of onbekenden door de stad te varen om vanaf het water te bekijken welke enorme vooruitgang in Amsterdam de afgelopen jaren heeft plaatsgevonden. Even een leuke anekdote: we hebben in het verleden het Waagberaad gehad. Daarbij hebben we hetzelfde gedaan. Ik vermoed zelf dat daar de traumatische ervaringen van Maarten van Poelgeest zijn begonnen waar Amsterdam nu een prijs voor dreigt te betalen. We hebben toen als Waagberaad besloten om door de stad te gaan varen om te kijken wat er goed gaat en wat er niet goed gaat in deze stad.

(Mevr. **VAN DER GARDE**: Ik hoor dat u uit de school klappt over dit

geheime beraad.)

Nee, het was vertrouwelijk, niet geheim.

(Mevr. **VAN DER GARDE**: U moet misschien aan een Raad die voor de helft nieuw is, uitleggen wat er gebeurd is.)

Dat wil ik graag doen. Maarten van Poelgeest was een van de initiatiefnemers, samen met de toenmalige wethouder Frits Huffnagel, om een Waagberaad te organiseren, waarin VVD'ers en GroenLinks'ers met elkaar gingen praten over de mogelijkheid om samen in een College te zitten. Dat had bij de VVD iets meer resultaat, want wij hebben daar samen met de Partij van de Arbeid voor gepleit. Bij GroenLinks liep dat bij de onderhandelingen mis. Daar weet u alles van, mevrouw Van der Garde.

Laat ik teruggaan naar mijn verhaal. Sinds de lastenverlaging voor bootjes in 2011 door het toenmalige College van VVD en PvdA maken steeds meer Amsterdammers gebruik van een bootje als vervoermiddel. De grachten zijn daardoor gezellig druk, maar nog wel bevaarbaar. Sinds de opening van onze Noord/Zuidlijn in 2013 door Mark van der Horst, onze ambassadeur in Litouwen, de realisatie van extra parkeergarages, zowel in de binnenstad als in de omringende stadsdelen, en de opening van de Golden Gatebrug tussen Amsterdam en Almere door verkeerswethouder Hofstra in 2016, lijken mobiliteit en parkeerproblemen in Amsterdam aardig opgelost. Willen wij die Golden Gatebrug hebben waarvan automobilisten gebruik kunnen maken, dan is het wel noodzakelijk dat we dat gaan regelen. Tot nu toe sprak het College zich daar, bij monde van de heer Herrema, nogal twijfelend tot afwijzend over uit. Ook daarvoor zullen wij een motie indienen, om duidelijk te maken dat wij vinden dat dit in ieder geval moet gebeuren.

Wij gaan terug naar ons boottochtje en zijn op de Sloterplas. Mohammed is in deze buurt opgegroeid en vindt het een ideale plek om zijn bootje even aan te meren. De buurten rondom de Sloterplas zijn de afgelopen jaren gigantisch verbeterd. Slotervaart, Geuzenveld/Slotermeer en Osdorp zijn bijna helemaal opgeknapt en zijn inmiddels voor veel jonge en ambitieuze Amsterdammers populaire plekken om te wonen. De woningen zijn er over het algemeen betaalbaar en er is een enorm divers aanbod. Het kopen van een woning is de afgelopen jaren, zeker voor de middeninkomens, gestimuleerd. Bijvoorbeeld door de Amsterdamse middensegmenthypotheek. Dat heeft daar erg bij geholpen.

Dan keren we terug naar de huidige begroting. In die voorliggende begroting schrapt het College de Amsterdamse middensegmenthypotheek. Dat vind ik echt onbegrijpelijk van de wethouders van de Partij van de Arbeid in dit College. Wij zullen dan ook bij de begrotingsbehandeling in de commissie met een voorstel komen om de Amsterdamse middensegmenthypotheek te behouden.

2020: met het oog op een kort verblijf van expats en veel in het buitenland verblijvende Amsterdammers, alsmede voor Amsterdammers die het hebben gemaakt, zijn moderne, vijfsterrenappartementencomplexen gebouwd, voorzien van alle gemakken. Zo is een relaxed verblijf in de stad mogelijk. Veel Amsterdammers hopen er ooit te gaan wonen. Het beeld van Amsterdam als emancipatiemachine, waarbij je de stad uit moet als je wooncarrière hebt gemaakt, wordt door niemand meer serieus genomen. Verhuizen naar een betere woning in de stad is sinds een aantal jaren goed mogelijk en Amsterdammers kiezen daar dan ook massaal voor. Ook het aanbod aan studentenwoningen is voldoende en goed. Als we naar het komend jaar kijken, mijnheer de Burgemeester, dan zal de VVD uitvoerig stilstaan bij de woningbouwplannen en de ambities op dit punt. Jan Schaeffer zei: "In geluk kun je niet wonen." Ik voeg daaraan toe: in eerste palen ook niet. Ook volgen we met belangstelling de gesprekken met de corporaties, de plannen voor het Polderweggebied en de ontwikkelingen bij de

woningbouw op de Zuidas.

We gaan naar Marianne. Zij is trots op de tolerantie in de buurt en vertelt met veel trots over een artikel in de New York Times van een paar weken geleden. Daarin staat een uitgebreide achtergrondreportage over de teruggekeerde tolerantie in Amsterdam-West. Ruim vijftien jaar geleden riep diezelfde krant Nederlanders nog op om het hoofd koel te houden, na de verschrikkelijke moord op Theo van Gogh. Terecht zei Manon van der Garde dat het een heel belangrijke datum is die met zwarte letters in de annalen wordt geschreven. De krant uitte haar bezorgdheid over de Hollandse chaos, het onbegrip en de immigrantenhaat. Wij hebben daarvoor het programma Wij Amsterdammers. Een programma dat geheel en al door de VVD wordt gesteund en de afgelopen jaren een succes werd omdat het geen subsidiepot werd. In 2006 dreigde dat even toen zelfs wethouder Vos haar obesitasbestrijding daaruit leek te gaan betalen. Wij Amsterdammers werd een succes door een gericht beleid in te zetten op het bij elkaar houden van Amsterdammers. Eerst de boel bij elkaar brengen en dan bij elkaar houden, was ook het motto van de eerste burgemeester van de dubbelstad Amsterdam/Almere, Annemarie Jorritsma, tijdens haar campagne in 2010. De in 2007 ingevoerde Amsterdamse canon was een succes. Een Amsterdamse canon kan volgens de VVD een bijdrage leveren aan het gezamenlijke Amsterdams historisch besef. Of het nu gaat om de al eerdergenoemde Jan Schaeffer, Berlage, de Februaristaking, het Paleis op de Dam, Anne Frank, de moord op Theo van Gogh, Willy Alberti, Ajax of het Thorbeckeplein, alle Amsterdammers horen daar wat van te weten. Wij zullen daarom zo een motie indienen om naast de Nederlandse canon ook te komen tot een Amsterdamse canon.

Met Mohammed en Marianne varen we richting het zuiden, naar het Nieuwe Meer, waar de contouren van de Zuidas op een indrukwekkende manier zichtbaar zijn geworden. Mohammed vertelt ondertussen dat zijn zus hier als advocaat bij een groot advocatenkantoor werkt. Zijn broer werkt als verpleger bij een heel leuk verpleeghuis aan de Klencke. Iets verderop studeert zijn jongste zus Fatma nog International Trade Studies aan de Vrije Universiteit. Zij heeft in dat kader recent een onderzoek uitgevoerd waarin de nadruk werd gelegd op de nieuwe economische samenwerking in de Randstad. Nadat de burgemeesters van de G4 de koppen bij elkaar hadden gestoken, en de nieuwe Randstadprovincie een feit was, is ervoor gekozen om iedere grote stad een aantal specifieke economische taken te geven en als Randstad, en niet meer als losse steden, de concurrentie aan te gaan in en met het buitenland. Daarbij richt Amsterdam zich vooral op creativiteit, ICT en handel. De grote investeringen van de kabinetten Balkenende IV en Rutte I en II in het hogere en universitaire onderwijs werpen hun vruchten af. Dat geldt ook voor de toponderwijsinstellingen die het onderwijs gezamenlijk heeft ingesteld op het gebied van de eerdergenoemde creativiteit, ICT en handel. De droomfabriek waar jonge ondernemers en kleine zelfstandigen elkaar hebben gevonden, functioneert goed. De groeicijfers van de gehele Randstad zijn door deze investeringen en door slimme keuzes die zijn gemaakt door colleges en kabinetten flink gestegen.

We varen door, van het Nieuwe Meer naar de Schinkel, langs een zorginstelling waar de oma van Marianne verblijft. Wederom een modern gebouw waarin rekening wordt gehouden met de culturele achtergrond van alle bewoners en waar een grote groep leerlingen van een beroepsopleiding stage loopt. Ze worden ter plekke door een eigen docent begeleid omdat de beroepsopleidingen samen met de beroepssector tot de conclusie zijn gekomen dat er te weinig binding bestond tussen het onderwijs en de maatschappij en het bedrijfsleven.

Via de Schinkel varen we door naar het Olympisch Stadion, of beter gezegd: het oude Olympisch Stadion. Over een paar jaar wordt namelijk begonnen met de bouw van

het nieuwe Olympisch Stadion voor de Olympische Spelen van 2028, die na honderd jaar weer in Nederland worden gehouden. Ook dat past in de ambitie van Amsterdam Topstad. Op heel veel plaatsen in de Randstad zullen de komende jaren ultramoderne sportcomplexen voor de Spelen komen die na het sportevenement allemaal voor amateursporten kunnen worden gebruikt. Amsterdam heeft ondertussen zelf zijn positie als topsportstad weer teruggewonnen. De start van de Tour de France, de Giro en het WK Atletiek zijn maar enkele voorbeelden van evenementen die in de stad hebben plaatsgevonden. Ook op dit punt zullen wij met een motie komen met de opdracht om te proberen de Giro en de Tour de France in 2009 of 2011 of 2010 naar Amsterdam te halen. Een opdracht die Carolien Gehrels volgens mij graag aanvaardt.

We varen door over de Schinkel en komen langs Bos en Lommer en De Baarsjes. Een goed voorbeeld van een ander deel van de stad waarvan het aanzien enorm is verbeterd. De arbeidsparticipatie is bijna volledig, armoede lijkt bijna uitgebannen en de fraude met uitkeringen die nog wel worden verstrekt, is fors verminderd. Hoe anders was dat vijftien jaar geleden. Toen wist de toenmalige wethouder Ahmed Aboutaleb vanwege de ruis in de cijfers niet eens precies hoe het zat met de fraude. Uiteindelijk heeft die onduidelijkheid de stad nog een hele hoop dinertjes gekost, waardoor Amsterdam de meest weldoorvoede dak- en thuislozen ter wereld had. Diezelfde Aboutaleb werd overigens na zeven jaar wethouderschap in Amsterdam staatssecretaris van Onderwijs onder zijn goede vriendin Rita Verdonk. Ook met de veiligheid gaat het in 2020 goed. Volgens Mohammed gaat zijn oma inmiddels weer met een veilig gevoel over straat. Preventief fouilleren is bijna niet meer nodig. Overigens, mijnheer de Burgemeester, waar blijven uw voorstellen waar wij zo naar verlangen? Cameratoezicht werkt al vijftien jaar goed en door streng controleren op kleine overtredingen en vandalisme is een groot deel van de problemen teruggedrongen. Burgemeester Jorritsma heeft altijd duidelijk uitgelegd dat we veel verder moeten gaan dan louter *laissez faire*, maar ook geen veiligheidsobsessie moeten krijgen. Bijna alle Amsterdammers delen die mening.

Tijd om door te varen, langzaam maar zeker deze kant op. We komen langs de Houthavens in Westerpark. Inmiddels heringericht met mooie woningen aan het water. In de verte zien we het Nationaal Museum al aan de IJ-oeveren liggen. Het museum is ontstaan door een goed uitgevoerde lobby van de gemeente Amsterdam in 2007. Mevrouw Gehrels, u krijgt er weer een. U krijgt weer een motie met de opdracht om een lobby te beginnen om het Nationaal Museum naar Amsterdam te halen. Daar hoort dat volgens ons thuis en ik ben ervan overtuigd dat het er gaat komen. Mohammed is al vaker in het museum geweest en gaat er aan het begin en aan het eind van het jaar met zijn klassen op bezoek. De afgelopen jaren is bovendien heel veel geïnvesteerd in kunst en cultuur. Zo was Amsterdam in 2018 culturele hoofdstad van Europa. Opnieuw een motie, mevrouw Gehrels, we hebben er echt zin in. Aan u om ervoor te zorgen dat Amsterdam in 2018 culturele hoofdstad wordt. "Waarom 2018?", zullen sommigen vragen. Ik hoor het geroezemoes al. Omdat bepaald is dat Nederland niet eerder dan 2018 de culturele hoofdstad kan krijgen. En vergis u niet, we moeten daarbij de strijd nog aan met Malta, waar ik als voetbalsupporter nog traumatische ervaringen mee heb. We zijn er dus nog niet.

Het tochtje van het Nationaal Museum naar de binnenstad is klein.

(De **BURGEMEESTER**: Mijnheer Van der Burg, mag ik u een vraag stellen? U had het net over de verdeling van al die functies over de Randstad. Ik begrijp dat cultuur ook in Amsterdam terechtkomt? U noemde dat niet.)

Dat lijkt mij een heel goede aanvulling, mijnheer de Burgemeester. Het tochtje van

het Nationaal Museum naar de binnenstad is klein. In de verte zien we de voorbereidingen voor een reeks grote concerten in de binnenstad in het kader van de Amsterdamdag. Daar treden typisch Amsterdamse artiesten op om het Wij Amsterdammersgevoel in stand te houden, de stad te promoten en aan te geven dat Amsterdam geen slaapstad meer is. Dat verwijt kregen we nog te veel tussen 2006 en 2010. Echter, na de enorme vereenvoudiging van de vergunningen voor evenementen en voor horecavestigingen alsmede het vrijgeven van de openingstijden leefde de stad weer helemaal op.

Wij besluiten onze tocht op het stadhuis waar tegenwoordig alleen nog de centrale stad is gehuisvest. De zeven overgebleven stadsdelen – Centrum, West buiten de ring, Zuid, Zuidoost, West binnen de ring, Oost en Noord – hebben hun eigen kantoren. Een groot deel van de diensten daarentegen is in het stadhuis te vinden, nadat de ambtelijke, politieke en bestuurlijke organisatie flink is teruggebracht en de overheid alleen nog verantwoordelijk is voor haar kerntaken. Het aantal politici en bestuurders is ook flink teruggedrongen, waardoor tegelijkertijd het vertrouwen in de politiek is gestegen.

Is deze doorkijk naar de toekomst, mijnheer de Burgemeester, een droom die niet uit gaat komen? Wij denken van niet. We moeten in Amsterdam kiezen voor de toekomst. Heldere, afgewogen keuzes maken, gericht op resultaten die het geschetste eindbeeld mogelijk moeten maken. Een eindbeeld dat alleen ontstaat als je je jarenlang inzet voor vooruitgang. De VVD heeft nu op hoofdlijnen een beeld geschetst van hoe de stad er volgens ons in 2020 uit zou moeten zien. In de nabije toekomst zullen we dat uiteraard nog verder gaan concretiseren. We willen in ieder geval geen keuzes maken die in strijd zijn met onze eigen visie. Dat is helaas iets wat vooralsnog niet lijkt te gelden voor het huidige College. Immers, hoe passen de volgende zaken bij elkaar: Amsterdam als vestigingsstad aantrekkelijk willen maken en ondertussen de lasten willen verhogen. Minimaal investeren in bereikbaarheid met de auto en de komst van expats willen bevorderen. Aangeven dat Amsterdam een economische topstad is waar het bedrijfsleven zich thuis moet voelen en bij discussies over Schiphol het bedrijfsleven schofferen. En kiezen voor een creatieve en levendige stad en vervolgens de openingstijden van de horeca niet vrijgeven of de regels voor evenementen niet versoepelen. Het mag duidelijk zijn: de VVD is het volledig eens met de keuze voor het aantrekkelijk maken van Amsterdam als vestigingsstad en de keuze voor Amsterdam als creatieve en levendige topstad. Maar pak het vervolgens wel op een handige manier aan, zonder tegenstrijdige maatregelen te nemen.

Tot slot: laten we in deze Gemeenteraad vooral naar de toekomst kijken. We hebben nog te veel de neiging om naar het verleden of het heden te kijken, of te discussiëren over onderwerpen die in de Tweede Kamer thuishoren. De Burgemeester zei het vandaag zelf nog. Daarmee bereiken we niet genoeg. Daarmee bereiden we Amsterdam niet voor op de toekomst. En daarvoor zijn we uiteindelijk toch allemaal in de Gemeenteraad gaan zitten. Om Amsterdam beter achter te laten dan we het aantreffen toen we de Raad in gingen en om Amsterdam een stad te laten worden waarop we ook in 2020 trots kunnen zijn.

Applaus

(Mevr. **VAN DER GARDE**: Ik heb nog een vraag, als het mag. Ik wilde u niet interromperen bij uw slot. Ik begrijp dat u heel positief over de toekomst bent; 2020 ziet er prachtig uit. In een aantal punten kan ik mij zeer goed vinden. Wij zijn het ook met u eens dat dit College nu aan de

uitvoering moet gaan werken. Aan het eind van uw betoog zei u echter dat het bedrijfsleven werd geschoffeerd bij de discussie over Schiphol. Ik kan me dat niet herinneren.)

We hebben in deze Gemeenteraad gediscussieerd over de verzelfstandiging van Schiphol. Daar kun je verschillend over denken. Dat was duidelijk. De VVD had een andere opvatting dan het College en ook een tamelijk groot deel van deze Raad. De argumenten die sommigen in het debat gebruikten, leken op argumenten tegen het bedrijfsleven. Ze kijken alleen naar de korte termijn. Ze zijn niet bezig met het verdere belang. Ze zijn er alleen maar om even snel geld te cashen. Dat zijn geen teksten die je moet gebruiken als je daarna naar het bedrijfsleven toe wil gaan en zegt: kom naar ons toe, want wij vinden dat u in dit klimaat thuis hoort. Daar zit een tegenstrijdigheid in en daar duidde ik op.

De **VOORZITTER** deelt mee dat de volgende moties zijn ingekomen:

12° Motie van 1 november 2006 van het raadslid Van der Burg c.s. inzake de aanleg van een Golden Gatebrug tussen Amsterdam en Almere (Gemeentebld afd. 1, nr. 531).

13° Motie van 1 november 2006 van het raadslid Van der Burg c.s. inzake de nominatie van Amsterdam als European Capital of Culture voor 2018 (Gemeentebld afd. 1, nr. 532).

14° Motie van 1 november 2006 van het raadslid Van der Burg c.s. inzake Nationaal Historisch Museum (Gemeentebld afd. 1, nr. 533).

15° Motie van 1 november 2006 van het raadslid Van der Burg inzake start Tour de France en Giro d'Italia (Gemeentebld afd. 1, nr. 534).

16° Motie van 1 november 2006 van het raadslid Van der Burg inzake Amsterdamse canon (Gemeentebld afd. 1, nr. 535).

17° Motie van 1 november 2006 van het raadslid Van der Burg c.s. inzake beloningsdifferentiatie voor leraren (Gemeentebld afd. 1, nr. 536).

De moties maken deel uit van de beraadslaging.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Sargentini.

Mevr. **SARGENTINI**: Donderdagavond was ik bij de herdenking van de Schipholbrand in de Dominicuskerk in de Spuistraat. Het is ondertussen een jaar geleden dat er elf mensen zijn verbrand in het uitzetcentrum op Schiphol-Oost. De kerk was goed vol maar niet uitverkocht. De vrouw waar ik naast kwam te zitten zei tegen mij: "Fijn dat je er bent." Ik had die mevrouw nog nooit gezien. Het was lekker warm in de kerk. Ik deelde her en der een pepermuntje uit. Achter me bleken oude vrienden van mijn ouders te zitten. Zij, Francien heet ze, vertelde dat ze als vrijwilliger bezoeken aflegt aan uitgeprocedeerden in het grenshospitium. En ze had twee van die omgekomen jongens gekend. Er werd mooi gesproken in de kerk. Kader Abdolah zei sorry. "Sorry dat jullie uitgeprocedeerden nog nooit belasting hebben mogen betalen. Als ex-vluchteling kan ik,

Kader Abdolah, je vertellen dat dat het mooiste is wat er bestaat: belasting betalen in een democratie als Nederland. Sorry ook dat je je kinderen nog nooit hebt kunnen meenemen naar een restaurant, ook al was je hier al tien, twaalf, veertien jaar. Sorry.”

Ed van Thijn hielp ons herinneren aan 26.000 asielzoekers die jaren in onzekerheid zitten. Aan de politiecontracten met premies om illegalen op te pakken; aan pogingen om als land minder aantrekkelijk te zijn voor nieuwkomers dan de landen om ons heen. Een imam sprak, evenals een pastor. Wij zongen een mooie, moderne psalm, ik ook, en er werden kaarsen aangestoken. En ook het personeel van de gevangenis op Schiphol-Oost werd niet vergeten, want, zo zei de pastor: "Die weten vast niet waar ze het zoeken moeten."

In- en innette mensen, daar in die Dominicuskerk. Mensen die compassie tonen, die weten wat normen en waarden zijn. Dat hoeven ze niet van een politicus te leren en ze hoeven het ook niet aan een ander op te dringen. Christenen. En zoals u weet, dat ben ik niet. Toch was er ook voor mij als atheïst of humanist heel erg veel te halen. Er was niemand die dat drama voor de eigen profilering pogde aan te wenden. En aan de normen en waarden die daar werden getoond, kan het hele kabinet nog een puntje zuigen. Ruimte voor andersdenkenden, aandacht voor de onderdrukten, vergeving van fouten en oprechte interesse. Maar het was dus niet uitverkocht. U had er allemaal best nog bij gekund.

De samenleving verhardt. Maar gelukkig bestaan er dus nog pareltjes zoals de mensen in de Dominicuskerk. Zoals de aanwezigen in die kerk met elkaar omgingen, zo hoort een samenleving met elkaar om te gaan, zo hoort een overheid met zijn burgers om te gaan. Compassie tonen, mensen een tweede kans gunnen en het goede voorbeeld geven. Dat is op de een of andere manier uit de definitie van normen en waarden gevallen. Het huidige kabinet weet enig gevoel van saamhorigheid elke keer weer vakkundig om zeep te helpen. Ministers legden vrijdagochtend apart een krans voor de doden van de Schipholbrand. Overlevenden en nabestaanden mochten er niet bij zijn. Minister Van der Hoeven stelde voor dat scholen met meer dan 80% achterstandsleerlingen niet meer voor al die kinderen betaald krijgen. Eigen schuld, dikke bult, had je die school maar niet zo zwart moeten laten worden.

Al jaren zitten we te wachten op de nieuwe inburgeringswet van minister Verdonk. Haar voorstel om genaturaliseerde Nederlanders ook tot inburgering te verplichten, haalde het natuurlijk niet, maar het schisma was al aangebracht. Wat ik zei: daar werd weer een gevoel van saamhorigheid vakkundig om zeep geholpen.

Het is nu november 2006, twee jaar na de moord op Theo van Gogh. En ondanks dat wij er in Amsterdam alleen voor staan - want wethouder Aboutaleb had daarbij natuurlijk het gelijk aan zijn zijde - is het in deze stad relatief rustig gebleven.

(De heer **LIMMEN**: Mijnheer Aboutaleb heeft afgelopen zondag in Buitenhof gezegd dat hij op het terrein van integratie hooguit een andere invulling van die portefeuille wil. Dat is het standpunt van de heer Aboutaleb. Ik vind dat u hem hier buiten moet laten. Wat vindt u van zijn woorden en bent u het daarmee eens?)

Volgens mij ging het daar niet over. Wat ik bedoel is dat ik de heer Aboutaleb, misschien een paar weken te laat, alsnog gelijk geeft als hij zegt: we hebben u niet zo vaak gezien en wij staan er alleen voor.

Met Wij Amsterdammers is alles in het werk gesteld om de mensen in de stad met elkaar te laten praten. Of het echt zoden aan de dijk heeft gezet of dat Amsterdammers over het algemeen in- en innette mensen zijn, dat weet ik niet. Ik hoop het wel, en ik denk het ook eigenlijk wel. Laten we nog eens kijken naar Wij Amsterdammers. Als we al die

projecten nog eens onder de loep nemen, dan moeten we toch vaststellen dat het vrijwel allemaal ouderwets welzijnswerk is. Maar waarom moet ouderwets welzijnswerk eigenlijk in zo'n programma? U vindt het geen subsidiepot, mijnheer Van der Burg; ik vind het wel een samenraapsel van subsidies. Waarom moeten we ouderwets welzijnswerk in zo'n programma opnemen? Hadden we dat dan niet meer? Wat doen die welzijnsstichtingen dan? Hoeveel jongerenwerkers staan er eigenlijk nog uit te waaien op straathoeken? Niet genoeg. Hoe komt dat dan?

Ik hoorde laatst een verhaal van een straathoekwerkster op de Wallen. Geen jongerenwerkster. Zij besteedt een kwart van haar tijd aan administreren. Elk praatje met een junkie moet worden vastgelegd; ook als ze gewoon vraagt hoe het met haar voeten gaat. Als je voor zo iemand iets wilt doen, een bezoek van de dokter wilt regelen of toch maar weer eens naar de Jellinek, en je slaat aan het bellen, dan kan blijken dat je helemaal niets mag doen. Want ze is jouw klant helemaal niet. Ze hoort bij een andere zorginstelling. Maar dat was ze even vergeten. Gelukkig is daar een oplossing voor. Een speciaal formulier, waarmee die verloren tijd toch tot declarabele uren leidt. Dus geen doktersbezoek, maar wel betaalde tijd. Uurtje factuurtje, dat is handig.

We raken kostbare tijd kwijt die op straat moet worden doorgebracht. We raken die kwijt aan doorrekenen en afrekenen. Deels is dat bureaucratie en deels zijn we het ontwend direct op mensen af te stappen. Achter een bureau zitten heeft meer status dan de straat op gaan, en het is ook een stuk minder eng. Het is ook een stuk minder moeilijk. Je krijgt geen grote bek en je hebt ook niet met de grillige werkelijkheid te maken. Op straat gebeuren ongeplande dingen, dingen die afleiden van je taakomschrijving en van je streefcijfers. Dan maar liever veilig achter je bureau monitoren en evaluatierapporten schrijven. Meten is weten, en dan hoef je dus niets te vinden. Van die mentaliteit moeten we af. Medewerkers van de gemeente moeten eropuit. De straat op gaan of voor de klas staan moet weer status krijgen. Het is eigenlijk van de zotte dat dat uitvoerende werk slechter betaald wordt en in lager aanzien staat dan een beleidsfunctie.

Hoeveel bestuurs- en besluitlagen, directeuren, teamleiders en beleidsmakers zitten er eigenlijk tussen een wethouder en een jongerenwerker op straat? En tussen mij en een wethouder en jongerenwerkers op straat? Kunnen er daar niet een paar tussenuit? Moet ouderwets welzijnswerk niet gewoon gedaan worden door welzijnstichtingen in plaats van via een extra aangevulde crisispot van Wij Amsterdammers? Ik dien daar aan het einde een motie over in.

Amsterdam zet alle zeilen bij om iedereen in de stad een kans te geven. Er wordt hard getrokken aan werk, aan de nieuwe Wet maatschappelijke ondersteuning, aan onderwijs met speciale aandacht voor kinderen met een achterstand, maar dit kabinet werkt bepaald niet mee. Ik noemde al eerder die korting op geld voor onderwijsachterstanden. Maar in de Amsterdamse begroting voor 2007 staat wat dat betreft een tekenend dieptepunt. Amsterdammers die wachten op een baan in de sociale werkvoorziening maar wel al medisch gekeurd zijn, krijgen nu alvast een baan aangeboden bij de Werkvoorziening Regio Amsterdam (WRA) en daarbij krijgen ze een in mijn ogen te lage bijstandsuitkering. En dat mag niet meer van het Rijk. Die mensen moeten maar gewoon thuis gaan zitten, tot er weer salaris overschiet. Dan mogen ze weer wel bij de Werkvoorziening Regio Amsterdam aan de slag. Dat soort regels sluit mensen uit. Het maakt dat de outsider keer op keer zijn neus stoot op de arbeidsmarkt.

GroenLinks vindt dat werk moet lonen. Ik wil mensen niet afschepen met een beroerde uitkering. Ik wil dat ze een kans krijgen. Daarmee kiezen we voor activering. Want echt emanciperen doe je door te participeren. Ik heb dat woord al een paar keer langs horen komen vandaag. Als we blijven vasthouden aan starre regels en de sociale

zekerheid blijven ophangen aan die mensen die al een vaste baan hebben, dan blijven de outsiders buiten staan. De vrouwen, de allochtone jongeren, de voormalig WAO'ers, de Wsw'ers waar ik het net over had. GroenLinks wil een 100%-samenleving, waarin iedereen zijn steentje bijdraagt en iedereen ook erkenning krijgt voor dat steentje. Erkenning in onze samenleving gaat via het loonzakje. Word je betaald voor je werk of is het liefdewerk oud papier?

Amsterdam wil mensen aan het werk helpen en poogt tegelijkertijd een nijpend armoedeprobleem het hoofd te bieden. We moeten dat echter doen met ouderwetse maatregelen, verpakt in een nieuwe wet: de Wet werk en bijstand. Het blijft mij een doorn in het oog dat de bijstand niet gewoon gebruikt kan worden als bouwsteen om tot een fatsoenlijk salaris te komen. Laten we wel wezen: het salaris van gemeenteambtenaren of rijksambtenaren komt uit hetzelfde potje als de bijstand. Als we dat onderkennen, is het nog maar een kleine stap naar andere arbeidstakken. Ik heb daarom hoge verwachtingen van de nieuwe minister van Sociale Zaken. Als Ahmed Aboutaleb naar Den Haag gaat, is dat misschien het beste wat Amsterdam kan overkomen.

Het roodgroene College. Wat geniet ik daarvan. Wat vind ik dat mooi en leuk en wat ben ik blij dat we dat al acht maanden mogen hebben. We trekken 12 miljoen euro uit voor groen in de stad. We stellen de armoedemaatregelen open voor meer mensen, vooral ook voor de werkende armen. Allochtone zelforganisaties worden weer erkend als binders in de samenleving en kunnen rekenen op meer geld. We privatiseren Schiphol niet, we proberen eindelijk waar te maken dat daklozen niet meer tegen hun zin op straat hoeven te slapen, we vinden dat kraken moet mogen, we pleiten niet meer voor wegen op palen door het Gein, we zijn tegen prestatiecontracten op het arresteren van illegalen en roodgroen pakt de hoge salarissen bij het Gemeentelijk Vervoersbedrijf aan. Kortom: een coalitie waarin wij ons duidelijk herkennen en waarbij wij ons thuis voelen. Er is misschien één nadeel: het is een beetje saai. Vier jaar geleden gingen de kersverse wethouders rollebollend over straat. Over het Stedelijk Museum, over de Dôme in Noord, met elkaar. En nu? Nu gebeurt er helemaal niets, qua rollebollen. Hier zit een College dat echt een eenheid is en dat collegiaal bestuur hoog in het vaandel heeft. Dit College maakt wel ruzie, niet met elkaar, maar met Den Haag. En ja, mijnheer Van der Burg, zo mag ik dat graag zien. Ik denk niet dat als wij aardig zijn, ze in Den Haag opeens wel begrijpen wat algemeen welvaren is.

(De heer **VAN DER BURG**: Nogmaals: ik zeg niet dat je aardig moet zijn tegen elkaar. Je moet elkaar altijd datgene vertellen wat je elkaar wilt vertellen. Dat is echter iets anders dan elkaar als tegenstander beschouwen. Uw hele betoog, uw hele houding als u over het kabinet praat, duidt erop dat u het kabinet als tegenstander beschouwt. Verwacht niet dat u met zo'n uitstraling en als u er bij staat zoals u er nu bij staat, met open armen tegemoet getreden wordt door mensen wier hulp u nodig hebt.)

Ik zal mijn houding weer openen voor u, mijnheer Van der Burg. Voor u wel.

(De heer **LIMMEN**: U en ik zijn het vaak oneens over een heleboel punten. Ik heb net naar u geluisterd en heb dat opnieuw geconstateerd. Onze relatie kenmerkt zich echter ook doordat we altijd weer proberen dat op een hoffelijke en aardige manier tegen elkaar te zeggen. Ik vind het heel bijzonder dat u denkt dat het niet helpt als u een andere toon aanslaat tegen Den Haag. Bent u daar echt van overtuigd?)

Ik snap u heel goed. Ik denk dat beleefdheid altijd in acht genomen moet worden. Ik vind niet dat ik onbeleefd ben. Ik vind dat ik zeg waar het op staat. Den Haag stelt voor:

als je meer dan 80% kinderen met een achterstand op school hebt – en meestal zijn dat allochtone leerlingen – dan zoek je het maar uit met die andere 20%. Het is je eigen schuld als school, als stad of als buurt dat je die kinderen hebt. Dat is toch hardvochtig? Dat is niet beleefd tegen ons. Dat is toch het ontkennen van een probleem?

(De heer **LIMMEN**: Het gaat er mij niet om dat u hier een resumé geeft van alle beleidsinhoudelijke verschillen die u met Den Haag hebt. Ik vraag me echt af of u hiervan overtuigd bent of niet.)

Mijnheer Limmen, ik verbaas mij er elke keer over dat er in dit land zo ontzettend beleefd dingen gezegd kunnen worden die niet door de beugel kunnen. Ik heb bijvoorbeeld eens een mevrouw Van den Anker uit Rotterdam gezien bij NOVA. Die komt niet uit Den Haag, dat weet ik, maar het is een mooi voorbeeld om dit te onderstrepen. Zij durfde te zeggen dat je Antilliaanse tienermoeders moest kunnen aborteren. Toen mevrouw Jorritsma van de VVD daarover zei: "Wacht even, dat lijkt wel '39-'45", kon dat niet. Dat soort dingen wordt heel beleefd gezegd, maar wat er gezegd wordt, is eigenlijk veel en veel erger. Het spijt me, mijnheer Limmen, als ik niet beleefd genoeg overkom. Ik heb echter de indruk dat al die beleefdheid ertoe leidt dat mensen niet meer weten wat wel en wat niet gezegd kan worden.

Ik was de loftrumpet aan het steken over het roodgroene College, dat een beetje saai was. Wat moet je als dat College een beetje saai is? Als het niet rollebollend over straat gaat? Wat moet je dan als oppositie en als journalistiek? Een oude prak steeds maar weer opnieuw opwarmen. GroenLinks en PvdA zijn het niet eens over preventief fouilleren, dus dat moet wel tot grote ruzies leiden. Ruzies immers – zo weet men van het vorige college – horen er gewoon bij. Een andere riedel is steeds maar weer zeggen dat het nieuwe programmakkoord niet groen is en niet links genoeg is. De verwachtingen waren kennelijk wel heel hoog gespannen. Nee, Mark van der Horst is inderdaad nog niet naar Wit-Rusland gevlucht en woont ook nog niet in Litouwen. Hij woont in Heemskerk. In een coalitie moet je nu eenmaal compromissen sluiten.

Onethisch. Onethisch, zo noemde Al Gore de manier waarop wij mensen met de wereld omgaan. Zijn film An inconvenient truth, een onwelkome waarheid, gaat over een monster met veel tentakels: het broeikaseffect. Hij vertelt je de waarheid, ook al wil je die waarheid niet horen. Koolstofdioxide (CO₂) en uitstoot van andere broeikasgassen leiden tot opwarming van de aarde. Dat doet de ijskappen op de polen smelten en de zeespiegel stijgen. In New Orleans waren de dijken zwak als gevolg van achterstallig onderhoud en achterhaalde methodes. Dat moet je ook niet doen bij een stad onder zeeniveau. Weten ze daar dan niet dat dijken onderhouden een zaak is van leven of dood? Wat waren wij Nederlanders trots toen onze specialisten die kant op mochten om dat eens haarfijn uit te leggen. Of toen er een delegatie uit New Orleans bij ons op de Oosterscheldekering stond. Waar een klein landje groot in kan zijn. Maar hogere dijken bouwen is struisvogelpolitiek, is: na mij de zondvloed. Gore laat zien dat de Noordpool in de laatste veertig jaar 40% van zijn ijsmassa is kwijtgeraakt. En als we zo doorgaan, smelt Groenland. Daarmee stijgt de zeespiegel zes tot zeven meter. Hoe hoog wordt dan het Nieuw Amsterdams Peil? Dat maakt dan niet meer uit, want Amsterdam is dan weggespoeld. En Schiphol trouwens al eerder. 2020 halen we wel, mijnheer Van der Burg, maar daarna?

De ontkenning van het broeikaseffect, van milieuvervuiling in het algemeen en de overtuiging dat het mijn tijd nog wel zal duren, dat is ons grootste gevaar. Maar waarom bagatelliseren wij het broeikaseffect? Dat is, zeg ik Al Gore na, omdat erkenning betekent dat er geen ontkomen meer aan is en stevig ingrijpen onvermijdelijk is. En dat is niet leuk. Het is daarmee ook een morele vraag aan de westerse samenleving. Namelijk: durven wij

de waarheid, deze waarheid, onder ogen te zien en te erkennen dat wij, wij hier, het vooral zijn die in een paar decennia de volledige energievoorraad opmaken en daarmee alles naar de gallemiezen helpen?

De politiek lost het liefst problemen op waar burgers nu aandacht voor vragen. De rest kan wel tot morgen wachten. Bij sluipende milieuproblemen ontbreekt daardoor elke keer het gevoel van urgentie. Het is namelijk niet nu. Het kan misschien morgen nog. Maar als Al Gore een plaatje laat zien waarop Amsterdam onder water staat, wordt die urgentie toch grijpbaar? Alle Amsterdamse kinderen zouden dat gevoel van urgentie moeten voelen. Laat ze allemaal naar die film van Al Gore gaan.

Burgemeester Cohen, u was bij de première. Wat dacht u toen u thuis kwam? Zitten we eigenlijk nog wel droog in Amsterdam? En, beste raadsleden, u zou die film ook moeten gaan zien. Velen van u hebben hem al gezien. En dan ben ik benieuwd of u vindt dat Amsterdam wel genoeg doet om deze ramp te voorkomen. En of u de conclusie van GroenLinks deelt: het is alle hens aan dek. Het is vijf voor twaalf.

(Mevr. **VAN DER GARDE**: In dat licht ben ik wel benieuwd naar wat mevrouw Sargentini vindt van de plannen van het College in het actieplan Luchtkwaliteit.)

Daar ben ik erg over te spreken. In de laatste paar regels van mijn betoog komt geen hulde meer voor, maar ik meen dat ik die al genoeg heb gebracht. Ik heb nog enkele moties die daarover gaan. Ik denk dat er namelijk nog weel een schepje bovenop kan.

Ter afsluiting wil ik daarom drie moties indienen. Een om het welzijnswerk door te lichten en terug te brengen tot zijn kerntaken, een om de gemeentelijke gebouwen energieneutraal te maken, en de laatste om alle Amsterdamse scholieren naar de film *An inconvenient truth* te laten gaan.

Applaus.

De **VOORZITTER** deelt mee dat de volgende moties zijn ingekomen:

18° Motie van 1 november 2006 van het raadslid Sargentini inzake welzijnswerk (Gemeentebld afd. 1, nr. 537).

19° Motie van 1 november 2006 van het raadslid Sargentini inzake CO₂-neutraal concern Amsterdam (Gemeentebld afd. 1, nr. 538).

20° Amendement van 1 november 2006 van het raadslid Sargentini c.s. inzake gratis toegang naar de film *An inconvenient truth* (Gemeentebld afd. 1, nr. 539).

De moties maken deel uit van de beraadslaging.

De **VOORZITTER**: Ik ga nu het woord geven aan mevrouw Alberts. Ik wijs de Raad er op dat het bijna 16.10 uur is. Ik stel voor om de eerste termijn van de Raad voor de schorsing af te maken.

(De heer **MANUEL**: Ik heb een punt van orde. Is het niet handig om even te schorsen zodat mensen naar het toilet kunnen gaan of even iets te drinken kunnen halen? Het is op deze manier wel een heel lange zit.)

Dan doen we dat. Vijf minuten, maar u weet dat we dan ook weer iets langer doorgaan. Vindt u dat goed, mevrouw Alberts? Vijf minuten, maar ook niet langer. Anders lopen we te ver uit.

De **VOORZITTER** schorst de vergadering.

De **VOORZITTER** heropent de vergadering.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Alberts.

Mevr. **ALBERTS**: Sinds dit voorjaar wordt deze stad bestuurd door een roodgroene coalitie. Wat een elan straalde daar vanaf toen het College werd voorgesteld in het Montessori College Oost. Tijdens de verkiezingscampagne was door de PvdA en GroenLinks flink ingezet op de thema's armoede, integratie en wonen. De boodschap tijdens de verkiezingen was duidelijk: met een links bestuur zou Amsterdam er alleen maar op vooruitgaan. Kinderen zouden voortaan eerst komen. Men zouden alle kansen geboden worden om vooruit te komen in het leven. De armoede kon worden aangepakt en de voedselbanken waren een doorn in het oog. Het programmakkoord Mensen maken Amsterdam zag er op papier heel aardig uit. Natuurlijk waren er verbeterpunten aan te brengen, maar de SP zag in dit akkoord een stap in de goede richting. Ik zal niet verhullen dat wij graag ons steentje hadden bijgedragen. Dat programmakkoord en het feit dat wij niet meededen, waren voor de SP geen redenen om steun aan dit College te onthouden.

Nu is het misschien wat erg vroeg om een oordeel over dit College te vellen. Maar in de politiek moet je er meteen vanaf de eerste minuut vol tegenaan. Dan kun je niet zeggen dat je eerst een bakje koffie wilt voordat je aan de slag gaat.

Het moet een enorme schok zijn geweest dat je als wethouder meer dingen doet dan plannen maken, met ambtenaren overleggen en met het College vergaderen. Er kan zomaar iets op het bordje van het College vallen, ongepland. Dan moet je als wethouder zomaar een-twee-drie een antwoord klaar hebben. Een giframp deed zich voor in Ivoorkust. De veroorzaker, de Probo Koala, was met toestemming van de Dienst Milieu en Bouwtoezicht weer uit Amsterdam vertrokken. De ambtenaren hadden juist gehandeld, was het onmiddellijke antwoord van wethouder Vos. Totdat duidelijk werd dat er ook in Amsterdam fouten waren gemaakt, waardoor dit gifschip zijn dodelijke missie kon volbrengen. Een onderzoek naar de veiligheid van de bussen van het Gemeentelijk Vervoersbedrijf wees uit dat banden glad waren, dat deuren niet sloten en er waren nog zo wat gebreken geconstateerd. De bussen van het Gemeentelijk Vervoersbedrijf waren veilig, zei wethouder Gehrels, maar het onderhoud zou voortaan wel anders worden gedaan.

De Otapan was eindelijk weg en komt hier niet meer terug, zei wethouder Asscher. De reis van het asbestschip konden we dagelijks op tv volgen. Op de Tt Vasumweg weet men inmiddels wat 'niet meer terugkeren' betekent. Als we het dus over damagecontrol hebben, haalt dit College een onvoldoende. Het was een haperende start. Met één onvoldoende ga je wel over. Maar dat betekent wel dat er op andere punten bovengemiddeld moet worden gescoord. Een roodgroen College, eindelijk een kans voor links beleid.

Laat ik een positieve opmerking maken. Met de komst van dit College zijn wel wat veranderingen waar te nemen. Het College zelf stelt zich meer toegankelijk op dan we tot nu toe gewend waren. Opener ook. Ook de stad heeft veranderingen ondergaan. De schok die door Amsterdam ging door de moord op Theo van Gogh heeft veel mensen aan het denken gezet. Het lijkt erop dat er meer toenadering wordt gezocht, dat er meer met elkaar gepraat wordt. Dat is een goede ontwikkeling. Het besef lijkt te groeien dat problemen gezamenlijk moeten worden aangepakt. De harde taal van mensen als Wilders

of Verdonk wordt in deze stad niet geaccepteerd. En dat is maar goed ook. Die trom is volgens de SP al veel te vaak geroerd en zorgde vooral voor zeer valse muziek. Wanneer dit College erin slaagt om uit te stralen dat alle Amsterdammers ertoe doen, is het in onze ogen geslaagd.

De SP staat ook positief tegenover de compensatie van landelijke bezuinigingen op het gebied van armoede en bij de Wmo. En er gaat meer geld naar groen. Maar de SP vraagt zich af: is dit alles?

Ik wil met u de verschillende resultaatgebieden langs gaan.

Werk en inkomen: de SP vindt het heel goed dat dit College de rijksbezuinigingen wegpoetst. Dat deed het vorige College echter ook al. Dat is dus geen nieuws. Wij vragen ons vooral af of alle Amsterdammers er wel toe doen bij wethouder Aboutaleb. De huisbezoeken deed hij af met: het mag van de rechter. De locatiebezoeken bij dak- en thuislozen werden zo ijverig uitgevoerd dat het wel leek of de controleurs op stukloon gezet waren. Dat de aanpak die door deze wethouder zo wordt gepropageerd ook een neveneffect heeft, lijkt hem niet te deren. Soms vraag ik mij wel eens af: wat vindt deze wethouder nu van mensen die in een uitkering zitten? Vindt hij ze lui en werkschuw? Vindt hij ze allemaal potentiële fraudeurs? Irriteren ze hem? Soms lijkt het erop dat er in deze wethouder stiekem een VVD'er schuilt.

En dan het gedoe met de cijfers. We krijgen ze voortdurend, maar het zijn er zoveel dat ze camoufleren wat er werkelijk gebeurt. Hoe staat het er nu voor bij de Dienst Werk en Inkomen? Hoe zit het met de re-integratietrajecten? Hoeveel is er nu bespaard op de uitkeringen? Een halfjaar geleden bespaarde de dienst nog 45 miljoen euro en nu staan we in de min. Werkt die dienst wel? Of zijn er weer kolommen verwisseld?

In de verkiezingstijd waren de voedselbanken onderwerp nummer 1. Nu lijken ze geparkeerd in een donker hoekje. De SP vindt dat die voedselbanken zo snel mogelijk overbodig moeten zijn. Wij zullen daartoe een motie indienen. Dat doen we niet vandaag, maar in de commissie. Dat geldt ook voor andere moties die wij nog aankondigen. Voor die motie verwachten wij de steun van de PvdA, zeker na de uitspraken op het congres.

Uit de Armoedemonitor blijkt dat sommige groepen het harder voor de kiezen krijgen dan andere. De SP zou het goed vinden om te kijken of het mogelijk is om de schoolboeken nu al gratis te maken. U kunt daarvoor van ons een motie verwachten. Ook zullen wij een motie indienen die vraagt om meer helderheid rond de re-integratietrajecten. Wij komen er niet meer uit.

Stedelijke ontwikkeling. Ook hier eerst een aantal positieve ontwikkelingen. Eindelijk is de positie van de huurders verstevigd en ook de kantorenloods en andere kantoorbouwmaatregelen verdienen goedkeuring. Toch is het wonderlijk dat die kantorenloods niet geldt voor de Zuidas. Je kunt je afvragen of daar niet ook meer woningen gerealiseerd kunnen worden. De echte proeve van bekwaamheid is natuurlijk de uitkomst van de onderhandelingen met de corporaties. Die lopen allemaal nog en daar kunnen we dus nog niet veel over zeggen. De uitkomst daarvan is nog steeds onzeker en cruciaal voor de rest van de plannen. De gekozen lijn juichen we in ieder geval toe.

Zorg. Vanaf 1 januari 2006 start de Wmo, waardoor de gemeente ook de thuiszorg moet regelen en betalen. Voorlopig is dat een strop, want het Rijk geeft te weinig geld. De SP steunt de wethouder van harte in de gesprekken met het Rijk om alsnog over de brug te komen en steunt het ook dat Amsterdam dat voorlopig bijplust. Er zit alleen een enorm risico in. Wat nu als het Rijk dit vertikt? Blijft het College dan bijplussen? Ik lees in de stukken echter ook dat dit College daar al over heeft nagedacht. Het College vraagt zich kennelijk af of het een openeinderegeling moet hanteren, en dus blijven betalen, of iets anders moet bedenken. Dan komen we in de problemen. Dan komt

namelijk de mogelijkheid van een eigen bijdrage om de hoek kijken. Of meer mantelzorg; dat kost ook niets. De pot met geld kan leeg zijn. Wij vinden dat een enorm risico en wij zouden het erg slecht vinden als daar geen goede oplossing voor komt. Anders zal het betekenen dat de Amsterdammer die zorg vraagt als het geld op is gewoon pech heeft. Ook de aanbesteding van de thuiszorg is voor de SP een punt van zorg. Wij pleiten ervoor om in de aanbestedingseisen op te nemen dat het personeel betaald zal worden volgens de cao Thuiszorg. Dat kost trouwens wel een paar centen. En dat er een verplichting bestaat om personeel over te nemen. U weet dat daar kortgeleden acties voor gevoerd zijn.

Verkeer. Wonderwel past hier een positief verhaal bij. Eindelijk wordt de troep uit vorige periodes opgeruimd. Eindelijk orde op zaken bij de Noord/Zuidlijn. Maar dan nog blijft het de vraag of dat een werkelijke oplossing biedt. Wij vinden het nog doodeng. Vijftig jaar lang betalen is in financiële termen niet ongebruikelijk, maar het blijft geld van de Amsterdammers en het kan niet uitgegeven worden aan andere dingen.

Veiligheid. Hier is de SP helemaal niet gelukkig mee. Kortgeleden werden we geconfronteerd met de prestatieafspraken over het oppakken van illegalen. Daar moet een stad als Amsterdam helemaal niet aan mee willen werken. En zich er zeker niet voor willen laten betalen. Wij vonden dat echt ernstig. Een ander discussiepunt is het tekort aan agenten. Wij hebben het daar al uitgebreid over gehad, maar ik wil het toch noemen. Wij vragen ons af waarom niet gewoon gezegd wordt dat er te weinig agenten zijn. Gediplomeerde agenten met alle bevoegdheden. En waarom wordt er geen helderheid verschaft over het weglekken van Amsterdamse agenten naar Flevoland omdat daar meer betaald wordt? Of naar de landelijke politie of naar de terrorismebestrijding? De Amsterdammer ziet de Politie maar al te vaak niet komen. Ondertussen wordt wel gekozen voor uitbreiding van het cameratoezicht. Iedereen weet dat camera's alleen effect hebben als er voldoende personeel beschikbaar is. Personeel om mee te kijken of om erop af te gaan als er iets gezien wordt. En dat personeel is er nu juist niet. Dan hang je die camera's in feite voor niets op. Wij vinden dat erg jammer, want in de begroting wordt er een heleboel geld voor uitgetrokken.

Door wijzigingen in het rijksbeleid dreigt voor asielzoekers die net meerderjarig zijn geworden de illegaliteit, prostitutie of criminaliteit. Het gaat niet om veel mensen, maar het is wel belangrijk. Wij kunnen dat probleem aanpakken door de methode van de Utrechtse wethouder Spekman over te nemen. Die is overigens van de PvdA. In Utrecht worden deze jongeren opgevangen en begeleid en dat is enorm succesvol. Er kunnen 25% meer mensen op een goede manier mee geholpen worden. Wij zullen daar een motie voor indienen.

We wonen in een fantastische stad. De SP gunt deze stad dat er geen armoede heerst, dat iedereen er een geschikte woning heeft, dat iedereen er werk heeft, dat alle kinderen op school een passend diploma halen. Dat alle ouderen zonder piekeren hun oude dag kunnen doorbrengen, met de zorg die eventueel nodig is. Dat iedereen er volwaardig meetelt. Dat de culturele wereld er in al haar verschijningen bloeit. Dat de winkeliers er niet hoeven te sappelen en dat het openbaar vervoer er vaak en overal rijdt. Dat de parken daar tot de laatste grasspriet gekoesterd worden, dat er geen vuilnis op straat rondzwerft. Dat haar monumenten vol eerbied behandeld worden. Dat er geen misdaad is. En dat er een fantastisch, bevlogen College klaarstaat om het nóg beter te doen.

Voorlopig zien we de marktwerking in de zorg op ons af komen, zien we een overijverige wethouder achter uitkeringstrekkers aan zitten, zien we het aantal schoolverlaters nog niet afnemen, is het probleem van de zwarte en witte scholen een

probleem van de scholen zelf en niet van het College, wordt bij Amsterdam Topstad de nadruk gelegd op de bedrijven en minder op de werkenden en ziet dit College nog steeds geen kans om de toeristenbelasting te verhogen. Wij vragen ons bij deze begroting dan ook af: is dit alles of komt het roodgroene effect nog?

Applaus.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Ivens.

De heer **IVENS**: Bij de presentatie van de begroting kregen we de kop voorgeschoteld: Geld voor kwaliteit en kansen. Tja, daar is weinig tegenin te brengen. Dat is precies wat de SP wil. De vraag is natuurlijk wel welke kwaliteit bedoeld wordt, welke kansen gegrepen worden en ten koste waarvan dit gaat. In elk geval was daarvoor al duidelijk geworden dat de financiële schande van de stad voortduurt. Bouwers vragen meer geld en de gemeente heeft in haar wijsheid besloten om toekomstige generaties aan de Noord/Zuidlijn mee te laten betalen. Vijftig jaar lang 1,9 miljoen euro uitkeren zodat de bouwers nog meer van de Noord/Zuidlijn kunnen profiteren. Degenen die de lijn zo graag wilden, kijken vanaf de zijlijn toe. Met deze 1,9 miljoen euro heeft de SP geen vrede. Het is een zeer vreemd bedrag. Gaan we voortaan alle investeringen in infrastructuur in vijftig jaar afschrijven? Beschouwt het College dit niet als precedent? We zullen hier in de commissie met een motie over komen. Het College legt zich vast op veel prestaties. Wordt de Amsterdammer daadwerkelijk meer gelukkig als al deze prestaties bereikt worden? Waarom zou de ontwikkeling van het klantenbestand met een re-integratiedoelstelling afhankelijk gemaakt worden van het landelijk gemiddelde? En waarom een afname met vijfhonderd klanten? Waarom niet vierhonderd of zeshonderd? En waarom precies 232.420.000 euro om mensen aan een baan te helpen? Wat is er in 2007 het belangrijkste? Deze uitgave of het doel van deze prestatie-indicator? Als er een spanningsveld ontstaat, vragen wij ons af wat het College gaat doen. Waar sturen we op? Waar kiezen we voor? Bij de klachten en bezwaarschriften op het gebied van de zorg is er juist voor gekozen om geen landelijk gemiddelde of percentage te nemen maar een absoluut aantal, zonder een verbeteringsdoel. Waarom is hier geen vooruitgang voor ogen? Bij de bouw van nieuwe woningen wordt het iets meer wazig. Hier staat alleen een doel voor de komende vier jaar maar geen doel per jaar. En al helemaal geen doel voor wat er jaarlijks daadwerkelijk gerealiseerd gaat worden. Waarom zijn er zoveel prestatie-indicatoren en verschillen ze telkens zo van elkaar qua vorm?

Ik wil hier graag de voorbeelden nog eens naar voren halen die Marcel Wiegman in een stuk aanhaalde. Hij schreef een stuk over Lodewijk Asschers nietszeggende cijfertjes. Hij stelt een aantal in mijn ogen terechte vragen. Leven we echt prettiger als er 55 boefjes minder op straat lopen? En wat gebeurt er als de overgebleven 560 vaker en harder om zich heen slaan? Wordt de wereld er echt beter op als 5% van de Marokkanen zich minder gediscrimineerd voelt? Wat nu als ze er gewoon wat meer aan gewend zijn geraakt? En 83 buitenlandse bedrijven erbij is prachtig, maar het is minder prachtig als zich straks aan de stadspoorten 83 Trafigura's melden om hun gif hierheen te brengen. Om Amsterdam nog inzichtelijker te maken, lijkt het mij een goed idee om alle Amsterdammers te categoriseren en te rangschikken. Als we elke Amsterdammer een nummer geven, kunnen we dat gemakkelijk bijhouden. Met een zescijferig nummer voor iedereen zijn we er al. Handig, zo'n nummertje. Ook bij identificatie en verkiezingen. Ziet het College dat idee misschien zitten? De SP ziet dat in ieder geval niet zitten. De SP vindt namelijk dat het College doorslaat bij het sturen op prestatie-indicatoren. We moeten

Amsterdam een prettige stad maken, niet allerlei facetten van de stad. De NS stuurt ook op prestatie-indicatoren. Toch is er veel ontevredenheid. Sterker nog: als de prestatie-indicator 'uitval van treinen' gehaald gaat worden maar de vertraging van de treinen niet, dan vallen opeens vertraagde treinen uit. Daar wordt geen reiziger gelukkiger van. De NS haalt echter de prestatie-indicator. Prestatie-indicatoren tonen niet dat je een product als geheel beter maakt. Wij rekenen een College graag af, maar wel op het gehele beleid en niet op allerlei afzonderlijke facetten. Daarbij wil ik de parallel met Balkenende trekken die ook telkens zei dat zijn kabinet prima presteerde en dat alles goed ging. Toch was zijn kabinet zeer impopulair. Wat zou dit College doen als het in een dergelijke situatie belandt? Erg impopulair maar goed presterend op prestatie-indicatoren. Ofwel: bepalen de prestatie-indicatoren het succes van het beleid, of het geluk van de mensen?

(Mevr. **VAN DER GARDE**: Volgens mij is het erg handig dat de Raad het College kan controleren op een aantal zaken die het belooft te gaan doen. Wij noemen dat prestatie-indicatoren. U zegt er steeds bij dat dat met geluk te maken zou hebben en dat dat het enige zou zijn waarop we het College kunnen controleren. Dat is natuurlijk niet het geval. Het is voor ons een hulpmiddel om te kijken of het beleid van het College daadwerkelijk wordt uitgevoerd. Er is meer. Niet alles wordt gevat in prestatie-indicatoren. Zegt u nu dat we die beter kunnen afschaffen? Of beschouwt u ze ook als hulpmiddel?

Het lijkt er in ieder geval heel erg op dat prestatie-indicatoren een doel op zich worden in plaats van een middel. Daar moeten we op letten. Het gaat erom wat we willen bereiken. We willen iets voor de Amsterdammers betekenen. Ik zeg niet dat elke prestatie-indicator per se gehaald moet worden en dat we er dan per definitie beter op zijn geworden.

(Mevr. **HOOPERWERF**: Het is jammer, mijnheer Ivens, dat u vanochtend niet bij de presentatie van het rapport van de Rekenkamer was. Mevrouw Van der Garde en ik waren daar wel. De Rekenkamer heeft nog eens goed naar de prestatie-indicatoren gekeken en heeft er liever meer dan minder. Ik wil er bovendien nogmaals op wijzen dat wij als Raad een motie hebben gesteund waarin het College om prestatie-indicatoren werd gevraagd. Uw opvatting verbaast me daarom een beetje.)

Dat is juist. Als je prestatie-indicatoren hebt, dan moeten ze goed en meetbaar zijn. Volgens de Rekenkamer is er nog heel wat op de prestatie-indicatoren aan te merken. Daarnaast wil ik er wel even op wijzen dat de Rekenkamer natuurlijk een andere invalshoek heeft dan de politieke invalshoek dit wij moeten hebben. Wij moeten een politiek oordeel vellen. Bovendien steunde de SP de motie die u noemde niet. Ik weet dat de Raad die motie heeft aangenomen en dat wij ermee moeten werken, maar wij waren het daar indertijd niet mee eens.

(Mevr. **HOOPERWERF**: Ik heb eerder gehoord dat u liever kijkt naar het algemene beleid van dit College. Gaat u dat dan meten door op websites opvattingen van mensen te turven? Hoe ziet u dat voor u?)

Wij beginnen inderdaad met de website www.wegmetdedeelraden.nl om eens in de gaten te houden hoe de Amsterdammers daarover denken. Dat hoort erbij. Wij zijn het er natuurlijk allemaal over eens: wij moeten niet alleen maar hier vragen hoe het gaat en onderzoekje na onderzoekje doen. Wij moeten ons vaak genoeg in Amsterdam begeven. Dan komen we er wel achter hoe Amsterdammers over dingen denken. Onderzoeken onder Amsterdammers horen daar wel degelijk bij.

(Wethouder **ASSCHER**: Uw fractievoorzitter, mevrouw Alberts, heeft het

College bij het debat over het programmakkoord opgeroepen om dat te vertalen in afrekenbare doelstellingen. In die geest hebben we daar ook aan gewerkt. Volgens de Rekenkamer kan dat beter. Dat denk ik ook. Zo gaat dat met dingen die je ontwikkelt. Uw betoog lijkt erop te wijzen dat u er weer vanaf wilt. Als dat niet zo is, dan hoop ik dat u concretere aanbevelingen voor verbeteringen hebt.)

Mij lijkt dat we nog wel uitgebreid op concrete aanbevelingen zullen terugkomen. Mevrouw Alberts heeft gezegd dat we duidelijke doelen moeten stellen. Nu praten we over heel veel facetten, middelen om een doel te bereiken. Middelen die misschien voor een deel afrekenbaar zijn, volgens de Rekenkamer voor een groot deel ook niet, maar waarvan we uiteindelijk niet weten of we daadwerkelijk het doel bereiken. Wij willen het College op de doelen beoordelen. Er kunnen dus veel minder prestatie-indicatoren zijn, maar die moeten veel meer betrekking hebben op de begrote prestaties, wat er daadwerkelijk gepresteerd wordt. Ik denk dat we hier in de commissie nog uitgebreid op terug zullen komen.

Als we toch naar de cijfers kijken, dan zegt de programmabegroting al veel. Dit roodgroene College gaat minder geld aan werk, inkomen, onderwijs en educatie uitgeven. Dat is verrassend. Ondertussen krijgen milieu en zorg wel extra geld om achterstanden weg te werken en om de Wmo uit te voeren. Ik snap alleen niet zo goed waarom dit College wel het begrotingsoverschot wil verkleinen maar dat niet zo zeer ten gunste laat komen aan werk en jeugd. Dan heb ik het alleen nog maar over de cijfers. Hoe verklaart de partij van werk, werk, werk en kinderen eerst dit? Veel bedragen lijken hapsnap gekozen te zijn. 100.000 euro voor een Chinadesk met elk jaar minimaal een bezoek aan China. Waar komt dat bedrag vandaan? En waar staat hoe we dit bedrag terugverdienen? Ik neem aan dat we voor een bepaald doel naar China gaan. Waarom eerst een bedrag vaststellen en dan pas kijken wat voor een bezoek we aan China gaan brengen? Volgens mij is dat de omgekeerde wereld. Het Projectbureau Zuidas krijgt in 2007 bijna 11 miljoen euro. Veel geld voor een project dat zichzelf toch moet bedruipen. Hiervan komt 1,6 miljoen euro uit de algemene middelen. Waarom is dit nodig? En kunnen we met dit geld uit de algemene middelen niet veel betere dingen doen?

(Mevr. **VAN DER GARDE:** Ik hoor u spreken over een begrotingsoverschot. Misschien hebben wij een ander boek gelezen; waar hebt u gezien dat er een begrotingsoverschot is?)

Ik constateer dat we dit jaar bij de programmabegroting uiteindelijk meer geld aan de reserves toevoegen dan onttrekken. Daaruit maak ik op dat we weer gaan reserveren. En daaruit maak ik op dat er wel degelijk geld is. Ik wil erop wijzen dat ik hier alleen pagina 117 van de programmabegroting noem omdat die voor mij heel duidelijk maakt dat er keuzes gemaakt worden die enigszins anders lijken te zijn dan wat er in het persbericht staat. Daarin staat dat er juist aandacht is voor educatie, kinderen en werk. Daar wil ik graag verduidelijking van de wethouder over.

Ik wil het ook nog even hebben over de toeristenbelasting. Die stijgt niet met de inflatie, terwijl andere belastingen dat wel doen. Waarom is dat bij de toeristenbelasting niet het geval? Het argument dat deze belastingen niet kunnen stijgen, snijdt geen hout, zo blijkt uit een recent onderzoek van het Algemeen Dagblad. Bij 31 van de 125 onderzochte bedrijven werden afwijkende bedragen voor de toeristenbelasting in rekening gebracht. Is het College van plan om dit ook in Amsterdam te onderzoeken? En is het bereid om het voorbeeld van de gemeente Bergen te volgen om gedupeerden op te roepen de te hoge toeristenheffingen bij de gemeente te melden? Als blijkt dat een hogere toeristenbelasting kennelijk mogelijk is, is het College dan bereid om die belasting dan

ook daadwerkelijk te verhogen zodat dit ten gunste van de gemeente komt?

(De heer **VERWEIJ**: Is het de heer Ivens bekend dat Amsterdam de hoogste toeristenbelasting van Nederland heeft?)

Dat is mij bekend. Daarom vraag ik ook om in kaart te brengen of de belastingen die berekend worden nog hoger zijn dan de toeristenbelasting die hier al geheven wordt.

(De heer **VERWEIJ**: Bent u dan ook bereid om voorstellen te doen de toeristenbelasting te verlagen als blijkt dat die hoger dan gemiddeld is?)

Als er hogere bedragen in rekening worden gebracht, dan is het argument dat we steeds horen, namelijk: die belasting kan niet verhoogd worden, geen valide argument. Als argument wordt gebruikt: we verhogen de toeristenbelasting niet want dat schrikt toeristen af. Als in de praktijk de ondernemers in de toeristische sector hogere bedragen in rekening brengen, dan hebben we een heel ander verhaal. Dan snijdt dat argument geen hout meer. Als er toeristenbelasting in rekening wordt gebracht, dan moet dat ook bij de gemeente terecht komen en niet ergens aan de strijkstok blijven hangen.

(De heer **VERWEIJ**: Ik maak hier ernstig bezwaar tegen. U suggereert nu dat ondernemers die namens de overheid toeristenbelasting moeten heffen dat geld in eigen zak steken. Ik daag u uit om te onderzoeken hoe dat in de praktijk werkt. De ondernemer is namelijk verplicht om direct afdracht te doen en er blijft niets aan de strijkstok hangen. Als u bewijzen van het tegendeel hebt, dan daag ik u uit.)

Dan ben ik blij dat we hier medestander nummer 1 hebben. Mijn tweede motie vraagt om een onderzoek hiernaar. Het Algemeen Dagblad concludeert dat dit landelijk gebeurt. Cijfers uit een onderzoek van het Algemeen Dagblad wijzen uit dat dit gebeurt. Het is een landelijke tendens. Ik begrijp dat de VVD mijn voorstel steunt. Ik ga in de commissie een motie indienen met het voorstel om dit in Amsterdam te gaan onderzoeken.

Amsterdam is een rijke stad en eigenlijk worden we steeds rijker, hetzij in infrastructuur, hetzij in geld. We hebben steeds meer en het gaat hartstikke goed met de stad. Het vermogen neemt toe door een verdere vergroting van de reserves. We hebben een enorm vermogen door het bezit van aandelen. Ik heb niets tegen vermogen, maar ik vind dat we daar ook wel enigszins gebruik van mogen maken. Als er veel bezit is, zijn meer uitgaven te rechtvaardigen. Volgens mij zijn uitgaven mogelijk zonder te potverteren. Kinderen die in armoede opgroeien, vormen een politieke keuze, niet zozeer een financiële. Met deze begroting kiest het College van Partij van de Arbeid en GroenLinks eerder voor een verdere vermogensopbouw dan voor een drastische aanpak van de problemen in de stad. Gelukkig zie ik de wethouder al 'nee' schudden dus dat doet mij deugd. De SP wil graag een ambitieus College dat echt de problemen aanpakt. Het beleid van dit College wijkt niet wezenlijk af van het beleid van de vorige colleges. Voor echte, politieke veranderingen voor de Amsterdammers is duidelijk de SP nodig om er een links College van te maken. De financiële positie van de stad toont aan dat verstandige investeringen te rechtvaardigen zijn. Daar is alleen nog de politieke moed voor nodig. Al met al vind ik het geen gekke begroting voor een College, maar het ontgaat me helaas dat er een nieuw College is aangetreden. Laten we de laatste puntjes nog op de i zetten.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Limmen.

De heer **LIMMEN**: Vandaag zijn de eerste Algemene Beschouwingen van deze nieuwe bestuursperiode. De linkse lente waar de SP ook al een aantal dingen over heeft gezegd, duurt nu ongeveer een halfjaar. Het CDA heeft besloten strategisch om te gaan

met deze Algemene Beschouwingen. Toen we nadachten over hoe we dit zouden aanpakken, hebben we besloten om te kiezen voor radicale oplossingen voor problemen. Wat was het probleem? U weet dat ik tot voor kort hier naast de inmiddels waarnemend burgemeester van Zandvoort zat. Zij is intussen vertrokken als raadslid. Daarmee verdween de helft van onze fractie in de hoofdstad. Dat leverde een continuïteitsprobleem op. Wij willen dit toch op een goede manier aanpakken. Ik heb daarom mijn collega Lex van Drooge gevraagd om straks de Financiële Beschouwingen voor zijn rekening te nemen. Hij heeft zich daartoe bereid verklaard. Alleen voor moed valt al wat te zeggen.

Het CDA zal dit College de komende jaren op een aantal zaken op de voet volgen. Sommigen in deze Raad noemen dat linkse thema's. Wij noemen het sociale thema's. Ik doel op de armoedebestrijding. Veel Amsterdammers leven in armoede. Dat is een groot probleem in onze stad. Uit onderzoek van vooral de Armoedemonitor blijkt dat armoede in toenemende mate ook etnisch bepaald dreigt te worden. Zo doemt het schrikbeeld van een allochtone onderklasse voor ons op. Dat is een groot probleem.

In het programmakkoord staat daarover: "We willen de langdurige armoede van gezinnen doorbreken." De PvdA is de verkiezingen ingegaan met de belofte dat de situatie van de 40.000 kinderen die in Amsterdam structureel in armoede leven, binnen een jaar 'daadwerkelijk verbetert'. Daar kunnen wij het natuurlijk alleen maar volledig mee eens zijn. Daarbij hebt u absoluut de steun van het CDA. We moeten ons alleen heel goed realiseren dat dit niet alleen een enorm groot probleem is maar ook een structureel probleem. We moeten niet denken dat we binnen een of twee jaar oplossingen vinden die dat probleem totaal laten verdwijnen. We kunnen alleen kijken naar wat we als gemeente kunnen doen. Volgens ons kunnen we daarbij doorgaan op de ingeslagen weg met behulp van de Wet werk en bijstand. Ik denk dat wethouder Aboutaleb daar in het verleden op een uitstekende manier vorm aan heeft gegeven.

Wij ondersteunen ook andere maatregelen die het College neemt: 16 miljoen euro extra voor armoedebeleid en de pilot die wordt voorgesteld voor schuldhulpverlening voor jongeren.

Wij hebben goed geluisterd naar de bijdragen van mevrouw Van der Garde van de Partij van de Arbeid. Vooral toen ze het had over de voedselbanken. Zoals u weet, hebben wij met uw steun een motie aangenomen over de voedselbanken. Mevrouw Van der Garde zegt: "Mensen die in de rij staan voor de voedselbank moeten niet hoeven wachten op schuldhulpverlening." Daar ben ik het volkomen mee eens, maar volgens mij wordt dit allemaal al gedekt door de motie die wij hebben aangenomen. Voor de goede orde heb ik die er nog even bij genomen. Het besluit dat wij hebben genomen luidt dat het College binnen een jaar alle mensen die in de rij staan voor een voedselbank een persoonsgericht aanbod voor begeleiding geeft. Daaronder valt in elk geval gebruikmaking van gemeentelijke voorzieningen zoals bijzondere bijstand en schuldhulpverlening. Ik zie dan ook niet zo goed de meerwaarde van wat u voorstelt.

(Mevr. **VAN DER GARDE**: Volgens mij leest u de motie-Van der Garde-Asscher van ongeveer een jaar geleden voor, uit november 2005. In het jaarplan 2007 staat dat dat in voorbereiding is. Dat betekent dat iets wat een jaar geleden hier is aangenomen nog steeds in voorbereiding is. En dat baart mij zorgen.)

Ik had in elk geval het idee dat we dat al hadden afgesproken, maar als u daar andere ideeën over hebt, dan moeten we daar nog maar eens preciezer naar kijken.

(Mevr. **VAN DER GARDE**: U hebt helemaal gelijk. Vorig jaar hebben wij bij de begroting een voorstel gedaan. Dat is aangenomen. Bij het programmakkoord hebt u weer een voorstel gedaan. Dat is ook

aangenomen. Alleen: het College zegt dat dit al een jaar in voorbereiding is.)

Het rolde een tijdje, maar het kwartje is gevallen. We kunnen weer verder. Genoeg over de voedselbanken.

De uitvoering van wettelijke sociale regelingen. Een van de zorgpunten van het CDA is het functioneren van de Dienst Werk en Inkomen. Daar is laatst in de Commissie voor Werk en Inkomen, Sociale Infrastructuur, Educatie, Jeugdzaken, Diversiteit en Grotestedenbeleid weer uitvoerig over gesproken. Daar komt volgens ons een zorgelijk beeld uit naar voren. Het aantal klachten over de Dienst Werk en Inkomen is dit jaar met 60% gestegen. Mensen hebben het gevoel dat ze van het kastje naar de muur worden gestuurd. Dat zou voor ieder College, en zeker voor een links College, een belangrijk punt van aandacht moeten zijn. Ik zeg ook niet dat dit niet zo is. De vraag is natuurlijk wel: komt er nu licht aan de horizon, mijnheer Aboutaleb? U beheert al enige tijd deze portefeuille en wij willen u vragen om uw verwachtingen over het functioneren van de Dienst Werk en Inkomen uit te spreken. Voor veel Amsterdammers is dat een belangrijke zaak, vooral als zij in de hoek zitten waar de klappen vallen.

Wij hebben zorgen over een aantal zaken. Dat klinkt misschien een beetje negatief, maar er zijn natuurlijk ook positieve zaken. Dat zal u misschien verheugen, maar dat is daadwerkelijk het geval. Ik doel vooral op het optreden van een van de raadsleden van de Partij van de Arbeid. Het overkomt je soms dat je als CDA'er denkt: verrek, dat is onze tekst. Ik doel op mevrouw Schaapman van de Partij van de Arbeid. Voor mij is zij bij uitstek het voorbeeld van een volksvertegenwoordiger die zich het lot van medemensen aantrekt en probeert daar wat aan te doen. Ik vind dat echt heel bijzonder. Haar morele appel aan mannen die prostituees bezoeken, vind ik inspirerend. Ik ben het volkomen met haar eens dat prostitutie weliswaar legaal is maar daarmee nog niet normaal is. U hebt dat op een heel goede manier op de kaart gezet en ik wil u daar echt complimenten voor maken. Ik hoop dat u genoeg voorkeurstemmen krijgt, van overtuigde PvdA-stemmers natuurlijk, om uw werk ook in Den Haag voort te kunnen zetten.

(Mevr. **VAN DER GARDE**: Het valt me op dat er vandaag allerlei leden van de Partij van de Arbeid naar Den Haag worden gestuurd.)

Daarbij gaf ik nog wel snedig aan dat het voor mij alleen maar gaat om mensen die toch al op de Partij van de Arbeid wilden stemmen. Daarmee heb heel handig die klip omzeild.

Een ander punt is de morele agenda. Die inspireert ons als CDA'ers. Wij hebben zorgen over de manier waarop de huidige beeldcultuur in Nederland jongeren beïnvloed. Ik doel daarbij specifiek op zenders als TMF en MTV en de clips die daarop vertoond worden. Vooral de manier waarop in die clips met vrouwen wordt omgegaan. MTV komt in Amsterdam-Noord. Ik wil de wethouder voor Economische Zaken vragen om met het bedrijf te gaan praten over deze kwestie. U kunt altijd kijken wat daar uitkomt. Wij willen geen zaken verbieden of wat dan ook. Je kunt daar echter wel een gesprek over aangaan.

(De heer **MANUEL**: Wat wordt dan precies de inzet van dat gesprek, mijnheer Limmen? U zegt dat u niets wilt verbieden, maar u wilt kennelijk wel dat de wethouder daar iets aan gaat doen. Wat moet de intentie van de wethouder dan zijn?)

Een moreel appel, geheel in de lijn van het CDA. Daar gaan praten. Ik zou wel eens willen weten hoe een dergelijk gesprek verloopt als door het Amsterdamse stadsbestuur wordt gevraagd wat de visie van MTV is op de clips die daar vertoond worden, in het licht van de problematiek die ik zojuist heb omschreven. Ik wil dat wel eens

weten. Ik vind het trouwens ook interessant om te weten wat de wethouder daarvan vindt en of hij daar voor zichzelf een rol in ziet. Zo niet, dan kunnen we daar een debat over hebben. Als je ziet wat er op dat soort zenders vertoond wordt, dan maak ik mij daar echt zorgen over. Dat bedrijf vestigt zich in Amsterdam. Ik vind dat de wethouder daarmee aan de slag kan.

Een ander ernstig probleem, waar ook een aantal keren door het College aandacht voor is gevaagd, is het hoge percentage jongeren dat zonder diploma voortijdig de school verlaat. In de leeftijd van 17 tot 23 jaar gaat het in Amsterdam om maar liefst 20%. Wij steunen het College in de ambitie om dit percentage terug te brengen. Mijnheer Aboutaleb, hebt u het idee dat u dat gaat redden? En zo niet, hebt u extra geld nodig? Als u extra geld nodig mocht hebben, laat ons dat weten. Het CDA zal proberen in de vorm van een motie met u mee te denken.

Een ander Amsterdams probleem op onderwijsgebied waar ik aandacht voor vraag, is de deelname aan de Cito-toets. Bijna een kwart van de Amsterdamse kinderen doet niet mee aan de Cito-toets. Dat is 5% hoger dan Rotterdam. Zolang dat het geval is, is iedere conclusie over een verbetering van de Amsterdamse Cito-scores op drijfzand gebaseerd. Dit is een Amsterdams probleem dat we zelf zullen moeten oplossen. Wij hopen op verbetering en het zou interessant zijn als de wethouder daar iets over kan zeggen.

Als CDA zijn wij trots op een aantal zaken dat in de vorige collegeperiode bereikt is. Soms zijn wij daar misschien iets te bescheiden in. Die gedachte drong zich aan mij op toen uw landelijke lijsttrekker, mevrouw Sargentini, liet weten dat zij trotser was op het actieplan Luchtkwaliteit dan wij hier in Amsterdam. Dat is absoluut niet het geval. Wij hebben daar aantoonbaar iets aan gedaan. Wij vinden het hartstikke goed dat dat nu in Amsterdam wordt geïmplementeerd. Mevrouw Sargentini, gelieve mevrouw Halsema van mijn woorden op de hoogte te stellen om misverstanden te voorkomen.

Een ander punt waar ik iets over wil zeggen heeft te maken met Wij Amsterdammers. Toen wij destijds in de Gemeenteraad spraken over Wij Amsterdammers II hebben wij gezegd dat het CDA een heleboel punten daarin kon ondersteunen. Sterker nog: wij hebben ermee ingestemd. Wij hebben dat echter gedaan na een korte discussie waarin wij u hebben gevraagd om de vinger aan de pols te houden bij het tweerichtingsverkeer op de brug tussen culturen zoals wij dat toen hebben genoemd. U herinnert zich dat nog wel, Burgemeester. Wij vinden het een probleem dat autochtone Amsterdammers, hoe je die ook wilt definiëren, niet-moslims, weinig weten over de islam. Daarom is het goed dat er een ramadanfestival is. Daarom is het goed dat er een heleboel activiteiten op dit moment plaatsvinden in het kader van Wij Amsterdammers. Wij denken echter dat het andersom vaak niet veel beter is. Daarom denken wij dat het ook goed zou zijn als er een chanukafestival komt of een kerstfestival. Op die manier kan er gezorgd worden voor tweerichtingsverkeer. Op deze suggestie willen wij graag een reactie van de Burgemeester hebben.

(Mevr. **VAN DER GARDE**: Ik heb begrepen dat in de begroting gevraagd wordt om 5,5 miljoen euro uit te geven. Daar staat nog niet bij waar dat bedrag aan wordt uitgegeven.)

Nee, dat weet ik.

(Mevr. **VAN DER GARDE**: Een van mijn vragen aan het College bij de behandeling in de commissie zal zijn dat ik voor het begin van 2007 wil zien waar dat geld aan wordt uitgegeven. Ik denk dat die discussie later plaats moet vinden.)

Dat begrijp ik, maar ik zou het wel mooi vinden om hier een principiële uitspraak

over te krijgen van het College. Dan weet je welke kant het op gaat.

(Mevr. **SARGENTINI**: Mijnheer Limmen, over Chanuka kan ik niet oordelen. Maar hoeveel festival wilt u over kerst?)

Ik wil graag een evenredige afspiegeling van alle verschillende culturen en religies die we hier in de stad hebben.

(Mevr. **SARGENTINI**: Dan kunnen we met kerst wel een beetje dimmen.)

Zo ziet u dat, maar zo zie ik dat helemaal niet. Het gaat mij niet om de kwantiteit. Ik vind dat je de dialoog tussen de culturen en tussen de religies moet stimuleren. Je moet dat niet doen vanuit één godsdienst. Ik vind dat heel wezenlijk.

(De heer **MANUEL**: Wat wilt u dan? Wilt u meer kerst voor de moslims?)

Die vraag kunt u ook stellen over het ramadanfestival.

(De heer **MANUEL**: Wat wilt u dan?)

Wij willen dat mensen wat meer van elkaar te weten komen. Ik vind het hartstikke goed als niet-moslims meer weten over de islam. Dat zijn zaken waar u mij niet de draak mee hoort steken. Andersom zou ik ook het heel goed vinden als moslims meer weten over atheïsten. Het gaat mij erom dat er een tweerichtingsverkeer is in de richting van andere culturen en andere religies.

(Mevr. **VAN DER GARDE**: Ik begrijp best waar de heer Limmen heen wil en ik wil daar best eens over doorpraten. Wij worden echter overstelpt met informatie over kerst. Als je naar de tv kijkt en ziet hoe de hele stad aangekleed wordt in die dagen, mij dunkt dat andere mensen daar best wat van meepikken.)

Dat zal ongetwijfeld zo zijn. Laat ik het zo zeggen: ik heb het gevoel dat er aan beide kanten een probleem bestaat qua kennis, qua begrip voor de religieuze situatie waarin mensen zich bevinden. Het feit dat je in de hele stad veel merkt van kerst, een heleboel lichtjes ziet, of je ziet een Kerstman hangen in een etalage in de Kalverstraat, dat vind ik nog niet hetzelfde als mensen iets leren over de traditie die wij hier hebben. En ik vind dat dat een kwestie van tweerichtingsverkeer zou moeten zijn.

Over sommige activiteiten uit Wij Amsterdammers zijn we na een keer al niet meer zo enthousiast. Ik denk dat het een groot compliment is voor de welsprekendheid van voormalig VVD-raadslid Rosa van der Wieken dat we in Amsterdam een Amsterdamedag hebben gekregen. De manier waarop zij daarvoor gepleit heeft, was heel erg goed. Als we echter kijken naar hoe het heeft uitgepakt, dan zijn we toch niet zo enthousiast. Daarom willen wij proberen of we in het kader van Wij Amsterdammers het geld dat we daar nu aan uitgeven op een andere manier kunnen besteden. Wij zullen daar ook een motie over indienen. Niet nu, want wij kiezen voor dezelfde systematiek als de Partij van de Arbeid.

Wij willen het College vragen om een notitie over de gezondheidseffecten van softdruggebruik, het gewenste aantal coffeeshops in Amsterdam en de stand van zaken met betrekking tot het uitsterfbeleid van hasjbars. Wij willen namelijk wederom met u praten over het coffeeshopbeleid in Amsterdam. Wij willen op de eerste plaats weten wat het standpunt van het nieuwe College hierover is. We kunnen het debat daarover dan op een goede manier voeren. Dat hoeft niet vandaag; dat hoeft niet morgen. Neem daar uw tijd voor, Burgemeester, maar we willen daar wel over debatteren.

Tot slot. De manier waarop je met je schoonmoeder omgaat veranderen is niet eenvoudig, is nooit leuk, maar soms wel noodzakelijk. Het is heel voorstelbaar dat je daar een klein aanloopje bij nodig hebt. Aan die wijsheid moest ik denken toen ik het actieplan Van Actie Naar Ongeduld van dit College las.

(Mevr. **VAN DER GARDE**: De titel is andersom, mijnheer Limmen.)

Goed, u begrijpt wel waar ik op doel.

(De **BURGEMEESTER**: Uw schoonmoeder.)

Ja, dan raak je allemaal wat van slag. Dit is een hobbel die we samen moeten nemen. Laten we proberen ons allemaal op de bal te concentreren. In dit plan maakt het College een keuze voor meer centralisering in de verhouding tussen centrale stad en stadsdelen. Dat plan kwam voor ons eerlijk gezegd nogal onverwacht. U herinnert zich allemaal ongetwijfeld nog ons commentaar op het programakkoord. Wij zeiden: wij vinden het zo jammer dat het College de verhouding tussen centrale stad en stadsdelen niet op de schop neemt om te kijken of er niet efficiënter gewerkt kan worden. Ik heb niet het idee dat dit bij u nog allemaal vooraan in het geheugen ligt. Als christendemocraten kunnen wij echter niet anders concluderen dan dat het bij het College goed is aangekomen. Het College heeft namelijk geheel in overeenstemming met onze oproep een ambitie op dit terrein geformuleerd. Dat vinden wij hartstikke goed. Daarmee is nog maar weer eens de waarde en het nut van een constructieve christendemocratische oppositie in de Gemeenteraad van onze hoofdstad bewezen.

(De **BURGEMEESTER**: Daar zijn wij het helemaal mee eens.)

Dank u wel.

Wij wensen het College veel succes, vooral op het vlak van het bestuurlijke stelsel. Dat is waarlijk geen eenvoudige opgave. Wij vinden de eerste stap die u op dit terrein zet heel interessant. Daarmee wil ik het stokje overgeven aan mijn collega.

Applaus.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Van Drooge.

De heer **VAN DROOGE**: Als je zoals ik wat langer in Amsterdam woont, dan weet je dat bij het Leidseplein drie opvallende gebouwen staan en stonden die in elke stad of elk dorp thuishoren. Een kerk, een school en een gevangenis, te weten de Vrije Gemeente, het Barlaeus Gymnasium en het gebouw van de gevangenis. Door de Amsterdammers werden deze in die tijd in één adem genoemd: de Vrije Gemeente, de vrijende gemeente en de gebonden gemeente. De Vrije Gemeente is inmiddels een veel lossere gemeente geworden in de cultuurtempel Paradiso. De gevangenis is grotendeels vervangen door nieuwbouw en eveneens een verrijking geworden voor het culturele leven van Amsterdammers. De kenners van onze stad weten dat daar een grote poort staat waar, weliswaar heel hoog, een spreuk in het Latijn staat: homo sapiens non urinat in ventum. Een wijs man plast niet tegen de wind in.

Bij het bestuderen van het jaarplan en de begroting kwam deze spreuk als vanzelfsprekend boven. Het College heeft, getuige het programakkoord en de begroting, een stevige bries ingezet. Moet ik daar nu echt tegenin...?

De begroting 2007 en het jaarplan zijn een cijfermatige vertaling van de voornemens van dit College. Het jaarplan loopt dan ook over van de cijfers. Als nieuw raadslid schrik je daarvan. Ik zou daarbij graag een onderscheid willen maken tussen de cijfers met een euroteken ervoor en de cijfers zonder euroteken ervoor. Aan de getallen met een euroteken wil het CDA het College natuurlijk graag houden. De andere getallen, en ik doel dan met name op de prestatie-indicatoren, zijn volgens mij wat doorgesloten en meer indicatief dan concreet afrekenbare doelstellingen. Het College stelt hier tegenover dat het concreet en afrekenbaar is. Concreet lijkt mij echter wat veel van het goede. Dat wil niet zeggen dat ik tegen doelstellingen ben, allesbehalve. Soms slaat het echter wat door. Laat ik een voorbeeld noemen. Onder Veiligheid, onderdeel Verlaging

overlast veeplegers wordt als doelstelling 37 genoemd: het aantal zeer actieve verslaafde veeplegers verlagen. Nu zijn dat er precies 610. Dat zal in 2007 worden verlaagd naar 580, en in de jaren daarna naar 488. De volgende, nog veel lovenswaardiger doelstelling is nummer 38: om een zorgaanbod voor al deze verslaafde veeplegers te hebben. Nu is dat er slechts voor 200 van de 610. Dat loopt dan op naar 300 van de 580. En daarna staat er 610. Volgens de eerste doelstelling zouden dat er echter minder dan 580 moeten zijn en zelfs maar 488. Een begrijpelijke vergissing, maar het zijn intern tegenstrijdige getallen. Het CDA onderschrijft deze doelstelling van harte en hoopt van harte dat de getallen onjuist zijn omdat anders het aantal zeer actieve verslaafde veeplegers na een aanvankelijke dip weer gaat oplopen.

In deze Financiële Beschouwing zal het CDA ingaan op enkele hoofdlijnen. Gezien mijn interesse ben ik natuurlijk van mening dat Amsterdammers veel meer moeten sporten. Dat is goed voor hun persoonlijke ontwikkeling. Sport komt de integratie ten goede en dat weet ik uit de praktijk. En bewegen is vooral goed voor de gezondheid. We weten allemaal dat obesitas vooral bij kinderen een probleem is. U kunt daarom van mij verwachten dat de gemeente Amsterdam veel meer moet doen met de sport en veel meer moet doen voor de sport. Hoewel het College gaat voor Amsterdam Topstad blijft topsport nog wat onderbelicht. Bij de promotie van Amsterdam wordt sport beslist ondergewaardeerd.

Het CDA heeft waardering voor de manier waarop het College het jaarplan en de begroting in elkaar heeft gestoken. Er zijn veel keuzes gemaakt, soms helder, soms iets minder helder. Het CDA is het niet altijd eens met de gemaakte keuzes en dus ook niet met de financiële vertaling daarvan. Een eerste voorbeeld: de onderhoudslasten openbare verlichting. Het College schrijft hierover zelf: "De verlichtingsinstallaties kennen achterstallig onderhoud, mechanisch en elektrisch. De onderhoudsstatus van de verlichtingsinstallatie is als matig te kwalificeren." Toch worden de onderhoudslasten met bijna 25% verminderd. De onderhoudslasten van wegen. Het College schrijft hierover: "Jaarlijks is 3 miljoen euro additioneel nodig." En: "De achterstand bedraagt daarnaast op dit moment 15 miljoen euro." Toch worden de onderhoudslasten met bijna 5 miljoen euro verminderd. Het College heeft bij zijn prestatie-indicatoren aangegeven dat het de objectieve veiligheidsindex wil verbeteren. Mijn vraag is dan: hoe kan dat gebeuren in slecht verlichte en dus donkere straten? Bij de prestatie-indicatoren onder Topstad laat het College weten dat de gemiddelde rijsnelheid op hoofdwegen binnen de ring gelijk moet blijven. Hoe kan dat op 'Belgische' wegen? Het CDA vindt dit geen goede keuzes en tegenstrijdig met het eigen beleid van het College. Voor het CDA is veiligheid een echt speerpunt van beleid.

Met verbazing en eigenlijk ook wel enige zorg las ik dat gebruik van derivaten bij financiering, weliswaar onder voorwaarden, is toegestaan. Voor alle duidelijkheid: onder derivaten worden financiële opties en futures verstaan. In het verleden hebben gebruikers, en daar waren vaak overheden en woningbouwverenigingen bij, aanzienlijke verliezen geleden door het gebruik van deze instrumenten. Het CDA wil daarom graag van het College weten hoe intensief dit gebruik is en hoe goed de waarborgen zijn. Beleggen betekent immers zorgvuldig balanceren tussen hebzucht aan de ene kant en angst aan de andere kant. Tussen gretigheid om extra geld te verdienen en angst voor verlies. Hoewel angst meestal een slechte raadgever is, ben ik van mening dat bij het gebruik van derivaten alleen angst een goede raadgever kan zijn. Ik hoor graag of dit College, dat nogal zelfverzekerd te werk gaat, op dit gebied wel angstig genoeg is.

In elke financiële beschouwing van Amsterdam mag de aanleg van de Noord/Zuidlijn niet ontbreken. Dat zal tot 2012 en wellicht nog veel later wel het geval

blijven. Dat de Noord/Zuidlijn steeds onderwerp blijft, ligt niet alleen aan de voortdurende tegenvallers en overschrijdingen maar ook aan de wat verdoezelende manier van omgaan met deze overschrijdingen. Nu gaat het met name over de meerkosten. Het College schrijft eerst: "Er worden thans harde afspraken gemaakt over tijd en geld." En even later: "Er worden afspraken gemaakt over een fixedprice per deelcontract." En weer enkele regels verder: "Er zijn of worden momenteel nieuwe, harde afspraken met aannemers en adviseurs gemaakt." Wat is het nu: zijn of worden? Laten we het voorzichtigheidshalve maar op worden houden en de nadruk leggen op het feit dat de meerkosten dan geraamd 83 miljoen euro bedragen. Het kan dus nog meer of minder worden. Het zal waarschijnlijk wel meer zijn. Dit bedrag van geraamd 83 miljoen euro betekent bij een afschrijving van vijftig jaar een extra last van 5,4 miljoen euro per jaar. Het College stelt nu echter voor de meerkosten niet direct te nemen, maar over zes jaar te verdelen. Technisch wordt dat genoemd: te dekken in zes jaartranches van 13,8 miljoen euro per jaar. Elke tranche wordt dan dus over vijftig jaar afgeschreven. Op deze manier hoeft je in het eerste jaar, bij de begroting 2007 die nu wordt behandeld, slechts 0,9 miljoen euro op te voeren. Het besluit om zo met deze meerkosten om te gaan en dus jaarlijks een tranche te nemen, leidt er wel toe dat in de begroting van 2008 een extra bedrag van 0,9 miljoen euro moet worden opgenomen en in totaal dus 1,8 miljoen euro. In de begroting 2009 werkt dus 2,7 miljoen euro door. De voorstelling van het College op pagina 33 van het jaarplan, dat de doorwerking in 2008 en 2009 slechts 0,9 miljoen euro is, vind ik niet correct.

De kostenoverschrijdingen van de Noord/Zuidlijn worden genoemd onder 'oude rekeningen', het schoon schip maken van het huidige College met rekeningen uit de vorige bestuursperiode. Ik vind het dan wel opvallend dat dit schoon schip maken van de meerkosten erop neerkomt dat het huidige College zeer weinig schoonmaakt en het leeuwendeel van de schoonmaak doorschuift naar een volgend College. Over schoon schip maken gesproken.

Ik heb nog een laatste opmerking en een vraag. Dit gaat over het resultaatgebied Wij Amsterdammers en het onderdeel Versterken van sociale cohesie, ontmoeting en binding van Amsterdammers. Hieronder staat de stichting Marhaba vermeld. In de tekst letterlijk aangeduid als 'centrum voor islamitische kunst en cultuur'. Eerst maar de vraag. Gezien deze omschrijving vraagt het CDA aan het College waarom deze stichting niet opgenomen is in het hoofdstuk Kunst en cultuur. Gezien de lijst van gesubsidieerde projecten zou een centrum voor islamitische kunst en cultuur hier geheel thuishoren. Nu een opmerking. Het moet mij van het hart dat ik een haalbaarheidsonderzoek naar het realiseren van dit centrum van maar liefst 400.000 euro buitensporig vind. Overigens stelt het College dat op basis van dit vooronderzoek besloten wordt of het centrum er komt of niet. De volgende zinsnede van het College maakt het eenvoudig om de eerste 400.000 euro te besparen. In de volgende zin staat immers dat er 400.000 euro wordt uitgetrokken voor de programmering. Kennelijk is al besloten dat het centrum er komt. Waarom wordt dan nog 400.000 euro aan onderzoek besteed? Is dat onderzoek al gedaan en wordt er na afloop geld gegeven? De heer De Wolf heeft hier overigens ook al op gewezen. Ik blijf daarbij van mening dat voor Marhaba, om hoeveel geld het ook gaat, een plaats in de begrotingspost kunst en cultuur veel logischer is.

Ik kom aan het einde van mijn betoog en wil eindigen met een cri de coeur. Mij valt de buitengewoon beroerde lucht en het gebrek aan zuurstof in deze zaal op. Het lijkt wel of hier veel lichamelijke arbeid wordt verricht. In mijn spinningruimte heb je meer zuurstof.

Het CDA heeft waardering voor uw jaarplan en begroting, maar maakt op onderdelen beslist andere keuzes. Hoewel er veel positieve indicatoren zijn voor de

gemeentefinanciën zijn er ook stevige financiële bedreigingen. Ik noem maar de Noord/Zuidlijn en het vereveningsfonds. Van de Raad wordt grote waakzaamheid gevraagd. Het CDA zal zich daarbij zeker niet onbetuigd laten.

Applaus.

De **VOORZITTER**: Dank u wel, mijnheer Van Drooge, Dat was een maidenspeech die er wezen mocht.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Manuel.

De heer **MANUEL**: Ik sleep me toch maar even naar het spreekgestoelte. De uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen van 7 maart 2006 liet aan duidelijkheid niets te wensen over. De kiezers wilden dat de Partij van de Arbeid de stad bestuurt. En aldus geschiedde. D66 heeft nog voorgesteld dat de PvdA, met 20 van de 45 zetels, het maar eens alleen moest gaan proberen. Dat zou het debat in de gemeenteraad ten goede zijn gekomen. Maar een suggestie van D66 is eng; dat zal wel weer bestuurlijke vernieuwing zijn. En het is natuurlijk altijd meer makkelijk om een stootkussen binnenboord te halen.

Wie dat ging worden was voor de buitenstaander nog even de vraag, maar in dit huis wisten we natuurlijk al lang dat het dik aan was tussen Lodewijk en Maarten. En Laetitia was zelfs een muurbloempje in haar eigen partij. Kortom: het nieuwe Amsterdam werd van een emancipatiemachine voorzien. Mensen maken Amsterdam, was het resultaat. En dat was een verrassend resultaat, want hoewel het programmakkoord veel open einden kent, moest de voltallige oppositie erkennen dat ze zich wel kon vinden in wat er op papier stond. Dat was even slikken.

D66 bijvoorbeeld had vier jaar gehamerd op de ontwikkeling van Amsterdam tot creatieve kennisstad. Het heet nu Topstad, maar het staat allemaal in het programmakkoord. En ook het belang van kunst en cultuur voor de stad, de beschikbaarheid en de kwaliteit van het groen, de ontwikkeling van de Westrandscheg, het is er allemaal in terug te vinden.

Dit programmakkoord, met voor ieder wat wils, en de uitwerking daarvan in de begroting vormen vooralsnog een welhaast onneembaar obstakel voor de oppositie. De VVD en het CDA gaan zich te buiten aan oppositie op de vierkante centimeter en hebben in wethouder Aboutaleb een dankbare sparringpartner. Wat is er precies gezegd, wat wordt er bedoeld en hoe kunnen we het interpreteren, zodat we er ons nog dagenlang mee bezig kunnen houden? Ik heb het zo niet bedoeld, maar het spijt me als het zo opgevat is. Zijn dat nou excuses of juist niet? Het is de wonderlijke wereld van de micropolitiek.

Maar ondertussen openbaart zich in ons midden de ware oppositieleider, mevrouw Sargentini van GroenLinks. Ik zal de lijst hier niet opsommen, maar steeds opnieuw keerde zij zich de afgelopen maanden op inhoudelijke gronden tegen onderdelen van het collegebeleid. Nu kun je natuurlijk zeggen: als een fractievoorzitster dat doet, heeft haar partij niets in de coalitie te zoeken. Maar je kunt ook eens terugdenken aan Bolkestein en Paars I. Meedoen in de coalitie, en naar vermogen je stempel op het bestuur drukken, en ondertussen het voortouw nemen bij inhoudelijke kritiek op diezelfde regering.

Kritiek van een coalitiepartner verschijnt immers prominent in de media, die daarmee waarborgen dat het eigen profiel, van GroenLinks in dit geval, voor de kiezers recht overeind blijft staan. Met andere woorden: mevrouw Sargentini speelt het spel heel

slim. En dat terwijl haar coalitiegenote, mevrouw Van der Garde, dagelijks aan den lijve ondervindt wat het betekent om de boel bij elkaar te moeten houden. Het adagium van de Burgemeester zal bij haar inmiddels wel niet meer zo populair zijn.

Daarmee ben ik eigenlijk automatisch aanbeland bij het College. Er zitten veel nieuwe gezichten in en het zit pas een paar maanden in het zadel, dus echt veel valt er nog niet over te zeggen. Maar ik wil er toch een paar woorden aan wijden.

Ten eerste de voorzitter van het spul. Onze Burgemeester, de man met de vele petten. Benoemd en binnenkort herbenoemd. Het heeft D66 getroffen, pijnlijk getroffen, dat hij willens en wetens de kans heeft laten lopen om verantwoording af te leggen aan de Amsterdammers en nagelaten heeft om hen om een nieuw mandaat te vragen. Voor ons komt Job Cohen daarmee op één lijn met zijn voorganger, Ed van Thijn. En binnen de gelederen van de Partij van de Arbeid is dat waarschijnlijk nog een compliment ook. Een van zijn voorgangers, u hebt gelijk, mijnheer Asscher. Bij al die burgemeesters van de PvdA vergeet je er wel eens een.

Wethouder Aboutaleb, oudgediende en de winnaar van de verkiezingen in eigen persoon. Een wethouder met zoveel daadkracht dat hij onwillige wetten en regels met blote handen buigt. Daar is D66, zoals u weet, minder gelukkig mee. Maar de intentie van uw beleid steunen we van harte.

Wethouder Gehrels, gemorste koffie, gladde banden en de uitverkoop van onze cultuurpanden. Wij hadden zulke hoge verwachtingen van u. Misschien komt het nog.

Wethouder Vos. Geen bestuur is compleet zonder een bioloog in zijn midden. Er zijn natuurlijk die twee schepen en het voorbarige vertrouwen in al uw ambtenaren. Het laatste woord is daar nog niet over gezegd. Maar verder is wethouder Vos de ideale kandidate voor haar portefeuille. Als Zorg bij u niet in goede handen is, bij wie dan wel? En het milieu? GroenLinks in het College betekent per definitie dat de automobilist de klos is. Hogere tarieven, smallere wegen en parkeerplaatsen die spoorloos verdwijnen. Maar het betekent hoop ik ook dat het groen in en om de stad er flink op vooruitgaat. Die 12 miljoen euro is een begin, want ik neem aan dat u en ik het erover eens zijn dat daarmee de grote groene sprong voorwaarts niet gemaakt kan worden.

Wethouder Herrema. Ik zal het verder niet toelichten, maar wij staan bij hem in het krijt. Hij is dapper begonnen aan de slechtnieuwsportefeuille. U mag daarbij op enige coulance van onze kant rekenen. Die Noord/Zuidlijn moet er komen, goed en snel. En op het gebied van de volkshuisvesting hebben wij, gezien uw stadsdeelverleden, grote verwachtingen. Stel ons daarom niet teleur.

Wethouder Van Poelgeest. Tja daar zit je dan als voormalig oppositieleider in het nieuwe College. Sportvelden worden bebouwd, wegen worden dwars door het park aangelegd, raceauto's draaien rondjes voor het stadhuis, maar u zwijgt tegenwoordig in alle talen. En wie zwijgt, stemt toe. Ik vraag me af of u zichzelf 's morgens nog wel recht in de spiegel kunt aankijken, in de achteruitkijkspiegel van uw auto met chauffeur. U onderhandelt ergens achter gesloten deuren met de corporaties over de grondprijs voor sociale huurwoningen. Veel schot lijkt daar niet in te zitten. 20.000 nieuwe woningen in deze periode; het is slechts een streven, haast u zich om te zeggen. Pas maar op, straks bent u de wethouder die niets deed maar veel liet gebeuren.

En last, maar zeker not least, wethouder Asscher. Tja, wat kan ik zeggen? In één woord: top. Ga zo door. U bent voor D66 de voorlopige winnaar van deze collegecontest. Daarom hebben we een aardigheidje voor u. Ik wil er dit bij zeggen, vrij naar Hans van Mierlo: het wezen van D66 uit zich in het verlangen ernaar. Vandaar dit T-shirt. U zult ons nog gaan missen, mijnheer Asscher.

Zover komt het natuurlijk niet en zeker niet lokaal. Tot besluit wil ik daarom iets

vertellen over waar D66 zich de komende jaren mee bezig gaat houden, naast al het reguliere raadswerk natuurlijk.

Wie het maatschappelijk debat volgt, kan daarin een trend bespeuren waarin gesteld wordt dat de individualisering van de maatschappij is doorgeschoten. Er zou geen onderlinge solidariteit meer zijn, de maatschappij is verhard en groepen staan met de rug tegen elkaar. Het egocentrisme viert hoogtij.

D66 ziet dat anders. Niet dat wij geen problemen zien, maar wij geven de individualisering daar niet de schuld van. De benauwende moraal van Balkenende, met zijn jarenvijftigwaarden en -normen en de spruitjeslucht van de verzuiling, is voor ons géén oplossing. Uit angst en onzekerheid de terugtocht inzetten is voor een progressieve partij ondenkbaar. Sterker nog: wij willen de individualisering juist doorzetten én inzetten om de huidige problemen het hoofd te bieden.

Een democratie die zich ontwikkelt, streeft ernaar dat de macht gedeeld én democratisch gecontroleerd wordt en dat het individu een maximale vrijheid geniet. Het vooruitzicht van een CDA/VVD-kabinet, aangevuld met de ChristenUnie, is ons daarom een gruwel. Wij hebben dat één keer tegengehouden, maar kunnen dat zeker geen tweede keer. Laten wij daarom, in ieder geval als Amsterdam, als republiek, een andere weg inslaan.

Mensen maken Amsterdam, dat klopt, maar veel mensen die bewust voor Amsterdam kiezen als stad om in te wonen, staan erbij en kijken ernaar. Kijken verwijtend naar ons, naar de overheid, naar de politiek. Er wordt wel gezegd dat de sociale samenhang in de stad verloren is gegaan, dat de mensen elkaar niet meer kennen en niet meer willen kennen. Maar dat is absoluut niet waar; een Amsterdammer staat vandaag de dag met minstens evenveel, zo niet véél meer, mensen in contact dan de Amsterdammers van pakweg twintig jaar geleden. Kijk maar naar de jeugd die volcontinu met elkaar in contact staat via telefoon, sms, e-mail of msn.

D66 denkt dat deze onzichtbare netwerken de sleutel vormen voor een nieuwe sociale samenhang van bewuste en betrokken burgers. Nu nog wordt de stad van boven af bestuurd, terwijl bewuste burgers langs de zijlijn staan. En dat is niet meer van deze tijd, waarin mensen elkaar bliksemsnel via het internet weten te vinden, zich groeperen en betrokken tonen.

Een overheid die vertrouwen vraagt, moet ook vertrouwen durven geven. En vertrouwen, daar ontbreekt het aan. Ook in Amsterdam. De betutteling viert hoogtij met aanvalsplan op aanvalsplan. Maar individuele initiatieven worden vaak door een overmaat aan regelgeving in de kiem gesmoord. De overheid zou bereid moeten zijn om haar macht te delen met netwerken van bewuste individuen. Niet meer van boven af sturen, maar aan de basis luisteren, motiveren en faciliteren. De burgers betrekken en inschakelen bij de verantwoordelijkheid voor de stad.

Ik denk dat we de kloof tussen politiek en burgers kunnen dichten als we als overheid bereid zijn de structuren te herzien en te doorbreken. Want als één ding vaststaat, dan is het dat in de creatieve kennisstad Amsterdam de sociale samenhang versterkt moet worden. En u mag van D66 verwachten dat wij daarvoor de komende jaren concrete voorstellen gaan doen.

Applaus.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Hoogerwerf.

Mevr. **HOOPERWERF**: Dat was smullen voor mij in Rome. Twee boeken vol met

cijfers en veel doelstellingen. Ik moet eerlijk zeggen dat de boeken leesbaar waren. Ik heb er op de terrasjes in Rome van genoten. Dus, om in PvdA-termen te spreken, zoals de laatste maanden zo vaak is gedaan: hulde. Hulde aan de ambtenaren en aan het College. Ook de uitvoering van de motie-Bruines heeft de Raad geholpen bij de resultaatgerichte uitwerking van alle plannen. D66 ziet dat het programmakkoord keurig is verwerkt in de begroting. Sommige punten worden dan ook met gejuich ontvangen door D66. Mijn collega Ivar Manuel heeft er al op gewezen: Topstad, meer geld voor groen, de kantoortijdschool wordt omarmd door wethouder Aboutaleb en de cultuureducatie wordt voortvarend voortgezet. Ook wij missen echter een aantal punten en die zullen wij in de raadscommissies inbrengen.

Naast de prioriteiten zien we ook een paar hobbyprojectjes van de diverse wethouders, als ik het zo mag noemen. Marhaba is al eerder genoemd. Wij zien dat ook niet zo zitten en wij zijn blij dat nu ook de PvdA overstag is en daar kritisch naar wil kijken. Ook 200.000 euro voor de autovrije dag: GroenLinks, moet dat nu zoveel geld kosten?

(Mevr. **VAN DER GARDE**: U zegt dat de PvdA overstag zou zijn en kritisch naar Marhaba wil kijken. Wij waren vanaf het begin in de Commissie voor Algemene Zaken, Openbare Orde en Veiligheid, Integraal Veiligheidsbeleid, Bestuurlijk Stelsel, Bestuursdienst, Regelgeving en Handhaving, Juridische Zaken en Communicatie al kritisch. Wij zullen dat blijven en daar was in de commissie ook een ruime meerderheid voor. Er is niets nieuws onder de zon.)

Dank u voor deze opmerking.

(Mevr. **SARGENTINI**: In de sliptestream van Marhaba kwam de autovrije zondag even langs. Die zou duur zijn en een hobby. Ik heb een indringend pleidooi gehouden om naar de film An inconvenient truth te gaan. Als u die gezien hebt, zegt u dan nog eens of u vindt dat zoiets symboolpolitiek is of tot bewustwording bij mensen leidt.)

Ik ben ook heel erg blij met een aantal dingen die ik in Rome aantrof. Ik begrijp dat de boswachterij nu met twee honden en een hondenkar wordt verblijd. Hosanna.

Over de prestatie-indicatoren wil ik iets serieuzer zijn. Deze zijn nieuw, en wij zijn blij dat het College een poging heeft gedaan om die te implementeren. D66 heeft de volgende centrale vragen bij deze indicatoren: Zijn het de goede indicatoren? Zijn het er genoeg of zijn het er te veel? We hebben het daar vandaag al over gehad. En bieden ze voldoende inzicht in de resultaten? D66 vindt het een goede poging, maar we zijn nog niet helemaal tevreden over de voorgestelde set. Het focussen van de prestatie-indicatoren aan de hand van de zes thema's uit het programmakkoord vinden wij een goed idee. Op de invulling ervan hebben wij echter nog een beetje kritiek. Bij een flink aantal is er namelijk nog geen nulmeting. Hoe gaat het College monitoren dat die nulmeting er dit jaar in ieder geval komt? Sommige ambities zijn een beetje laag en sommige ambities zijn een beetje onrealistisch. Bij het stimuleren van burgerschap wordt er bijvoorbeeld pas in 2007 een nulmeting gedaan en in 2010 is de score al 100%. Dat lijkt mij een fantastisch resultaat, maar misschien niet realistisch. Soms is de inhoud een beetje paternalistisch. Vinden wij het nu echt nodig dat jongeren verplicht vriendschappen moeten aangaan met mensen uit andere etnische groepen? De inhoud is soms ook een beetje te beperkt. Bij de prestatie-indicatoren bij discriminatie op pagina 23 wordt er wel over Marokkanen en Turken gesproken maar bijvoorbeeld niet over ouderen en homoseksuelen. Zo hebben we nog enkele opmerkingen die we verder in de Commissie voor Financiën, Economische Zaken, Zee- en Luchthaven zullen maken. Volgende week gaat het debat over die prestatie-indicatoren immers in de commissie plaatsvinden. Wij vinden daarom dat wij hier vandaag

nog niet kunnen instemmen met punt 2 dat u voorlegt.

Vanochtend is het rapport van de Rekenkamer gepresenteerd. Dank daarvoor. De Rekenkamer constateert ook dat die prestatie-indicatoren enigszins tegenvallen. De Raad kan op dit moment, aan de hand van deze prestatie-indicatoren, het College slechts voor 30% afrekenen op zijn prestaties. Als burger moet je de beloften van het bestuur dus nog niet helemaal serieus nemen. Ik zie dat u ook al een ontsnappingsroute hebt geformuleerd. Er staat letterlijk: "Juist niet, het gaat niet alleen om die prestaties; het gaat te allen tijde om de inhoud, om het bereiken van resultaten voor de burgers, om de wereld achter de cijfers." Het klinkt bijna als de SP.

(Wethouder **ASSCHER**: Bent u het daarmee eens? Bent u het eens met het zinnetje dat u net citeerde?)

Wij vinden het belangrijk dat die prestatie-indicatoren op de eerste plaats goed worden geformuleerd. Voor 30% is dat zo, maar voor 70% nog niet. Ik vind dat we daar goed mee aan de slag moeten gaan en niet moeten anticiperen op lagere resultaten. Ik vind het een beetje somber.

(Wethouder **ASSCHER**: Zelfs als het voor 200% meetbaar zou zijn, wat natuurlijk niet kan, dan nog gaat het toch uiteindelijk om het resultaat voor de Amsterdammers? Ik begrijp niet waarom u daar kritisch naar verwijst.)

Die zin lijkt erop te duiden dat u zich een beetje indekt, om het een beetje onaardig te zeggen, voor het geval sommige resultaten niet worden bereikt. Ik denk dat u met uw ambitie en uw elan ervoor moet gaan om eerst de prestatie-indicatoren goed te krijgen. Dan krijg je allemaal subresultaten die uiteindelijk resulteren in een goede beoordeling van het beleid.

Ik houd de grote lijnen aan. Als je door je oogharen heen naar de begroting kijkt,, dan valt een aantal zaken op. Het gaat om een bedrag van 4,9 miljard euro. Met de komst van een nieuw College had ik verwacht dat er eens goed zou worden gekeken naar de hoofdlijnen. Waarom gaat er 8% naar zorg en slechts 4% naar educatie? Waarom gaat er maar 1,7% naar kunst en cultuur en 3,7% naar bestuur en concern? Wij vragen ons af hoe de discussie hierover in die vertrouwelijke Baakbesprekingen is verlopen. 1,7% voor kunst en cultuur is D66 natuurlijk een doorn in het oog. Dat zou meer mogen zijn.

(Mevr. **VAN DER GARDE**: Ik vind dat u daar een vreemde vergelijking maakt. Bij educatie gaat er bijvoorbeeld vanuit het Rijk heel veel geld direct naar het onderwijs. U maakt een rare vergelijking met cijfers. Waarom doet u dat?)

Ik kan proberen het u uit te leggen. Dit nieuwe College heeft een aantal speerpunten, en onderwijs is een van die speerpunten. Wij hebben het hier in feite al maar over 118 miljoen euro voor het programakkoord terwijl we een begroting van 4,9 miljard euro hebben. Is er aan dat andere bedrag nu echt niet te tornen? Leg mij dat nog eens uit. Ik ben nieuw raadslid; leg mij nog eens uit waarom dat niet zou kunnen.

De reserves en voorzieningen worden ook steeds meer overzichtelijk. D66 is dankbaar dat de discussie die wij daar eerder dit jaar over hebben geëntameerd en de motie van de heer Yurdakul is voortgezet. De vraag is echter nog steeds: wat is de noodzaak van die reserves? Zijn er potjes voor risico's die er nu toe doen of zijn er potjes die juist te laag zijn? De SP gaat ervan uit dat de reserves altijd te hoog zijn. Dat hoeft helemaal niet. Je moet je natuurlijk ook voorbereiden op dingen die zouden kunnen gebeuren. Misschien kan de Rekenkamer eens kijken naar deze reserves en voorzieningen.

De bedrijfsvoering. Wij blijven erop hameren dat de bedrijfsvoering van de gemeente op orde moet komen. Bij de bespreking van het resultaat van 2005 hebben wij

onze zorgen uitgesproken over het Ontwikkelingsbedrijf Gemeente Amsterdam en de Dienst Werk en Inkomen waar het meeste geld van de stad naartoe gaat. Het feit dat de ingeboekte ombuiging bij de Dienst Werk en Inkomen niet behaald wordt, stemt ons somber, om in Frits Huffnagels termen te spreken. Via een paar goocheltrucs, een structurele ombuiging incidenteel in 2007 opvangen en daarmee ten laste van de algemene middelen brengen, wordt dit opgelost, maar wat zegt dit voor de toekomst? Is de Dienst Werk en Inkomen werkelijk klaar voor de re-integratie van onze mensen in de bijstand? Hopelijk is er bij de rekening 2006 beter nieuws over de Dienst Werk en Inkomen en het Ontwikkelingsbedrijf Gemeente Amsterdam. Anders kan ik erop vertrouwen dat wethouder Asscher de diensten onder curatele stelt zoals hij in de commissie aankondigde.

Een ander punt dat D66 waardeert, is dat dit College oude rekeningen wil vereffenen. Er moet weer geld bij de Noord/Zuidlijn. Tja, daar baalt D66 natuurlijk net zo hard van als de hele Raad. Behalve misschien mevrouw Sargentini, onze oppositieleider, die onlangs nog triomfantelijk zei: "Dat hebben wij toch voorspeld?" Vorige keer kon er nog een mooie voorziening vrijvallen van ongeveer 50 miljoen euro om de pijn te verzachten, maar kennelijk is die nu niet meer voorhanden en moeten er andere oplossingen bedacht worden.

(Mevr. **SARGENTINI**: Stil, want de oppositieleider spreekt. Mevrouw Hoogerwerf, ik kan u even niet volgen. Als er iets gebeurt wat GroenLinks voorspeld heeft, knippen wij niet in onze vuistjes. Het gebeurt namelijk heel vaak dat wij gelijk hebben en geen gelijk krijgen. Meestal bevalt ons dat helemaal niet. En meestal leidt dat er ook toe dat we denken: potverdrie, had dan wat eerder geluisterd. Dat is geen vrolijkheid. Dat wordt langzamerhand cynisme.)

Ik begrijp daaruit dat u ook een beetje somber wordt.

(Mevr. **SARGENTINI**: Om met Frits Huffnagel te spreken: somber, somber, somber.)

Ik was bij die 50 miljoen euro. Wij vinden het belangrijk dat die Noord/Zuidlijn er komt. De truc van die lening lijkt wel leuk, maar denk er wel aan: je moet ook rente betalen en je moet die lening uiteindelijk ook aflossen. Als je door de hele rekening loopt, dan hebben wij nog 2,2 miljard euro aan langlopende leningen. Wij geven daar jaarlijks 270 miljoen euro aan rente voor uit. Dan komt er nog een aanvraag bij voor 40 miljoen euro aan leningen waar wij als Raad nog iets van moeten vinden. College, zoek de oplossingen in uw termijn en laat onze kinderen geld overhouden voor de problemen van dan.

Deelnemingen. Daar hebben we in de krant over kunnen lezen. De wethouder heeft daar een brief over geschreven. Er ontstond een welles-nietesdiscussie. Wij hebben daar één vraag over: is die sok met geld voor deelnemingen nu leeg of is die vol? En wat waren de aanbevelingen van de ACAM in dit opzicht?

Tot slot: ik heb die twee boeken tijdens mijn vakantie mogen lezen. Na afloop kijk je dan naar het gevoel dat je eraan overhoudt. Ik heb nog twee punten. Na het dichtslaan van de twee boeken bekwam mij een beetje een somber gevoel over de inwoners van Amsterdam. Wat een woorden gebruiken wij om mensen te omschrijven: kansarme jongeren, risicjongeren, zorgleerlingen met complexe problematiek. Het is volgens D66 niet verstandig alleen aandacht te besteden aan zaken die zorg geven, die fout gaan. Bovendien: met dit soort woorden plaats je mensen in een apart hokje, bestempelt je ze als probleemgeval. En als je mensen als probleemgeval bestempelt, dan gaan ze zich vaak voorgoed een probleemgeval voelen. Wij vinden dat de sleutel voor verandering ligt

bij de mensen zelf en de overheid moet daarbij aansluiten. Benader mensen als bron van talent en potentie en hun zelfvertrouwen groeit.

Ook zien we in uw aanpak weinig creativiteit weerspiegeld. Geeft u ambtenaren en burgers van deze stad wel voldoende ruimte om te komen met creatieve oplossingen? Wij willen toch die creatieve stad zijn? Probeer dat dan ook in je eigen aanpak tot stand te brengen. Het College lijkt de problemen op traditionele wijze aan te pakken: subsidies, regels, voorlichting, heffingen. Denkt u ook eens aan andere oplossingen.

Ik geef u tot slot één voorbeeld. Investeer eens in technische en innovatieve verbeteringen en betrek daar creatieve en innovatieve ondernemers bij. Zo sprak ik laatst iemand van de Brandweer die zei dat door de harde muziek in auto's de sirenes vaak niet worden gehoord. De PvdA komt in zo'n geval vast met een voorlichtingscampagne op bierviltjes. 'Burgers, zet uw muziek eens wat zachter'. Dat is ongericht en niet effectief. D66 pleit in zo'n geval voor een technische oplossing: waarschuw automobilisten op de weg via de TomTom of de radio. Gericht op individuen die met hun auto aan de kant moeten.

Benut ideeën van het bedrijfsleven en bijvoorbeeld kunstenaars en zorg ervoor dat er creatieve oplossingen worden gevonden voor complexe problemen. Wij gaan niet met een somber gevoel naar huis. D66 gaat met veel plezier en ambitie de komende jaren met voorstellen aan het College en de Raad komen om de stad meer internationaal, meer verbonden en economisch sterker te maken. Gelukkig hebben we al steun. De heer Aboutaleb zei immers tegen ons: "Als de oppositie met een goed voorstel komt, is het College bereid om dat te steunen."

Applaus.

De **VOORZITTER**: Ik schors de vergadering, en om de daad bij het woord te voegen wens ik u een creatieve maaltijd toe.

De vergadering wordt van 17.44 uur tot 19.30 uur geschorst.

INDEX

517	Voordracht van het College van Burgemeester en Wethouders van 19 september 2006 tot beschikbaarstelling van een krediet ten behoeve van de verbouwing van het hoofdkantoor van de Stadsbank van Lening	5
521	Voordracht van het College van Burgemeester en Wethouders van 20 juni 2006 inzake intern gemeentelijke overdracht van het schoolgebouw aan de Fred. Roeskestraat 94 A-B aan het Ontwikkelingsbedrijf Gemeente Amsterdam	5
523	Notitie van het raadslid mevr. G.A.M. van Doorninck van 12 oktober 2006 getiteld: Nieuwe kansen voor hervorming van de Amsterdamse seksindustrie	3
525	Voordracht van de Burgemeester 20 oktober 2006 tot bekrachtiging van de Noodverordening ter voorkoming van wanordelijkheden voorafgaand aan de eredivisiewedstrijd AFC Ajax - ADO Den Haag	5
531	Motie van 1 november 2006 van het raadslid Van der Burg c.s. inzake de aanleg van een Golden Gatebrug tussen Amsterdam en Almere	39
532	Motie van 1 november 2006 van het raadslid Van der Burg c.s. inzake de nominatie van Amsterdam als European Capital of Culture voor 2018	39
533	Motie van 1 november 2006 van het raadslid Van der Burg c.s. inzake Nationaal Historisch Museum	39
534	Motie van 1 november 2006 van het raadslid Van der Burg inzake start Tour de France en Giro d'Italia	39
535	Motie van 1 november 2006 van het raadslid Van der Burg inzake Amsterdamse canon	39
536	Motie van 1 november 2006 van het raadslid Van der Burg c.s. inzake beloningsdifferentiatie voor leraren	39
537	Motie van 1 november 2006 van het raadslid Sargentini inzake welzijnswerk	44
538	Motie van 1 november 2006 van het raadslid Sargentini inzake CO ₂ -neutraal concern Amsterdam	44
539	Amendement van 1 november 2006 van het raadslid Sargentini c.s. inzake gratis toegang naar de film An inconvenient truth	44
	Raadsadres van de heer J.W. Bergmeester, namens Theatercafé Blincker van 12 september 2006 inzake de toekomstige parkeergarage op het Rokin.	4
	Raadsadres van de heer R. Kahlman van 26 september 2006 inzake blootstelling aan schadelijke stoffen van burgers door giflaboratoria in Nederland	3
	Raadsadres van de heer W.T. van den Berg, voorzitter van de Stichting Vrije Recreatie van 2 oktober 2006 inzake meer mogelijkheden voor vrije recreatie.	4
	Raadsadres van mevr. A. Schellekens van 27 september 2006 inzake de vervanging van buslijn 23 door buslijn 62 en de daarmee samenhangende gewijzigde (ingekorte) route	3
	Raadsadres van mevr. drs. J.L. Gils van 30 september 2006 inzake onduidelijkheid over de toepassing van de Kieswet met betrekking tot de zetelverdeling	4
	Raadsadres van mevr. J. Koningh en de heer P. Sertons, oud-bestuurders van het stadsdeel Oost-Watergraafsmeer, van 4 oktober 2006 inzake de notitie van 5 juli 2006 van de heer Asscher en de heer Van Poelgeest, getiteld: Van ongeduld naar actie: voorstellen voor versnellen.	3
	Schrijven van Burgemeester Cohen van 17 oktober 2006 inzake beantwoording van vragen van raadsleden Ivens en Manuel stemmen in willekeurige stemlokalen	4
	Schrijven van de heer Limmen, fractievoorzitter van het CDA, van 26 oktober 2006 met het verzoek om de heer Van Drooge te laten benoemen in verschillende commissies,	

de heer Denissen als lid te benoemen in de commissie voor Kunst en Cultuur, Lokale Media, Sport en Recreatie, Bedrijven, Deelnemingen en Inkoop en de heer Limmen als plaatsvervangend lid in de commissie voor Financiën, Economische Zaken en Lucht- en Zeehaven. 4

Schrijven van Wethouder Herrema van 20 oktober 2006 inzake de brief van wethouder Herrema aan de Minister van VROM van 19 oktober 2006 over het nieuwe huurbeleid. 4

Schrijven van wethouder Vos en wethouder Asscher van 3 oktober 2006 inzake het onafhankelijke onderzoek naar gang van zaken rond schip de Probo Koala.....3